

รายงานการสัมมนา

เรื่อง

แนวทางการปฏิรูประบบบริหารการเงิน
และการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรื

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 8 มาตรา 58 ได้กำหนดให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนทั้งจากรัฐและเอกชน ชุมชน สถานประกอบการและสถาบันอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศมาใช้ในการศึกษา และให้มีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น และมาตรา 60 กำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษา ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากร รวมทั้งจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษา ในกำกับของรัฐหรือองค์กรมหาชน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้มีความจำเป็นต้องแสวงหารูปแบบการบริหารจัดการงบประมาณและการระดมทรัพยากรอุดมศึกษาที่จะทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเสมอภาค บรรลุตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเตรียมการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการปฏิรูประบบการบริหารการเงินและการระดมทรัพยากรเพื่อ

อุดมศึกษาของประเทศ จึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการ
อุดหนุนสถาบันอุดมศึกษาของอังกฤษ และฮ่องกง และได้จัด
สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง **แนวทางการปฏิรูประบบบริหารการเงิน
และการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542** ณ โรงแรมปรีนซ์ พาเลซ
กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2543 เพื่อนำเสนอผลการ
วิจัยดังกล่าว โดยเปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิ นักการอุดมศึกษา และ
ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปการเงินและการระดมทรัพยากร
อุดมศึกษาของไทย สรุปสาระสำคัญจากการสัมมนาในครั้งนี้ได้นำ
มาจัดทำเป็นรายงานฉบับนี้ขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ขอขอบคุณ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วิริยเวชกุล ผู้ศึกษาวิจัย ศาสตราจารย์
ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร ผู้อภิปรายนำ รวมทั้ง รองศาสตราจารย์
ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์ ผู้ดำเนินการอภิปราย ตลอดจนผู้เข้าร่วม
สัมมนาทุกท่านที่ได้ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และหวังเป็น
อย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า อ้างอิง
และการปฏิรูประบบบริหารการเงินอุดมศึกษา ตลอดจนผู้สนใจโดย
ทั่วไป

ร. ร. —
๖ —————

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ก

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จากการนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษาของอังกฤษ และการปฏิรูปอุดมศึกษาของฮ่องกง การอภิปรายนำเรื่อง แนวทางการปฏิรูปการเงินและการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา รวมทั้งการระดมความคิดเห็นจากที่ประชุม สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. อังกฤษมีองค์กฤษฎีที่ซึ่งไม่เป็นหน่วยงานของรัฐ คือ สภาการจ้ดสรรงบประมาณเพื่อการอุดมศึกษาของอังกฤษทำหน้าที่สำคัญ 2 ประการคือ การจ้ดสรรงบประมาณให้กับสถาบันอุดมศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา บรรดาทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษาในอังกฤษเป็นของสภาทั้งหมด ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจะสามารถดำเนินการในเรื่องทรัพย์สินของตนเองได้ ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากสภาแล้วเท่านั้น ซึ่งประเทศไทยควรมีองค์กฤษฎีที่เป็นกันชนระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย เพื่อให้การจ้ดสรรงบประมาณไม่กระทบต่อความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกัน

2. นโยบายในการจ้ดสรรเงินอุดหนุนของสภาการจ้ดสรรงบประมาณเพื่อการอุดมศึกษาของอังกฤษ มีดังนี้ 1) พัฒนาวិธีการจ้ดสรรเงินเพื่อการสอนและการวิจัย 2) กำหนดแนวทาง

ดำเนินงานแก่สถาบันอุดมศึกษา 3) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มความรับผิดชอบต่องบเงินที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการวิจัย 4) สร้างความมั่นใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพและจำนวนนักเรียนที่เพิ่มมากขึ้น 5) เพิ่มคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาโดยเชื่อมโยงการจัดสรรเงินกับการประเมินคุณภาพ 6) คงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวางและหลากหลาย 7) สร้างความมั่นคงในการจัดสรรเงินให้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งใหม่และขยายต่อเนื่องจากเดิม และ 8) คงไว้ซึ่งความอิสระของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

3. สถาบันอุดมศึกษาในอังกฤษจะทราบล่วงหน้าถึงจำนวนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละปี รวมทั้ง ทราบแหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาว่ามาจากแหล่งใดบ้าง ทำให้สามารถวางแผนการดำเนินงานได้ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้จ่ายเงินมากหรือน้อยกว่าช่วงที่สภากำหนดไว้ จะมีทางเลือกในการดำเนินงานคือ 1) ลดหรือเพิ่มเงินอุดหนุน 2) รับนักศึกษาลดลงหรือเพิ่มขึ้น หรือ 3) เลือกทั้ง 2 อย่าง โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้เลือก และทำสัญญากับสภา

4. สภาการจัดสรรงบประมาณเพื่อการอุดมศึกษาของอังกฤษจะจัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นธรรม และจะจัดสรรเพิ่มเติมในรูปแบบเงินรางวัล (premium) โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น ความยากง่ายของแต่ละรายวิชา

ข

สถานภาพของนักศึกษา เช่น เป็นนักศึกษาบางเวลา นักศึกษา
วัยเกินอายุ 25 ปี นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรที่ต้องใช้เวลาเกิน 45
สัปดาห์/ปีการศึกษา ความเป็นสถาบันเฉพาะทาง ที่ตั้งของ
มหาวิทยาลัย เป็นต้น

5. สถาบันอุดมศึกษาในอังกฤษจะได้รับเงินอุดหนุนการ
วิจัยจาก 2 แหล่งคือจากสภาการจัดสรรงบประมาณเพื่อการ
อุดมศึกษาของอังกฤษและจากสภาวิจัยต่างๆ จำนวนประมาณ
6-7 แห่งที่สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์ ซึ่ง
ใช้วิธีการจัดสรร 2 วิธี คือ 1) จัดสรรสัมพันธ์กับคุณภาพ ตาม
หน่วยของการประเมิน 69 หน่วย(กลุ่มวิชา) และ 2) จัดสรรทั่วไป
การจัดสรรในลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน
สถาบันอุดมศึกษาของอังกฤษเป็นอย่างมาก สำหรับประเทศ
ไทยรัฐมีแนวโน้มจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยเพิ่มขึ้น โดยจะ
ให้ความสำคัญกับการวิจัยที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐกับ
เอกชน(public-private participation) ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการนำ
เอาผลการวิจัยไปใช้

6. แนวโน้มการจัดสรรงบประมาณของรัฐให้กับสถาบัน
อุดมศึกษาในเกือบทุกประเทศทั่วโลกลดลงอย่างมาก สำหรับ
ประเทศไทยรัฐยังคงให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา
อยู่มาก ในขณะที่ระบบมหาวิทยาลัยไทยยังไม่สามารถสนอง
ความต้องการของประเทศและสังคมได้เท่าที่ควร จึงมีข้อเสนอ

ว่าหากมหาวิทยาลัยไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายของรัฐได้ มหาวิทยาลัยก็ไม่ควรรับเงินสนับสนุนจากรัฐเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรัฐมีความจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณ เพื่อการขยาย การศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพอย่างทั่วถึง จึงถึงเวลาที่ ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณตามกระแสโลก

7. ในเรื่องกลไกการจัดสรรงบประมาณ มี 4 ระบบ คือ
- ➔ **ระบบเจรจาต่อรองกับสำนักงบประมาณ** มีข้อเสีย คือ ทำให้มหาวิทยาลัยไม่มีแรงจูงใจในการบริหารและ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และรัฐไม่สามารถ จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ใหม่ ๆ ได้
 - ➔ **ระบบจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นปัจจัยนำเข้า (input-based mechanism)** ระบบนี้ใช้จำนวน นักเรียน แล้วให้ค่าน้ำหนักตามระดับการศึกษา และสาขาวิชาเป็นเกณฑ์วัดผลการดำเนินงาน (performance-based) ทำให้เกิดการกระจายอำนาจ มากขึ้น และสามารถจูงใจให้มหาวิทยาลัยทำตาม วัตถุประสงค์ของรัฐ โดยคงความเป็นอิสระในการ บริหารงานและการดำเนินงาน รัฐควบคุมเพียงเรื่อง งบประมาณ ระบบนี้มีข้อดีคือ สามารถสร้างแรง

ค

จูงใจในการจัดสรรทรัพยากร ทำให้รัฐบาลสามารถ
นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้

➔ **ระบบจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลผลิต**
(*output-based mechanism*) เป็นการจัดสรร
งบประมาณตามจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา
โดยพิจารณาจากระยะเวลาที่ศึกษา จำนวน
นักศึกษาสอบได้/สอบตก/ซ้ำชั้น ทั้งนี้ เพื่อจูงใจให้
มหาวิทยาลัยคัดนักศึกษาดีๆ เข้าเรียน ลดอัตราการ
สอบตก/ซ้ำชั้น แต่ระบบนี้มีปัญหาในเรื่องวิธีการเพิ่ม
คุณภาพของนักศึกษา และการปรับแผนการผลิต
บัณฑิต

➔ **ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นคุณภาพ**
(*quality-based mechanism*) เป็นระบบการจัดสรร
งบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยที่สามารถรับ
นักศึกษาที่เก่งๆ เข้าเรียน

ซึ่งข้อเสนอสำหรับประเทศไทยน่าจะใช้วิธีการผสมทั้ง
input-based, ผสมผสานกับ output-based, performance-based และ
ใช้การประกันคุณภาพมาประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อให้
ระบบการจัดสรรเงินอุดหนุนมีความเป็นธรรมและโปร่งใส
อย่างไรก็ตามการใช้ระบบดังกล่าวจะต้องมีการพัฒนาฐาน
ข้อมูลควบคู่กันไปด้วย

8. ประเทศไทยกำลังดำเนินการศึกษาเพื่อหาแนวทางการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดสรรงบประมาณจากเดิมที่จัดสรรให้แก่สถาบันอุดมศึกษา เช่น วิธีการจัดสรรให้กับผู้เรียนโดยตรง เพื่อประกันโอกาสและความเสมอภาค การจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยโดยเน้นเรื่องคุณภาพมากกว่าปริมาณ และเนื่องจากการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทและเอก ส่วนการศึกษาในระดับปริญญาตรีจะให้เอกชนเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจึงจำเป็นต้องปฏิรูประบบงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และสามารถแข่งขันกับภาคเอกชนได้ โดยจะต้องกำหนดเป้าหมายว่าในอนาคตจะแสวงหารายได้จากแหล่งอื่นๆ นอกเหนือจากงบประมาณของรัฐเป็นสัดส่วนเท่าไร

9. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและการขยายแหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งการใช้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวในอังกฤษได้ส่งผลให้ต้นทุนค่าใช้จ่ายจริงทางการศึกษาทั้งระบบของอังกฤษลดลง เนื่องจากสามารถลดค่าใช้จ่ายประจำที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนลง ในขณะที่จำนวนนักศึกษา โดยเฉพาะจำนวนนักศึกษาที่เรียนไม่เต็มเวลาเพิ่มมากขึ้น จำนวนนักศึกษาที่สอบตกลดลง สำหรับประเทศไทยรัฐจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการ

ระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา ว่าส่วนใดที่มหาวิทยาลัยและ
ผู้รับโอกาสทางการศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนใครรัฐจะต้อง
เป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนระดมทรัพยากร

10. แหล่งทรัพยากรที่จะสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาที่
สำคัญมี 4 แหล่งคือ เงินอุดหนุนทั่วไป การเก็บค่าเล่าเรียนโดย
ผู้รับโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษารับผิดชอบต่อค่าใช้จ่าย
ตามความเหมาะสม ทรัพยากรที่มหาวิทยาลัยสามารถแสวงหา
รายได้เพิ่มขึ้นหรือการดำเนินกิจกรรมแสวงหารายได้ เช่น
บริการให้คำปรึกษา การวิจัยให้ภาคเอกชน การจัดหลักสูตร
ระยะสั้นสำหรับบุคคลภายนอก ฯลฯ และเงินบริจาคช่วยเหลือ
ในรูปแบบอื่นๆ เช่น เงินบริจาคจากศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน

11. ในเรื่องการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากท้องถิ่น
ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติแห่งชาติ พ.ศ.2542 ยังมีข้อจำกัด
อยู่มาก เนื่องจากองค์กรส่วนท้องถิ่นยังมีปัญหาการจัดหารายได้
ของตนเอง สำหรับการระดมทรัพยากรจากบุคคล ครอบครัว
ชุมชนท้องถิ่น เอกชนต่างๆ สามารถระดมได้โดยการเก็บ
ค่าหน่วยกิตจากผู้เรียนสูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และควรเน้น
ให้มีระบบการกู้ยืมเรียน นอกจากนี้ควรระดมทรัพยากรจากการ
บริจาค ซึ่งรัฐต้องจูงใจโดยลดภาษีการบริจาคให้สูงขึ้น รวมทั้ง
ให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
มากขึ้น

12. รัฐจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน เพื่อการกระจายโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งสามารถทำได้โดย 1) เงินกู้แบบชำระคืนในจำนวนที่แน่นอนในแต่ละปี วิธีนี้จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนให้มีความเข้มแข็ง และดอกเบี้ยต้องไม่ต่ำกว่าเงินกองทุนอยู่ไม่ได้ 2) เงินกู้แบบชำระคืนตามรายได้ โดยให้กรมสรรพากรหรือกองทุนประกันสังคมช่วยเก็บเงินให้ ทำให้ต้นทุนในการบริหารต่ำและสอดคล้องกับหลักความสามารถในการจ่ายได้ (ability to pay) และ 3) ให้ทุนเรียนฟรีหรือให้ทุนแลกเปลี่ยนกับการทำงานสำหรับนักเรียนที่ยากจน ซึ่งทั้งหมดจำเป็นต้องวางหลักการของระบบเงินกู้และเงินทุนที่มีประสิทธิภาพ มีการบริหารจากส่วนกลาง เนื่องจากทำให้ต้นทุนต่อหน่วยต่ำกว่าการที่ให้แต่ละมหาวิทยาลัยทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
สารบัญ	
คำกล่าวเปิดการสัมมนา	
โดย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ดร. รุ่ง แก้วแดง)	1
การนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการ การเงินอุดมศึกษาของอังกฤษและฮ่องกง โดย ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วิริยเวชกุล	3
การอภิปราย เรื่อง แนวทางการปฏิรูปการเงิน และการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา โดย	21
* นายพลทรัพย์ ปิยะอนันต์ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	25
* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	38
* ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ประธานกรรมการบริหาร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา	54

การอภิปรายทั่วไป	65
คำกล่าวปิดการสัมมนา	85
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก	
โครงการและกำหนดการสัมมนา	88
ภาคผนวก ข	
รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา	94

คำกล่าวเปิดการสัมมนา
โดย
ดร.รุ่ง แก้วแดง
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผมขอกราบเรียนเริ่มต้นว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 8 เรื่องทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ได้กล่าวถึงทั้งเรื่องการระดมทรัพยากร การจัดสรรงบประมาณ และการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการศึกษา โดยได้กำหนดไว้ในมาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น และในมาตรา 60 กำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ให้จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจ

ของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพ และความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา นอกจากนี้ได้กำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน

โดยนัยของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวข้างต้น จะนำไปสู่การปฏิรูปการเงินและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พยายามแสวงหาองค์ความรู้ในเรื่องนี้ โดยศึกษาจากประสบการณ์ของต่างประเทศ นับว่าโชคดีที่ได้ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีริยเวชกุล ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการเงินของอังกฤษ รวมทั้งฮอองกงขึ้น และวันนี้ นับเป็นโอกาสอันดีที่ท่านทั้งหลายจะได้รับฟังผลการศึกษา ร่วมอภิปรายให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปการเงินและการระดมทรัพยากรสำหรับประเทศไทย ผมขอถือโอกาสนี้เปิดการสัมมนา ณ บัดนี้

การนำเสนอผลการวิจัย
เรื่อง การบริหารจัดการการเงินอุดมศึกษา
ของอังกฤษและฮ่องกง

โดย ศาตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วิริยเวชกุล

การบริหารจัดการการเงินอุดมศึกษาของอังกฤษ

มหาวิทยาลัยในประเทศสหราชอาณาจักร แบ่งเป็น 7 กลุ่ม คือ **กลุ่มที่ 1** มหาวิทยาลัยรุ่นโบราณ มีทั้งหมด 6 แห่ง อยู่ในอังกฤษมี 2 แห่ง คือ อ็อกฟอร์ด กับเคมบริดจ์ และในสกอตแลนด์ 4 แห่ง **กลุ่มที่ 2** มหาวิทยาลัยประเภทสหพันธ์ มีแห่งเดียวคือ มหาวิทยาลัยลอนดอน เป็นมหาวิทยาลัยซึ่งมีลักษณะพิเศษ เนื่องจากมีวิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ต่างๆ จำนวนมาก และแต่ละแห่งเป็นอิสระของตนเองตามกรอบของมหาวิทยาลัย บางวิทยาลัยมีขนาดใหญ่กว่ามหาวิทยาลัยทั่วไป มีนักศึกษาเป็นหมื่นๆ คน มีคณะทั้งศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และมีนักศึกษาต่างชาติค่อนข้างจะมาก **กลุ่มที่ 3** Civic University เป็นมหาวิทยาลัยสมัยพระนางเจ้าวิกตอเรีย สำหรับกลุ่มที่ 2 และ 3 บางที่เรียกว่ามหาวิทยาลัยรุ่นพระนางเจ้าวิกตอเรีย เนื่องจากมีสถาปัตยกรรมเป็นรูปอิฐสีแดง จึงเรียกว่า Redbrick University **รุ่นที่ 4** เป็นมหาวิทยาลัยรุ่นลอนดอนเป็นรากฐาน

มีจำนวนมากพอสมควร **รุ่นที่ 5** มหาวิทยาลัยใหม่ มี 2 รุ่น รุ่นแรกเป็นมหาวิทยาลัยในพื้นที่สีเขียว มีจำนวน 7 แห่ง และรุ่นที่ 2 เป็นมหาวิทยาลัยที่ยกฐานะมาจากวิทยาลัยเทคนิคทั้งหลายมีจำนวนค่อนข้างมากขยายไปหลายสิบแห่งด้วยกัน **กลุ่มที่ 6** เป็นวิทยาลัยครูเดิมซึ่งยกฐานะมาจากวิทยาลัยเทคนิค มีการขยายตัวเป็นมหาวิทยาลัยจำนวนมากเช่นเดียวกัน และ **กลุ่มที่ 7** เป็นกลุ่มที่มีลักษณะพิเศษคือเป็นมหาวิทยาลัยเปิด

การอุดหนุนมหาวิทยาลัยในอังกฤษ ช่วงต้นเงินอุดหนุนมหาวิทยาลัยในอังกฤษ ได้จากภาคเอกชน องค์การทางศาสนา ซึ่งในขณะนั้นมีมหาวิทยาลัยเพียง 16 แห่งเท่านั้น และเป็นของเอกชนทั้งหมด ต่อมาในปี 1919 ได้โอนมหาวิทยาลัยมาเป็นของรัฐบาลเกือบทั้งหมด และได้จัดตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง เรียกว่า **คณะกรรมการจัดสรรงบประมาณเพื่อการอุดหนุนมหาวิทยาลัย** (University Grant Committee) มีหน้าที่จัดสรรงบประมาณ พร้อมเสนอวิธีการปฏิบัติเฉพาะในเรื่องการควบคุมคุณภาพ แต่ไม่มีหน้าที่ในการบริหารหรือบังคับบัญชามหาวิทยาลัย และในปี 1988 ได้ออกพระราชบัญญัติปฏิรูปการศึกษา เรียกว่า Education Reform Act มีการดำเนินงานที่สำคัญ 2 เรื่อง คือ ตั้ง โพลีเทคนิค และวิทยาลัยท้องถิ่น และตั้งสภาจัดสรรงบประมาณขึ้น 2 สภา แยกออกจากกัน เรียกว่า University Funding Council และ Polytechnic and Colleges Funding Council ทำให้มหาวิทยาลัยมี 2 ระบบควบคู่กันไป ต่อมาในปี 1992 มี

การออกพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา เรียกว่า พระราชบัญญัติการศึกษาต่อเนื่องและการอุดมศึกษาเปลี่ยนชื่อกระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงเพื่อการศึกษา (Department for Education) ยุบกระทรวงศึกษาธิการและวิทยาศาสตร์เดิม โดยส่วนที่เป็นวิทยาศาสตร์โอนไปตั้งสำนักงานใหม่เรียกว่า สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (OST) ซึ่งในสมัยรัฐบาลจอห์น เมเจอร์ได้โอนไปขึ้นกับกระทรวงพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม OST เป็นหน่วยงานสำคัญในอังกฤษ ทำหน้าที่ควบคุมสภาวิจัย ประมาณ 6-7 แห่ง การออกพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ ได้เปลี่ยนอุดมศึกษาในอังกฤษ จาก 2 ระบบเหลือระบบเดียว และมีการจัดตั้งสภาการจัดสรรงบประมาณสำหรับมหาวิทยาลัยขึ้น โดยเปลี่ยนจาก University Grant Committee เดิมเป็นสภาการจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดมศึกษา (Higher Education Funding Council หรือ HEFC) แบ่งออกไปตามเขตปกครองตนเองในสหราชอาณาจักร คืออังกฤษ เวลส์ สกอตแลนด์ และนอร์ตเทิร์นไอร์แลนด์ แต่เนื่องจากไอร์แลนด์มีปัญหา รัฐบาลอังกฤษจึงโอนไอร์แลนด์ไปอยู่ในความควบคุมของกระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่สำคัญเพียง 2 ประการ คือการ**จัดสรรงบประมาณให้มหาวิทยาลัย และการประกันคุณภาพการศึกษา** โดยทำหน้าที่ต่อรองงบประมาณกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในแต่ละปี รวมทั้งต่อรองในเรื่องนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศว่าจะดำเนิน

การในเรื่องใดบ้าง ทั้งนี้ คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่จัดสรรงบประมาณ 3 เรื่องสำคัญ ๆ คือ 1) กิจกรรมด้านการสอนและการวิจัย 2) สิ่งอำนวยความสะดวก อาคารสถานที่ เครื่องมือ วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น และ 3) ด้านอื่นๆ สถานะไม่เป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่มีสิทธิ์ในสถานภาพความคุ้มกันหรือสิทธิพิเศษในฐานะหน่วยงานของรัฐ

ในพระราชบัญญัติปี 1992 นี้ได้โอนทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยทุกแห่งในสหราชอาณาจักรมาเป็นของสภาทั้งหมด และบรรดาทรัพย์สินของสภาไม่ถือเป็นทรัพย์สินหรือกรรมสิทธิ์ของรัฐ สภาจึงเป็นกั้นชนระหว่างรัฐกับมหาวิทยาลัย เป็นตัวกลางในการรวบรวมทรัพย์สินทั้งหมดของมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการในเรื่องทรัพย์สินของตนเองได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากสภาแล้ว คณะกรรมการสภาชุดนี้ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีองค์ประกอบจำนวนไม่น้อยกว่า 12 คน กรรมการคนหนึ่ง ในจำนวนนี้จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธาน ซึ่งโดยประเพณีนิยม/วัฒนธรรม หากรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เหมาะสมจะมีผลกระทบต่อการเลือกตั้งในครั้งต่อไปของพรรคนั้นเป็นอย่างมาก กรรมการสภาชุดแรกประกอบด้วยประธาน ซึ่งเป็นประธานของบริษัท Coopers & Lybran ซึ่งเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ของโลก เลขาธิการเป็นอดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยลิเวอร์พูล มีกรรมการประกอบด้วยผู้แทนสถาบันการศึกษา(มีศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัย

และอธิการบดี 3-4 คน) องค์การธุรกิจ และภาคเอกชน จำนวน 13 คน

นโยบายของสภาในการจัดสรรเงิน มีดังต่อไปนี้

1) พัฒนาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อการสอนและการวิจัย 2) กำหนดแนวทางดำเนินงานแก่สถาบันอุดมศึกษา 3) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มความรับผิดชอบต่อเงินที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการวิจัย 4) สร้างความมั่นใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพและจำนวนนักเรียนที่เพิ่มมากขึ้น 5) เพิ่มคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา โดยเชื่อมโยงการจัดสรรเงินกับการประเมินคุณภาพ 6) คงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวางและหลากหลาย 7) สร้างความมั่นคงในการจัดสรรเงินให้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งใหม่และขยายต่อเนื่องจากเดิม และ 8) คงไว้ซึ่งความอิสระของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง สถาบันอุดมศึกษาในอังกฤษจะทราบล่วงหน้าว่างบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีมีจำนวนเท่าไร ทราบว่าแหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษามาจากแหล่งใดบ้าง ทำให้สามารถวางแผนการดำเนินงานได้

สำหรับรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาในอังกฤษมีทั้งสิ้น 9,103 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง กระทรวงเพื่อการศึกษาและแรงงานจัดสรรงบประมาณผ่านองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นประมาณ 1 พันกว่าล้านปอนด์ ทุกมหาวิทยาลัยจะได้ถัวเฉลี่ยประมาณ 12% มหาวิทยาลัยที่ได้มากที่สุดจะได้ 29 % งบประมาณทั้งหมดที่ได้รับจากสภา 3.5 พันล้านปอนด์ ทั้งนี้ไม่รวมสก็อตแลนด์และ

ไอแลนด์ ถัวเฉลี่ยได้รับประมาณ 38% มหาวิทยาลัยที่ได้มากที่สุด 68% และน้อยที่สุด 9% สภาวิจัยต่าง ๆ จะจัดสรรงบประมาณผ่าน OST ซึ่งขึ้นกับกระทรวงพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 493 ล้านบาท โดยถัวเฉลี่ยได้รับตั้งแต่ 5 - 14% นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้เงินวิจัยจากแหล่งอื่น ๆ อีก 617 ล้านบาท เช่น จากองค์การการกุศลในประเทศ 310 ล้านบาท ค่าบำรุงหอพัก ค่าธรรมเนียมการศึกษาจากนักศึกษาจากนอกประเทศซึ่งได้รับตั้งแต่ 0-29% โดยมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงจะมีนักศึกษาต่างชาติประมาณร้อยละ 30 ของนักศึกษาทั้งหมด และรายได้จากการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในการจัดสรรงบประมาณจะจัดสรรให้เพียง 3 ส่วนคือ 1) เพื่อการเรียนการสอน 2) เพื่อการวิจัย และ 3) งบประมาณพิเศษ สัดส่วนของจำนวนที่ให้ส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องการเรียนการสอน คือ 2.689 ล้านบาท สเตอร์ริงค์การวิจัย 824 ล้านบาท และอื่น ๆ น้อยมาก ในการจัดสรรมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ 1) เพื่อสร้างความยุติธรรมมากยิ่งขึ้นแก่นักศึกษาหรือลูกค้า คือหากจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนเหมือนกัน จะได้รับการจัดสรรเงินในอัตราเดียวกัน ในกรณีที่จัดสรรแตกต่างกันจะต้องมีความชัดเจน มีเหตุผลเหมาะสม และต้องให้เหมือนกันหมดทุกสถาบัน 2) เพิ่มโอกาสหลากหลายให้ประชากรเข้าสู่อุดมศึกษาได้ เช่น นักศึกษาที่เรียนบางเวลา (Part-time) และนักศึกษาที่อายุเกิน 25 ปีเกินวัยอุดมศึกษา ในการจัดสรรมีสูตรสำเร็จ กล่าวคือ ทรัพยากรด้านการเรียน

การสอนได้จากเงินอุดหนุนของรัฐผ่านสภา และเงินค่าธรรมเนียมการศึกษา

การคำนวณเงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้ ขั้นตอนแรกคือ การคำนวณทรัพยากรมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 คือทรัพยากรจริง มาตรฐานหมายความว่าสิ่งที่ทำมาแล้วเป็นอย่างไร ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบทรัพยากรมาตรฐานกับทรัพยากรจริง แล้วดูร้อยละ ว่าแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ขั้นตอนที่ 4 จะสามารถรู้ว่าในปีงบประมาณต่อไปมหาวิทยาลัยจะได้รับงบประมาณเท่าใด โดยคิดเป็นร้อยละ แล้วดูส่วนต่างว่ามีมากน้อยเพียงใด ในการคำนวณทรัพยากรที่เรียกว่ามาตรฐาน ขึ้นอยู่กับกิจกรรมด้านการเรียนการสอนที่จำเป็น แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ A B C D กลุ่ม D เป็นกลุ่มต่ำสุดจะได้ 2,662 ปอนด์สเตอร์ลิงต่อนักศึกษาหนึ่งคน กลุ่ม A ได้หนึ่งหมื่นเศษ นักศึกษาบางเวลาใช้วิธีการคำนวณ เทียบกับกิจกรรมการเรียนของนักศึกษาเต็มเวลา(Full Time Equivalents: FTE) นักศึกษาที่เรียนทาง Practical Work นอกสถาบันหรือนอกประเทศ 1 ปี มีค่า 0.5 FTE การเปรียบเทียบดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการคำนวณงบประมาณที่มหาวิทยาลัย จะได้จริง สภาจะไม่จัดสรรเงินให้แก่นักศึกษาต่างชาติ หรือที่รับเงินอุดหนุนจากแหล่งทุนอื่น และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะได้รับเงินอุดหนุนด้านการวิจัยเท่านั้น

ในการคำนวณทรัพยากรมาตรฐานมีหลักการสำคัญคือ ถ้ามีปัจจัยที่แตกต่างกันก็จะได้รับการจัดสรรที่เป็นธรรม คือมีการปรับที่เรียกว่าให้รางวัล (Premium) โดยมีหลักใหญ่ ๆ 3 เรื่อง คือวิชาแต่ละวิชาใช้ทรัพยากรในการเรียนการสอนไม่เหมือนกัน วิชาใดที่สอนยากมีภาคปฏิบัติจะจัดสรรให้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะนำไปใช้ในการปรับเงินงบประมาณที่จะให้แก่มหาวิทยาลัย ยกตัวอย่าง เช่น A,B,C,D วิชา D ถือว่าได้ 1 ในขณะที่วิชา A ได้ 4.5 มากกว่าเดิม 4.5/คน/หัวนักศึกษาบวกกับจำนวนที่มหาวิทยาลัยรับไว้ในปีนั้น ๆ ทรัพยากรที่บอกว่ามี Premium ในส่วนของนักศึกษานั้น ถ้าเป็นนักศึกษาบางเวลา จะให้เพิ่ม 5% ของ FTE ถ้าเป็นนักศึกษาที่เรียนวัยเกินอายุ 25 ปี เพิ่มในปีแรกเท่านั้นเพราะเป็นปีที่ปรับตัวจากการออกจากงานเข้าสู่มหาวิทยาลัย นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรซึ่งต้องใช้เวลาเรียนมากกว่า 45 สัปดาห์/ปีการศึกษา จะได้เพิ่ม 25% จากจำนวนเงินที่ได้กล่าวถึง ในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางซึ่งมีหลายสถาบันเช่น แพทย์ วิศวะ จะได้เพิ่ม 10% ถ้าเป็นสถาบันหรือมหาวิทยาลัยที่อยู่ในลอนดอนมีค่าใช้จ่ายสูงได้เพิ่มดังนี้ ชั้นในลอนดอนได้เพิ่มอีก 8% รอบนอกได้เพิ่ม 5% เช่นเดียวกับบำเหน็จบำนาญ เพราะว่ามีมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ให้เงินประกันบำเหน็จบำนาญแก่อาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกคนในมหาวิทยาลัย ซึ่งอัตราเบี้ยประกันจะแตกต่างกันตามสถานที่และอื่น ๆ ในแห่งที่แพงสภาพจัดงบประมาณเพิ่มให้แก่มหาวิทยาลัยอีกไม่เกิน 2% คือจะปรับทุกอย่างเพื่อให้เกิดความ

เป็นธรรมแก่สถาบันการศึกษา

การคำนวณทรัพยากรที่ได้รับจริง จะมีการปรับเปลี่ยนจำนวนเงินงบประมาณที่จะได้รับ หากสถาบันไม่สามารถทำตามข้อตกลงได้ หรือรับเพิ่มเนื่องจากเงินเฟ้อ หรือมีการปรับเปลี่ยนฐานเงินจัดสรรต่อจำนวนนักศึกษาเพราะว่าสถานการณ์ประเทศเปลี่ยนไป รายได้ประเทศเพิ่มขึ้น ค่าครองชีพเพิ่มขึ้น รัฐบาลจะจัดสรรต่อหัวเพิ่มขึ้น หรือจัดสรรเพิ่มขึ้นเนื่องจากการรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น ในการจัดสรรมีการคำนวณทรัพยากรจริง โดยปัจจุบันรัฐบาลอังกฤษคิดค่าเล่าเรียนนักศึกษาปริญญาตรีไม่เกิน 1000 ปอนด์/ปี ขึ้นอยู่กับรายได้ของบิดามารดา ถ้ามีรายได้เกินจำนวนหนึ่ง นักศึกษาต้องจ่าย 1000 ปอนด์/ปี ถ้าบิดามารดาไม่มีรายได้ต่ำ นักศึกษาอาจไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนเลยเป็นการ (subsidize) 100% ดังนั้น ค่าเล่าเรียนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรายได้ของบิดามารดา

การเปรียบเทียบทรัพยากรมาตรฐานกับทรัพยากรจริง เมื่อมีการปรับเปลี่ยนเรียบร้อยแล้ว คุณด้วย 100 ถ้าเปอร์เซ็นต์แตกต่างไม่เกินบวกลบ 5% เรียกว่าอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ มหาวิทยาลัยจะได้รับเงินอุดหนุนงบประมาณจากรัฐบาลเท่ากับปีก่อน ทุกมหาวิทยาลัยจึงสามารถคำนวณได้ล่วงหน้าว่าในปีต่อไปจะได้รับงบประมาณเท่าไร ถ้ามหาวิทยาลัยปรับเปลี่ยนเรียบร้อยแล้วอยู่นอกช่วงยอมรับได้ ซึ่งมี 2 กลุ่ม คือ **สถาบันที่เรียกว่ากลุ่มแพง** หมายถึงใช้งบประมาณมากกว่าบวกลบ 5%

จะมีทางเลือกคือ 1) ลดเงินอุดหนุนในปีนั้น เพราะใช้เงินมากเกินไป หรือ 2) รับนักศึกษาเพิ่ม หรือ 3) เลือกทั้ง 2 อย่าง โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้เลือกเอง และทำสัญญากับสภา สำหรับ **กลุ่มกฎ ที่ใช้เงินน้อยกว่าบวกลบ 5%** กลุ่มนี้อาจเลือก 1) รับนักศึกษาน้อยลง หรือ 2) ได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มขึ้น คือปรับเปลี่ยนให้อยู่ในช่วงบวกลบ 5%

การอุดหนุนการวิจัย ในอังกฤษมหาวิทยาลัยจะได้เงินจาก 2 แหล่งคือ จากสภาการจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดมศึกษา (Higher Education Funding Council for England) และจากสภาวิจัยต่าง ๆ 6-7 แห่งที่สังกัดกระทรวงพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม ในการจัดสรรเงินด้านการวิจัยของสภามีวิธีการจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดมศึกษา 2 วิธี คือ 1) จัดสรรสัมพันธ์กับคุณภาพ และ 2) จัดสรรทั่วไป ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นการจัดสรรที่สัมพันธ์กับคุณภาพของการวิจัย กล่าวคือจัดสรรตามหน่วยของการประเมินซึ่งมี 69 หน่วย (กลุ่มวิชา) นำหนักของแต่ละกลุ่มวิชาแตกต่างกัน ตั้งแต่ 1-1.7 ในการประเมินผลการวิจัยนั้นมี 5 หัวข้อที่ใช้ประเมิน เช่น คณาจารย์ที่ทำวิจัย ผู้ช่วยวิจัย นักศึกษาบัณฑิตที่ทำวิจัย รายได้จากองค์การการกุศล ในการประเมินคุณภาพงานวิจัยแบ่งเป็น 1-5 ดาว กลุ่มวิชาของมหาวิทยาลัยที่ได้ 0 หรือ 1 จะไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณวิจัยจากสภานี้เลย แต่หากได้ 5 ก็จะได้เงินเพิ่ม 4.45 เท่าของกลุ่มที่ได้ 3B ผลคือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากใน

มหาวิทยาลัยของอังกฤษ เงินที่เปลี่ยนไปจาก 1 กลายเป็น 2.25 นั้น มหาวิทยาลัยจะได้รับเงินลดลงไปถึง 4-5 ล้านปอนด์ สเตอริงค์ต่อปี สำหรับเงินทุนเพื่อการวิจัยทั่วไป มีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมการสร้างควมมั่งคั่งให้แก่ประเทศ เป็นโครงการวิจัย ร่วมที่ไม่มีผู้ใดได้รับประโยชน์เพียงรายเดียว สถาบันอุดมศึกษา เป็นเจ้าของสิทธิและทรัพย์สินทางปัญญาในการตีพิมพ์ผลการ วิจัยทั่วไป งานวิจัยทั่วไปถือเป็นการสร้างฐานเท่านั้น มีจำนวน เงินไม่มากนัก ส่วนใหญ่จัดสรรให้แก่ 69 หน่วยการประเมิน ที่ได้กล่าวถึงแล้ว

เงินทุนจัดสรรอื่น ๆ เช่น งบประมาณพิเศษสำหรับ พัฒนาห้องสมุด พัฒนาเทคโนโลยีด้านการสอน สนับสนุน นักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ คนพิการ การพัฒนาการ อาชีวศึกษา กองทุนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เป็นต้น มี จำนวนไม่มากนัก เงินทุนจัดสรรอื่น ๆ นี้สามารถปรับเปลี่ยนได้ ถ้าโครงการใดที่มหาวิทยาลัยต้องปรับเปลี่ยนและสภาเห็นชอบ ก็สามารถใช้จ่ายเงินจำนวนนี้ให้แก่มหาวิทยาลัยนั้นเพื่อเข้าสู่ กระบวนการจัดสรรปกติได้ ทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นเรื่องของการ จัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับมหาวิทยาลัยในอังกฤษ

การบริหารจัดการการเงินอุดมศึกษาของฮ่องกง

การบริหารจัดการการเงินอุดมศึกษาของฮ่องกง ใช้ แบบฉบับของอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ มีการจัดตั้งคณะกรรมการ

จัดสรรงบประมาณในปี 1972 มีหน้าที่หลักเหมือนกันคือให้คำแนะนำแก่รัฐบาลฮ่องกงในการจัดสรรงบประมาณแก่มหาวิทยาลัย ให้คำแนะนำทางด้านวิชาการ รวมทั้งติดตามตรวจสอบมหาวิทยาลัยด้วย องค์ประกอบของคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณ มาจากบุคคลภายนอกเกือบทั้งหมด และมีจำนวนหนึ่งที่เป็นบุคคลภายนอกฮ่องกงที่มีความเชี่ยวชาญโดดเด่นในสาขาของตน และไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นกรรมการ สำนักงานเลขานุการกิจ มีข้าราชการปฏิบัติงานรองรับคณะกรรมการชุดนี้ คณะกรรมการจัดสรรงบประมาณเป็นหน่วยงานกลาง คล้าย ๆ กับสภาจัดสรรงบประมาณของอังกฤษ จะมีคณะอนุกรรมการเป็นคนกรองงานแต่ละหน่วยให้แก่กรรมการใหญ่ ประกอบด้วย คณะกรรมการด้านการแพทย์ สถาบันคุณภาพการศึกษา ครู อาจารย์ และอนุกรรมการขอบเขตความเป็นเลิศ ทำหน้าที่ดูแลว่าแต่ละส่วนเป็นอย่างไร และมีหน้าที่ให้คำแนะนำกับรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการวิจัยอุดมศึกษาที่ได้รับการคัดเลือก และเชิญชวนให้ทำการวิจัย ให้นักศึกษา/บัณฑิตศึกษา ตรวจสอบและติดตาม เหมือนกับการให้งบประมาณด้านการเรียนการสอน

การซักถามและตอบข้อซักถาม

ผู้ถาม : ดร.บุญเสริม วิสกุล

ที่คุณหมอได้อธิบายนั้น ให้ความกระจ่างกับพวกเรามาก ขอขอบคุณครับ อยากจะกราบเรียนถามว่า ที่ท่านพูดเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย 130 กว่าแห่ง ดูเหมือนว่าเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐทั้งหมด เขามีวิธปฏิบัติ (handle) กับ มหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่ของรัฐอย่างไร

ผู้ตอบ : ศ.นพ.อดุลย์ วิริยเวชกุล

มหาวิทยาลัยในอังกฤษเป็นของรัฐทั้งหมด แต่สามารถดำเนินการโดยอิสระ ในอังกฤษมีมหาวิทยาลัยเอกชนเพียงแห่งเดียวเท่านั้น คือ มหาวิทยาลัยบัคกิ้งแฮม อยู่นอกกรุงลอนดอน แต่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ไม่มีสิทธิในการให้ปริญญา ไม่ต้องควบคุมอะไร แต่ที่สำคัญในอังกฤษโดยเฉพาะในกรุงลอนดอน จะมีสาขาของมหาวิทยาลัยต่างประเทศมาตั้งจำนวนมาก สาขา มหาวิทยาลัยจากสหรัฐอเมริกาที่ตั้งในกรุงลอนดอน ผู้ที่จบปริญญาโทหรือตรีในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเป็นของอเมริกัน ในความเป็นจริงมีเป็นจำนวนมากไม่ได้ไปเรียนที่อเมริกา แต่เรียนที่กรุงลอนดอน สรุปทุกแห่งเป็นของรัฐหมด ยกเว้นบัคกิ้งแฮม การเปลี่ยนแปลงการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่มหาวิทยาลัยในอังกฤษทำให้เกิดผลอย่างใหญ่หลวง เพราะแต่เดิมนั้น มีบาง

มหาวิทยาลัยที่มีความเกี่ยวพัน (connection) ใกล้ชิดกันมาก จะได้รับงบประมาณมาก เช่น เคมบริดจ์ อ็อกซ์ฟอร์ด เวลานี้มีปัญหามาก เพราะได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลงทุกขณะ มีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา มหาวิทยาลัยที่ได้ประโยชน์อย่างมากคือมหาวิทยาลัยนอกกรุงลอนดอนที่มีการเรียนการสอนแบบเดียวกัน แต่มหาวิทยาลัยเหล่านั้นถูกกำกับโดยคุณภาพของการวิจัยค่อนข้างมาก มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมหาวิทยาลัยอย่างมาก ซึ่งเป็นประเด็นที่ทำให้เกิดความโปร่งใดยุติธรรม มหาวิทยาลัยสามารถจะรู้ว่าเงินที่รัฐจัดสรรในปีต่อไปเท่าใด และต้องใช้เท่าใดไม่ให้เกิดวงยอมรับได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก

ผมเป็นเพียงผู้ศึกษาวิจัย มาเล่าผลการวิจัยให้ฟัง เรียนให้ทราบเพื่ออย่างน้อยเราได้ความรู้ว่า ในภาครัฐของอังกฤษจัดสรรงบประมาณกันอย่างไร แต่ถามว่านโยบายของไทยเป็นอย่างไร คงต้องถามคณะกรรมการปฏิรูป

ผู้ถาม : นายชนะ รุ่งแสง

ที่ฟังคุณหมอ มีประเด็นว่ามหาวิทยาลัยในอังกฤษมีการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดสรรงบประมาณ ทำให้มหาวิทยาลัยในอังกฤษต้องออกมาหารายได้ในส่วนอื่นมากขึ้น ปัจจุบันจะเห็นว่ามีการสอนในระบบ Internet ทั้ๆ ที่มหาวิทยาลัยอังกฤษไม่มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ แต่ต้องออกมาหาตลาดมากขึ้น

ซึ่งอันนี้เป็นผลกระทบหลักของอุดมศึกษาของไทย ต้องแย่งตลาดกัน ในอนาคตเมื่อมีการเปิดเสรี คุณหมอมิ่ข้อคิดเห็นในเรื่องของงบประมาณ และการแข่งขันของอุดมศึกษาเมื่อมีการเปิดเสรีด้านบริการอย่างไร

ผู้ตอบ : ศ.นพ.อดุลย์ วิริยเวชกุล

ยุคโลกไร้พรมแดน การแข่งขันในอังกฤษ และประเทศอื่นเหมือนกัน เช่น กรณีที่สาขาของมหาวิทยาลัยในอเมริกาที่ตั้งอยู่ในกรุงลอนดอน มีการแข่งขันกับมหาวิทยาลัยท้องถิ่นของอังกฤษ เพราะอเมริกาต้องการหารายได้จากนักศึกษาต่างประเทศ แต่การแข่งขันอยู่บนฐานของคุณภาพ หมายความว่าคณาจารย์มีความรู้ความสามารถสูง สามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษาได้รับความรู้อย่างเต็มที่ มีทรัพยากรในด้านความรู้เป็นอย่างดี ทั้งคณาจารย์ ระบบห้องสมุด สารสนเทศ และอื่น ๆ รวมทั้ง คณาจารย์ต้องมีความสามารถเชิงวิจัยสูงด้วย ถ้าวิจัยได้ 0 หรือ 1 คณะจะแย่งไปเลยในปีนั้น เป็นประเด็นที่มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องบำรุงรักษาซึ่งคุณภาพทั้งด้านการเรียนการสอนและการวิจัย ดังได้กล่าวแล้วรายได้หลักของมหาวิทยาลัยในอังกฤษนอกจาก 2 ส่วนนี้ คือรายได้มาจากนักศึกษาต่างชาติ เช่น มหาวิทยาลัยที่ผมเรียนมีนักศึกษาต่างชาติร้อยละ 30 ของนักศึกษาทั้งหมดของมหาวิทยาลัยซึ่งมี 18,000 คน ร้อยละ 30 ถ้าเป็นนักศึกษาปริญญาตรี ค่าเล่าเรียนถัวเฉลี่ยปีละล้านบาท

ท่านนี้คิดว่าเท่าไรของ 18,000 คน เป็นรายได้มหาศาลที่ทำให้สามารถมาประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยทั้งในกรุงเทพฯ สงขลา ขอนแก่น เห็นได้ชัดว่าเอกสารประชาสัมพันธ์ของต่างประเทศนั้นมีคุณภาพดีเพียงใด เพราะถือเป็นส่วนสำคัญในการหารายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย **ในระบบอังกฤษเน้นทั้งในเรื่องของคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม อารยธรรม วัฒนธรรมด้วย** เพราะฉะนั้น มหาวิทยาลัยใดก็ตามที่กำหนดหรือสัญญาว่านักศึกษาปีที่ 1 สามารถเข้าอยู่หอได้ จะได้รับความนิยมอย่างมาก เอกสารประชาสัมพันธ์ของอังกฤษจึงการ์นต์ หอพักร้อยเปอร์เซ็นต์ทุกแห่ง เพราะว่าการอยู่หอพักทำให้นักศึกษาได้รู้จักการทำงานร่วมกัน รู้จักเพื่อน หอพักในปัจจุบันมีความแตกต่างกับในอดีตอย่างมาก สมัยที่ผมอยู่ในอังกฤษ ในสมัยอดีตหอพักนานาชาติมีแต่พวกกระเหรี่ยงอย่างผมไปอยู่ แต่ในปัจจุบันเป็นหอพักรวม ในอเมริกาและแคนาดาก็เช่นเดียวกัน จะเป็นหอพักรวม ไม่มีการแยกเชื้อชาติ สัญชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้นักศึกษาสามารถพบปะพูดคุย (Interact) กันได้ในลักษณะต่าง ๆ เพราะกิจกรรมนักศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาจริยธรรม วัฒนธรรมให้แก่นักศึกษาเมื่อจบออกไปเป็นอันหนึ่งที่ทำให้มหาวิทยาลัยปิดแตกต่างจากมหาวิทยาลัยเปิด ถือเป็นสิ่งที่เพิ่มมูลค่าเพิ่มให้แก่นักศึกษา

สำหรับค่าธรรมเนียมการศึกษา (tuition fee) ในระดับปริญญาตรีเฉลี่ย 1000 ปอนด์ เป็นค่าเฉลี่ย (mean test) ซึ่งขึ้นอยู่กับรายได้ของบิดามารดา ถ้าบิดามารดาไม่มีรายได้จะเรียนฟรี อังกฤษให้ค่าเรียน และที่อยู่ฟรีกับนักศึกษาทุกคน ใครก็ตามที่มหาวิทยาลัย รับเข้า สภาจะจัดสรรทั้งค่าเล่าเรียนและที่อยู่ไม่เกิน 1000 ปอนด์ โดยมีปัจจัยที่นำมาพิจารณาด้วยคือ ถิ่นที่อยู่ของนักศึกษา ถ้านักศึกษาเรียนในกรุงลอนดอน จะได้อัตราหนึ่ง นอกกรุงลอนดอนและนอกสถานที่ที่เป็นบ้านเกิดหรือที่อยู่ของบิดามารดาจะได้อีกอัตราหนึ่ง และถ้าอยู่ในมหาวิทยาลัยซึ่งอยู่กับพ่อแม่ได้อีกอัตราหนึ่งรวมทั้งมีที่อยู่ฟรีให้ด้วย เงินทั้งหมดนี้จัดสรรผ่านองค์การบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่นทั้งหมด เมื่อนักศึกษาเข้าสู่มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยและองค์การบริหารการศึกษาท้องถิ่นจะออกเอกสารเรียกว่า student charter มีข้อความ 10-20 ข้อให้ ถือเป็นคำประกาศสัญญาของรัฐบาลที่ให้แก่นักศึกษาถึงสิ่งที่นักศึกษาจะได้รับ นักศึกษาในอังกฤษได้เรียนฟรี ส่วนนักศึกษาในประเทศสหภาพยุโรปทั้งหมดถือเป็นนักศึกษาท้องถิ่น ได้รับการยกเว้นค่าที่อยู่ เสียเฉพาะค่าเล่าเรียนเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยใดก็ตามที่มีชื่อเสียง จะมีนักศึกษาต่างชาติ ถัวเฉลี่ยอย่างน้อย 20% ของนักศึกษابริติชทั้งหมด โดยให้ใช้อัตราท้องถิ่นสำหรับประชากรในสหภาพยุโรปทั้งหมด ซึ่งถือเป็นข้อดีของโลกาภิวัตน์หรือกลุ่มประเทศ

การอภิปรายนำ
เรื่อง
แนวทางการปฏิรูปการเงิน
และการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ผู้อภิปราย
นายพลทรัพย์ ปิยะอนันต์
ผู้อำนวยการสำนักงานประเมิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน
ประธานกรรมการบริหาร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา

ผู้ดำเนินการอภิปราย
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การอภิปราย
เรื่อง แนวทางการปฏิรูปการเงินและ
การระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ผู้ดำเนินการอภิปราย :

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์

กราบเรียนท่านเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ท่านศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล ท่านผู้บริหาร ท่านคณาจารย์ และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ผมคิดว่ารายการในวันนี้ ถือเป็นรายการที่มีคุณค่า มีความหมาย และจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการอุดมศึกษาของบ้านเรา รู้สึกเป็นรายการพิเศษจริง ๆ เราได้รับเกียรติจากผู้ซึ่งเป็นผู้รู้ มีความลึกซึ้งในเรื่องของการเงิน อุดมศึกษามาพูดคุยกันอย่างจริงจัง แต่ละท่านที่มาพูดในที่นี้ ล้วนแต่เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบกับอนาคตทางการเงินและอนาคตอุดมศึกษาของประเทศ การศึกษาของเราอยู่ในช่วงที่ปรับเปลี่ยนอย่างมาก ทั้ง 3 ท่านถือเป็นผู้ซึ่งให้ความรู้แก่สังคมโดยตรง ขอแนะนำวิทยากรท่านแรก ท่านได้ให้แง่คิดที่เป็นประโยชน์และเป็นผู้ซึ่งเรียกว่ามีแนวทางการพัฒนาสังคมและการศึกษาที่ถือว่าก้าวหน้าอย่างมาก ผมเองได้มีส่วนร่วมกับท่านตอนที่ เป็นกรรมการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย ท่านได้เสนอแนวคิดให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เป็นมหาวิทยาลัยทางด้านพุทธศาสนาของโลก ได้เสนอการจัดตั้งและจัดทำงบประมาณโครงการนานาชาติของมหาวิทยาลัยทางพุทธศาสนา ซึ่งเริ่มจะเป็นจริงในเมืองไทยและเป็นครั้งแรกในอาเซียนด้วย ท่านจบปริญญาตรีทางด้านเศรษฐศาสตร์ ปริญญาโทด้านรัฐประศาสนศาสตร์จากสหรัฐอเมริกา และได้ผ่านการฝึกอบรมหลายครั้ง ทำหน้าที่ทางด้านงบประมาณเรื่อยมาจนถึงตำแหน่งสุดท้ายเป็นผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ ขออนุญาตแนะนำคุณพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์ อีกท่านหนึ่ง เราได้เห็นหน้าท่านทางโทรทัศน์ ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องของการเงินของประเทศอย่างมาก ทั้งในด้านการสอน การวิจัย การวิเคราะห์งบประมาณ และการเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางการศึกษาและการเงินของประเทศ ผมได้มีโอกาสร่วมเป็นกรรมการกับท่านในคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ท่านถือเป็นกำลังสำคัญและได้ **เสนอแนวคิด**หลักในการจะ **เปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดสรรงบประมาณ**จากการที่เราจัดสรรให้ **ผู้จัด** ให้เงินเดือนอาจารย์ ให้เงินเดือนมหาวิทยาลัย ให้ไปเรื่อย ๆ แม้นักศึกษาไม่มาเรียนหรือมาเรียนน้อยอาจารย์ก็ไม่เดือดร้อนอะไร ต่อไปควรเปลี่ยน **เป็นให้งบประมาณกับผู้เรียน**จะดีไหม ถ้าเขาไม่มาเรียนมหาวิทยาลัยของเราอาจารย์ก็จะได้เงินเดือนน้อย ผู้บริหารอาจจะมีเงินมาบริหารงาน มหาวิทยาลัยหรืออุดมศึกษา อาจต้องปรับปรุง

แข่งขันคุณภาพกันเพื่อให้ให้นักศึกษาหรือผู้ใช้บริการมาใช้บริการสถานศึกษาของเรา ปัจจุบันท่านเป็นอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเป็นที่ปรึกษาสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ขอแนะนำท่านอาจารย์ ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร

อีกท่านหนึ่งซึ่งกำลังจะมาร่วมอภิปรายกับเรา หลายท่านคงจะคุ้นเคยกับท่านดี ท่านอยู่ในวงการการศึกษา สอนหนังสือมานาน ตั้งแต่สมัยเริ่มเข้าทำงานใหม่ๆ สอนบริหารการศึกษา ผมเรียนกับท่าน ท่านมีแนวคิดที่ก้าวหน้าและทันสมัยเรื่อยมา ถึงแม้เกษียณแล้วก็ยังถือว่าเป็นผู้บุกเบิกทางการศึกษา เป็นผู้ริเริ่มงานของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปัจจุบันเรารู้จักท่านอย่างดีในฐานะเป็นประธานอรหันต์ทั้ง 9 คือท่านศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

อยากเปิดโอกาสให้ท่านสมาชิกร่วม**การอภิปรายซักถาม** คงไม่มีประเด็นกลาง ๆ ที่เป็นตัวกำหนด ขอให้แต่ละท่าน**เสนอแนวคิด**ว่า ในแง่งบประมาณที่เกี่ยวกับอุดมศึกษาทางการเงิน ทรัพยากร โดยเฉพาะในช่วงของการเปลี่ยนแปลงแนวทางการปฏิรูปนี้ **รูปแบบแนวทาง การเงินและการระดมทรัพยากร เพื่อการอุดมศึกษา**ควรจะเป็นไปอย่างไร โดยเฉพาะตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ โดยขอเริ่มจากผู้มีส่วนรับผิดชอบโดยตรง เป็นผู้คุมถุงเงินใหญ่กว่าท่านจะให้เท่าไร แค่นั้นเมื่อเร็ว ๆ นี้มีอาจารย์จากสหรัฐท่านหนึ่งมาพูดว่าประมาณ 10 กว่าปีที่แล้ว งบประมาณของรัฐที่ให้กับมหาวิทยาลัยประมาณ

72% มาในระยะหลัง ๆ เกือบจะกลับกันเลย คือจะได้เพียง 27% ซึ่งลดลงมหาศาล และของออสเตรเลียเมื่อวานผมไปร่วมประชุมกับอาจารย์อาสา สารสิน ออสเตรเลียได้รับงบจากรัฐ จากเดิมได้รับ 70% ปัจจุบันเหลือเพียง 46% เท่านั้น สภาพการณ์อย่างนี้ผมไม่รู้ว่าจะเกิดกับประเทศไทยหรือไม่ และมีผลกับอุดมศึกษาหรือไม่ ขอเรียนเชิญท่านพลุทรัพย์ ปิยะอนันต์ ท่านผู้ซึ่งจะกำหนดว่าจะให้เราที่เปอร์เซ็นต์

นายพลุทรัพย์ ปิยะอนันต์ **ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ**

ก่อนอื่นขอเรียนอย่างนี้ครับ เมืองไทยกว่าจะเป็นแบบออสเตรเลียคือจากงบประมาณที่จัดสรรให้มหาวิทยาลัยลดลง จากเดิมร้อยละ 70 เหลือร้อยละ 46 ผมคาดว่าคงจะอีกนานมาก เพราะ 1) มีความต้องการ (demand) เพิ่มเงินเดือนจากปกติ อีก 50-60% โดยไม่พูดว่าจะปรับบุคลากรอย่างไร 2) ขณะนี้มีความเร่งรีบ (rush) มากในการออกนอกระบบ การออกนอกระบบ ผมไม่ได้หมายความว่า ไม่อยากให้ออก (defend) แต่หมายความว่า อย่าเร่งรีบ (radical) ฝรั่งเศสว่าจะเก่งเสมอไป วัฒนธรรมของไทยกับฝรั่งเศสเราต้องอยู่อย่างไทย คิดอย่างไทย แต่ไม่ใช่ว่าโกงอย่างไทย ไม่ใช่ พอเราปรับมารวดเร็วอย่างมากมาย ปรับตัวไม่ทัน จึงต้องมีระยะปรับตัว ไม่ว่าจะอะไรก็ตาม เหมือนกับเศรษฐกิจฟองสบู่ที่เกิดขึ้นมาก็เพราะอย่างนี้ เราบอกเราต้องเป็นเสือดาวที่ 5

อย่างรวดเร็ว เลยพังทลายลง (collapse) ผมพูดมาแล้ว 2-3 ปี โดยไม่รู้ว่าจะ collapse หรือไม่ เริ่มเห็นลงมีประเด็นปัญหา มากอย่างจริยธรรม จิตวิญญาณ (spirit) หรือ good governance ของคนไทยเทียบกับฝรั่งเป็นอย่างไร แค่นี้ก็แย่แล้ว ทิศทางต้องออกนอกระบบอย่างแน่นอน แต่จะทำให้ช่วงการเปลี่ยนผ่านเป็นไปอย่างราบรื่นได้อย่างไร ถือเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ซึ่งจริง ๆ คำตอบในเรื่องนี้ คือ performance - based budgeting ที่จะปฏิรูประบบงบประมาณ ผมผลักดันเรื่องนี้มานาน แต่ไม่ได้รับการสนอง ถ้าสนองปานนี้เรามีระบบ performance - based budgeting มีการกระจายอำนาจไปแล้ว พอเกิดปัญหา ก็ swing กลับ เกือบจะขาดการดูแล เป็นสิ่งที่น่าเสียดาย ผมจึงเชื่อว่าถ้าไปถึง 46% คงนานและเป็นไปได้ ยากมาก

ในเรื่องของการระดมทรัพยากร ก่อนพูดเรื่องการจัดสรรทรัพยากร (resource allocation) ว่าจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างไร จะพูดเรื่องการระดมทรัพยากร ผมคิดว่าเท่าที่มองคุณ **นโยบายรัฐ ยังคงเป็นผู้ที่สนับสนุนอย่างมากมายในเรื่องของอุดมศึกษา** ดูภาวะการเมือง การศึกษาที่ผ่านมา เราให้เงินงบประมาณในการระดมทรัพยากรอย่างมากมายเพื่อมหาวิทยาลัย บางที่มากเกินไปจนความจำเป็นในหลาย ๆ เรื่อง เช่น สร้างตึกเต็มไปหมด ผมต่อสู้อย่างมากมายก็ไม่ไหว เพราะว่าอาจารย์มีอิทธิพลใหญ่ สำนักงบประมาณบางกรณีสู้อาจารย์ไม่ได้ เพราะไปหานักการเมือง เอาเงินได้ เป็นต้น อันนี้คือปัญหา แทนที่จะดู

คุณภาพกลับไปดูตึก เราจะไปว่าท่านไม่ได้ เพราะนี่คือวัฒนธรรมของคนไทยที่ดูอะไรอย่างเปลือก อยากรู้ไม่ได้ ดูว่าเป็นคนรวย ว่ารวยมาได้อย่างไร อันนี้คือปัญหาวัฒนธรรมชั้นรากฐานของคนไทย น่าเสียดาย !

ถ้าบอกว่าจะเอาเงินเดือนเพิ่มอีก 50-60% ซึ่งผมได้ยินคร่ำว ๆ ยังไม่เห็นว่ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) กำลังเสนอคณะรัฐมนตรีให้เพิ่มเงินเดือน 50% นะครับ ถ้าเป็นอย่างนี้ผมสงสัยประเทศไทย จะกระทบกระเทือนการศึกษาระดับประถมมัธยมอย่างมาก การขาดดุลงบประมาณอาจจะต่ำกว่าปีที่แล้วเพราะว่าเรากู้เงินมามากในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และถ้ามหาวิทยาลัยใหญ่ขึ้นส่วนอื่นต้องลดลง ประถมมัธยมก็ต้องลดลง จากผลการศึกษาที่ไหนๆ ต้องกลับกัน (reverse trend) ขณะที่เดิมบางมหาวิทยาลัยได้เงินมากมายมหาศาลเกินสัดส่วนของหลาย ๆ ประเทศที่ใช้ แต่ถ้ามาบอกว่าต้องการ 50% เลิกพูด ถ้าเป็นนโยบายก็ช่วยไม่ได้ ก็ตัดตัดเค้กของประถมมัธยมลง โรงเรียนอาจมีเยอะแต่คุณภาพแย่ ต้องปรับจากอุดมศึกษาไปสู่ประถมมัธยม เพราะว่านี้คือการกระจายรายได้ ท่านสามารถศึกษาตัวเลขคนที่เรียนมหาวิทยาลัย มาจากเกษตรกรรมมีสักกี่คน ประมาณไม่เกิน 5% นอกนั้นคือพ่อค้า อะไรต่าง ๆ 90% ถ้ายังทำอย่างนี้ อาจารย์เรียกร้องต้องการอย่างนี้เลิกพูด อย่าไปหวังอนาคตของประเทศ เพราะว่าคคนจนจะยิ่งจนลง คนไม่มีโอกาสจะยิ่งแย่ ผมขอเรียนประเด็นนี้

ในเรื่องการระดมทรัพยากรจากองค์กรท้องถิ่น ผมมองว่าขณะนี้คงยากมาก ประชาชนจะไปเอาภาษีที่ไหน **ท้องถิ่นก็ไม่มีเงิน** เพราะในอดีตคนจนยิ่งจนลง คนรวยยิ่งรวยขึ้น แยกไปหมด เราจะลดช่องว่าง(gap)อย่างไร ที่จะทำให้คนจนรวยขึ้น ซึ่งเป็นความตั้งใจของผม เพราะผมมาทำงานเป็นผู้อำนวยการตลอดชีวิตที่ผมทำงานผมกระจายลงสู่ข้างล่างตลอด กระจายตลอดชีวิต จนเอาตัวไม่รอด สังคมไทยเมื่อ 20 กว่าปีที่แล้ว พุดถึงกระจายลงสู่ท้องถิ่นคุณต้องตาย เพราะเขาไม่เคยเห็นว่าท้องถิ่นคืออะไร คนจนคืออะไรในชนบท มองแต่กรุงเทพฯ ยกตัวอย่างโรงพยาบาล ผมกระจายเงินจากส่วนกลางไปสู่จังหวัด อำเภอ และการสาธารณสุขมูลฐาน เพราะถ้าไม่กระจายไปหมดไม่ไป เพราะที่ใดมีเงินเยอะ ๆ มีอะไรดี ๆ หมอต้องมา จึงมาส่วนกลางหมด เมื่อ 20 ปีที่แล้วผมกระจายเงินไปสู่ชนบท จังหวัด อำเภอ ผมเอาชีวิตไม่รอด เพราะว่าหมอในกรุงเทพฯ อำนาจยิ่งใหญ่ หมอรักษานักการการเมือง รัฐมนตรี ทูบโต๊ะได้ทุกอย่าง และผมก็เอาตัวไม่รอด เพราะอย่างนี้ผมถึงได้เป็นผู้อำนวยการซ้ำมาก ผมคิดว่าได้เป็นไม่รู้เพราะอะไร สังคมไทยเป็นอย่างนี้ คุณไม่มีทางรอดเลย ถ้าคุณรักคนจน ลำบากมากเลย นี่เป็นตัวอย่างอันหนึ่งที่อยากจะเรียนว่าการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยท้องถิ่นนั้น ขณะนี้ผมคิดว่ายังจำกัดมาก อย่าไปพุดถึงเรื่องแค่ว่าการศึกษาเลย พอเราบอกให้ อบต. หารายได้ เพราะ พ.ร.บ.เรื่องเก็บภาษีท้องถิ่น แปลกให้ อบต. จัดหารายได้ ไม่รู้

ใครเสนอแนะให้เก็บภาษีโรงแรม มีการค้ำกันอย่างรุนแรง ผมคิดว่าไม่ควรจะไปเก็บอย่างนั้น ควรไปเก็บภาษีจากโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นมากกว่า เพราะโรงแรมทำให้คนมีงานทำ ในกรณีอย่างนี้การระดมทรัพยากรในท้องถิ่นจะจำกัดอย่างยิ่งเกือบจะไม่มี เพราะจนอยู่แล้วจะเก็บอะไร เงินของรัฐจะต้องระดมจากรัฐส่วนใหญ่ ผมเชื่อว่า 90% เพราะขณะนี้เราก็อุดหนุน 100% โดยเฉพาะการจัดการศึกษาของท้องถิ่น เป็นอย่างนี้ต้องเป็นอีกหลายปีเท่าที่ผมมอง และเรื่องคุณภาพต้องยิ่งลงไปอีกสำหรับระดับประถมและมัธยม ถ้าเป็นอย่างนั้นมหาวิทยาลัยต้องลดลง ถ้าไม่ลดลง ไม่เป็นอย่างออสเตรเลีย ไม่มีทางเลยที่จะพัฒนาคุณภาพแต่จะทำอย่างไรในเมื่อส่วนใหญ่ในประเทศไทย ผู้เหมาะสมที่สุดเป็นผู้อยู่รอด (survival for the fittest) เพราะฉะนั้นลำบาก ก็เป็นห่วงอยู่ว่าจะทำได้อย่างไร เรื่องการจัดสรรงบประมาณที่เขากำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ผมหนักใจมากเลย

อันที่ 2 ใน พ.ร.บ. พูดเรื่อง **การระดมทรัพยากรจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น เอกชนต่าง ๆ** ผมคิดว่า**สิ่งที่จะสามารถทำได้ในเรื่องการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษาคือ จะต้องเก็บค่าน่วยกิตในระดับหนึ่งที่สูงกว่าเดิม** จะสามารถระดมทรัพยากรได้ในลักษณะเช่นนี้ เพราะว่าคนที่มีโอกาสเรียนมหาวิทยาลัย ส่วนมากมาจากคนที่ฐานะค่อนข้างดี คนจนยากมาก เท่าที่ผมจำไม่ผิดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของนักศึกษาที่เรียนในระดับอุดมศึกษาขณะนี้เราเก็บน้อยมาก ประมาณ 20-30% เท่านั้น

เท่ากับว่ารัฐไปอุดหนุน (subsidize) คนที่มีฐานะ ซึ่งไม่ใช่กลับกลายเป็น reverse trend การกระจายรายได้ ถ้าดูเงินกู้ยืมเรียน ผิดใจมาก เพราะต่อไปจะใช้ประกอบกับการเก็บค่าน่วยกิตเพิ่ม อย่างเช่นออสเตรเลีย เมื่อเรียนมหาวิทยาลัยท่านต้องกู้เรียน เรียนแล้วต้องส่งใช้คืน คนที่เรียนจะต้องคิดว่าสิ่งที่เรียน วิชาที่เรียนจะสามารถหารายได้มาใช้คืนได้หรือไม่ และจะเลือกเรียนในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ไม่เกิดการบิดเบือนการใช้จ่ายเงินในการจัดการศึกษาเปราะไปหมด อย่างนี้เป็นต้น เป็นสิ่งที่ผมคิดว่าจะต้องทำครับ จะต้องเพิ่ม แต่ก็หนักใจว่าจะเพิ่มได้อย่างไร เพราะว่าเสี่ยงสะท้อนทางการเมืองหนัก อะไรก็จะพรีหมัด นี่คือปัญหา แต่ถ้าเราไม่ทำ เราจะไม่มีความไปพัฒนาคุณภาพ เพราะเป็นเรื่องของการจัดการศึกษา แต่ไม่มีเงินไปเพิ่มคุณภาพได้เลย เป็นสิ่งที่ผมอยากจะทำไว้ นอกจากนั้นการระดมทรัพยากรจากอื่น ๆ ที่มีอยู่คงต้องทำด้วย เช่น ที่ดิน ตึก เป็นต้น สำหรับในเรื่องที่ พ.ร.บ. กำหนดว่าทรัพย์สินที่ได้ไม่ต้องนำส่งคลัง ไม่ต้องเขียนครับ เป็นอยู่แล้วในปัจจุบัน ไร้ประโยชน์ เป็นมานานแล้ว ผมเรียนตรง ๆ ท่านที่บริหารมหาวิทยาลัยจะรู้ มีการใช้เงินที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพนักในหลาย ๆ เรื่อง ตัวเลขไม่ค่อยให้หรอก แม้แต่เวลาที่กรรมการขอ กว่าจะได้ก็ไม่ครบ ไม่ให้มั่ง ถ้าขึ้นเปิดก็แย่งเงินนอกงบประมาณที่เอาไปใช้มีการควบคุมน้อยมาก ถ้ากระทรวงสาธารณสุขจะมีระเบียบที่ออกโดยกระทรวงการคลัง กับสำนักงานงบประมาณร่วมกัน จะรู้ว่าใช้เงินเป็นอย่างไร เอาไป

ทำอะไรบ้าง แต่ของมหาวิทยาลัยจะไม่รู้เลย เพราะค่อนข้าง
อิสระมาก เพราะกฎหมายของมหาวิทยาลัย พ.ร.บ.จัดตั้ง
มหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ออกมาอิสระจริง ๆ เพราะฉะนั้น
ผู้บริหารต้องเป็นคนดีจริง ๆ แต่ก็ส่งสารผู้บริหาร ประชาคมใน
มหาวิทยาลัยไม่แคร์ ไม่ให้ก็ลำบาก นี่คือ*แนวคิดในการระดม
ทรัพยากร* ผมคิดว่าคงจะ*ต้องระดมทรัพยากรจากทุก ๆ ฝ่าย*
ในเรื่องที่ผมอยากจะทำคือ เรื่อง *การระดมทรัพยากรจากการ
บริจาค* ผมมีความรู้สึกที่ขณะนี้ภาษีที่ลดให้ไม่มาก เปอร์เซ็นต์
ของการลดภาษีน้อยมาก วงเงินที่ให้บอกว่าถ้าเผื่อรายได้เท่านี้
จะบริจาคได้ไม่เกินสี่หมื่น ถ้าเกินไปจากนั้นก็ไม่มีการลดหย่อน
ภาษี ผมคิดว่าอันนี้ต้องแก้เพื่อที่จะได้ระดมทรัพยากรได้มาก
อย่างเช่นหลาย ๆ ประเทศ เขามี Ford Foundation, Rocky Feller
Foundation ผมเดาว่า คงลดภาษีเยอะ ไม่อย่างนั้นคงไม่ตั้งอย่างนี้
เมืองไทยจะต้องทำแล้ว *ต้องลดภาษีให้มาก* ถ้านาย ก. บริจาค
100 บาท ลดภาษีให้ 30 บาท รัฐได้ 70 บาทรัฐกำไรทั้งปี
แทนที่จะลดไป 10-20% ลด 30 ยังได้อีก 70 คนจะได้ให้เพิ่มขึ้น
ในเรื่องการจัดการศึกษาต้องคิดในแง่ที่เราได้อะไรบ้าง อันนี้คือ
เรื่องของการระดมทรัพยากร

สำหรับในกรณีของ*การจัดสรรงบประมาณ* เรื่องยิ่งใหญ่
ของอุดมศึกษาคือ *ให้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนทั่วไปสำหรับ
สถานอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคล หรือ block grant* จริง ๆ แล้ว
ในที่สุดต้องทำอย่างนี้แน่นอนครับ แต่ว่ามีระยะเวลา (period)

ผมคิดว่าคนเขียนค่อนข้างจะมองแคบไป มองตัวเอง (self-centered) มากไป เพราะอย่างออสเตรเลียมีวิวัฒนาการ ก่อนจะเป็นอุดหนุนทั่วไป จะต้องมีเฉพาะกิจด้วย โดยในระยะแรกเป็น block grant คำนวณจาก full-time student แต่ต้องมีเฉพาะกิจ เช่น ก่อสร้างตึกหรือครุภัณฑ์ใหญ่ ๆ เพราะถ้าเอาอย่างนี้ไป ไม่รู้ว่าให้ไปสร้างตึก อาจจะไม่สร้างตึกก็ได้ นี่คือประเด็น ช่วงแรกต้องไปอย่างนี้ 2-3 ปี ถึงจะมาสู่ block grant โดยแท้จริง หลายแห่งยังมีกำหนดไม่ได้มี block grant อย่างแท้จริง แม้แต่ปัจจุบัน ผมไปดูงานที่ออสเตรเลีย เมื่อ 2 ปีมานี้มีการให้งบประมาณแยกเป็นรายการ แต่ไม่ให้เป็นค่าก่อสร้าง แต่อุญาตว่าปีที่ไม่เอาไปทำก่อสร้าง สมทบเก็บไว้ได้ ปีหนึ่งให้บางส่วน 5 ล้านบ้าง 10 ล้านบ้าง แล้วเอาไปรวมไปทำอะไรได้ ไปสร้างอาคารได้ เพราะฉะนั้นเป็นการให้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการนี้ ไม่ใช่เอาไปใช้ในลักษณะเป็นงบต่อหัว หรือไปใช้เป็นเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จะไม่ได้สิ่งที่จะไปพัฒนาอาคารเพื่อการวิจัย เป็นต้น ผมคิดว่าจะต้องค่อย ๆ ไปอย่างนั้น เพราะว่าถ้าเราไม่กำหนดอย่างนี้ ก็ไม่เห็นว่ารัฐบาลได้ให้การสนับสนุนในเรื่องการวิจัย การพัฒนาคุณภาพอย่างไร เป็นเรื่องของการใช้จ่ายปกติไปหมด จะเกิดปัญหาของการไม่ประหยัด ในปัจจุบันผมกล้าพูดได้เลยว่า ถ้าเราปล่อยโดยที่ไม่คุมให้ดีจะมีปัญหามากในเรื่องเงินอุดหนุนทั่วไป ขณะนี้เราสังเกตในการใช้จ่ายเรื่องสาธารณูปโภค ไปดูหลายๆ แห่ง น้ำรั่วตลอด เปิดไว้ ไม่ได้ปิด ต้องระวังมากเลย เรา

ต้องดูแลให้ดี ในเรื่องของเงินอุดหนุนทั่วไป ถ้าดูตาม พ.ร.บ. บทเฉพาะกาล เขาบอกว่าไม่เกิน 5 ปีต้องทำ ซึ่งผมคิดว่าในช่วงนั้นคงต้องทำแล้ว อุดหนุนทั่วไปอย่างแน่นอน ในช่วงระหว่างนี้เราจะทำอย่างไร เราต้องกำหนดระบบต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การออกนอกระบบ คือเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปให้ได้ สมมติว่าในระหว่างที่กำลังศึกษา และหลายมหาวิทยาลัยยังมีปัญหาอยู่ สิ่งที่กลัวกัน ผมพูดมาตั้งนานแล้ว เพราะผมได้มีโอกาสเรียนทางด้านบริหาร สิ่งที่เขาระวังมากคือ ความที่มีความมั่นคง แต่มั่นคงไม่ได้หมายความว่าเอาออกไม่ได้ ไม่ใช่ เพราะความมั่นคงต้องประกอบไปด้วยคุณภาพ แต่ความมั่นคงคนไทยต้องระวัง เพราะว่าถ้าเป็นการออกนอกระบบ ใช้ระบบอุดหนุนทั่วไปที่เป็นอยู่ เช่น ในออสเตรเลียหรือที่ไหนมาตรฐานแจ่วอยู่แล้ว แต่เมืองไทยถ้าจะออกนอกระบบ หมายความว่ามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ผู้บริหารหรือสภามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะผู้บริหารจะมีบทบาทสูงมาก ทั้งการประเมินต่อสัญญา (contract) จำ 3 ปี 4 ปี การประเมินให้เงินเดือนใครเพิ่มเท่าไรเป็นเรื่องที่มีบทบาทมาก และเหล่านี้จะต้องมีการวางระบบที่ดีเพื่อที่ให้ความโปร่งใสและยุติธรรม แต่ถ้าดูประเทศไทย ไม่อยากให้เกิดอย่างยูโทเปียแต่เราต้องพูด เรื่อง good governance ในเมืองไทยน่าหนักใจครับ ลองดูซิครับว่า สภามหาวิทยาลัยมาจากใคร หรือบอร์ดรัฐวิสาหกิจขณะนี้เป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ต้องใช้เวลาที่จะสร้าง good governance ถ้าเราสามารถสร้างในวันนี้ ในปีนี้สบายมาก

ต้องรีบออกนอกระบบ ซึ่งผมกล้าพูดเลยว่า good governance ในเมืองไทย ผมมองดูแล้ว ถ้าเผื่อเอาแค่ให้ดีขึ้นมาใน 3-4 ปี ลำบากมากเลย ค่านิยมสร้างยาก ถ้ายอมรับความจริงกัน แต่ถ้าเราไม่สร้างเมืองไทยอาจจะต้องมีวิกฤตอีกรอบหนึ่งอย่างแน่นอน ต้องรีบสร้าง

ในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณในที่สุดคงต้องทำ แต่ในระยะนี้ จริง ๆ แล้วมี performance - based budgeting ที่จะมีการกระจายอำนาจ เป็นการปฏิรูประบบงบประมาณ ซึ่งได้นำร่องไปหลายหน่วยงานแล้ว คือระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance - Based Budgeting : PBB) มีการกำหนดผลผลิต (set output) ที่ชัดเจน จะมีข้อตกลงเรื่องผลผลิต (output agreement) บวกด้วยข้อตกลงด้านทรัพยากร (resource agreement) ถ้าได้ผลผลิต (output) อย่างนี้จะให้เงินเท่าไรในรูป ค่าใช้จ่ายต่อหัว (unit cost) ซึ่งการควบคุมจะผ่อนคลายเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่าง เรื่องเงินเดือน องค์กรแห่งนี้มีเงินเดือนอยู่ 300 ล้านบาท ประกอบไปด้วยอัตราเท่านี้ แล้วบวกไปปีละขั้น โดยบวก 5% ในการขึ้นเงินเดือน และจะให้ขึ้นไม่เกิน 2 ขั้นหรือขั้นครึ่ง แต่ถ้าใช้ระบบ PBB ต่อไปเงินเดือนของท่านผู้บริหารจะสามารถจัดการได้ หรือมีคณะจัดการได้ คือ นาย ก. อาจจะได้ขึ้นเงินเดือนเลย เพราะไม่มีผลงาน (performance) นาย ข. อาจจะได้ขึ้น 3 - 4 ขั้นเพราะผลงาน (performance) ดี คือเน้นที่ผลงาน กรณีอย่างนี้จะดี ทำให้ไม่เรียกร้องเอาคนเยอะ

เพราะขณะนี้ทุก ๆ วัน ขอคนเพิ่ม ถ้าได้คนเพิ่มก็ไต่จบประมาณเพิ่ม แต่ถ้าระบบ PBB ถัดคนลงไป คนที่อยู่จะได้เงินเดือนเพิ่มแนวคิด (concept) เป็นอย่างนี้ ในปัจจุบันเมื่อไม่ได้ใช้ ระบบ PBB ใครๆ อยากจะเอาคนไว้ขอโน่นขอนี้เพราะได้คนเพิ่มไม่ต้องมาดู frequency แต่ถ้าเป็นระบบ PBB ไม่ต้องเพิ่มคนแต่เงินเดือนเท่าเดิม ก็แบ่งกันได้มากขึ้น ที่ผมเรียนถ้าเป็นใจผม ผมอยากให้มี smooth transition จากระบบปัจจุบันไปสู่ระบบ PBB ระหว่างนี้รับปฏิรูป good governance ให้เร็วที่สุด เพื่อจะนำไปสู่การออกนอกระบบ ทุกคนจะสบายใจเพราะสามารถปรับประสิทธิภาพได้ในระดับหนึ่งก่อนที่จะไปสู่การออกนอกระบบ ซึ่งต้องปรับประสิทธิภาพอย่างมากมาย สำนักงานประมาณต้องแสดงให้เห็นว่าพร้อมที่จะไปสู่อีกระบบหนึ่งที่มีการผ่อนคลาย

ในเรื่องของ **การจัดสรรงบประมาณสำหรับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะของรัฐ** แนวคิดของสำนักงานประมาณ **จะเน้นเรื่องคุณภาพมากกว่าปริมาณ** เพราะว่าตามกฎหมายปฏิรูปการศึกษา ให้เอกชนมีบทบาทมากขึ้น จึงต้องไม่เพิ่มจำนวนนักศึกษาของรัฐมากนัก แต่ไปเน้นเรื่อง**การศึกษาระดับปริญญาโท เอกมากขึ้น และให้ภาคเอกชนรับปริญญาตรีมากขึ้น** เพื่อแบ่งเบาภาระ เพื่อจะได้สร้างมหาวิทยาลัยของไทยให้เป็นมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ ไม่ต้องพูดว่าถ้าจะเรียนดี ๆ ต้องส่งไปเมืองนอกหมด การส่งไปเมืองนอกอันตรายมาก ถ้าไม่จำเป็นไม่ส่งเพราะค่าเล่าเรียนแพง เสียเงินเยอะ สำนักงานประมาณต้องจ่าย

ทุนไปเรียนต่างประเทศ ให้สามารถจ้างอาจารย์ดี ๆ สามารถพัฒนาห้องวิจัยต่าง ๆ เสร็จแล้วเข้า WTO ปีบเรา เราต้องสร้างศักยภาพของมหาวิทยาลัยให้ดี จะต้องพยายามส่งไปเรียนต่างประเทศน้อยลง โดยมหาวิทยาลัยของไทยต้องมีคุณภาพดีมาก ๆ ตั้งกองทุนให้กู้ยืมมากขึ้น ซึ่งได้เพิ่มเงินให้กู้ยืมสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไปลงทุน 500 ล้าน แต่เข้ากรรมวิธีการถูกตัดไป 200 ล้าน จึงคิดว่าต่อไปรัฐคงต้องดูแลจัดสรรให้กับภาคเอกชนมากขึ้นในการจัดการศึกษา

อีกเรื่องหนึ่งคือ **วิจัย จะเน้นจัดสรรเงินอย่างมากเพื่อการวิจัย** แต่น่าเสียดายประเทศไทยยังไม่มี national research agenda ที่ชัดเจน วิจัยกันเปรอะ เมื่อเร็ว ๆ นี้ สภาวิจัยได้จ้างให้ศึกษาว่าได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างไร ผลปรากฏว่าเขาไปใช้จริงประมาณ 20% เท่านั้น ในแนวคิดของผมซึ่งได้ไปช่วยสภาวิจัยอยู่ คือเรื่อง public-private participation คือการวิจัยต้องเป็นการวิจัยที่รัฐกับเอกชนร่วมกัน ถ้าวิจัยอย่างนั้นสามารถเอาไปใช้สามารถสนับสนุนงบประมาณได้เต็มที่ อันนี้ได้แนวคิดมาจากเนเธอร์แลนด์ ซึ่งผมเคยไปดูงานเมื่อ 10 ปีที่แล้ว เรื่องสิ่งทอซึ่งได้เงินสนับสนุนการวิจัยจากเอกชน จากโรงงาน 50 % เงินส่วนนี้ไปกองไว้ที่รัฐ และเอาของรัฐอีก 50 % ปรากฏว่าได้ผลมาก ได้สร้างเทคโนโลยีแล้วไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่ในบางกรณีมหาวิทยาลัยหนึ่งดังมาก เก่าแก่มาก วิจัยออกมาเป็นผลการวิจัย ปรากฏว่า 8 ปีแล้วยังไม่มีการเอาไปใช้ บางแห่ง

สภาวิจัยให้เงินไปทำวิจัยทางด้าน CT SCAN พอเสร็จ ก็ไม่มีใครเอาไปผลิต เมืองไทยมีอย่างนี้ไม่น้อย น่าเสียดาย แม้แต่ทางด้านวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งต่อไปอาจจะยกฐานะเป็นสถานศึกษาระดับปริญญา แต่ปรากฏว่าขาดการมอง public-private participation เลยไม่มีการต่อยอดไปสู่การผลิต น่าเสียดาย ซึ่งผมก็ไม่มีเวลาไปคิดช่วยให้ ผมพยายามผลักดันสภาวิจัยให้คิดเรื่องนี้นำไปสู่การผลิตให้ได้ ถ้าไปสู่การผลิตได้ ต่อยอดได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งใหญ่

ผู้ดำเนินการอภิปราย : รศ.ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์

ต้องขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ท่านได้ให้แง่คิดที่น่าสนใจหลากหลาย ทำทนายชาวมหาวิทยาลัยอย่างมาก มีทั้งต่อว่า ประชดประชันนิด ๆ ในหลายแง่มุมท่านบอกว่าจะให้หลายอย่าง แต่ในหลายแง่มุมท่านคิดว่าจะไม่ให้ ทำให้เราได้เข้าใจดีขึ้น ผมในฐานะชาวมหาวิทยาลัยอยากขอชี้แจง เรื่องการควบคุมเงินนอกงบประมาณ ผมว่ามหาวิทยาลัยก็ควบคุม บางทีควบคุมมากกว่าธรรมดา อย่างเรื่องงานวิจัยอยากจะฝากท่าน ว่าวิจัยในมหาวิทยาลัยอาจจะไม่ได้ใช้ทันที เป็นการวิจัยทางวิชาการซึ่งบางครั้งต้องใช้เวลาเหมือนกัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ผมมีประเด็นจะนำเสนอ 4 ประเด็นใหญ่ๆ ส่วนใหญ่จะมีความเห็นสอดคล้องกับคุณพลทรัพย์ ปิยะอนันต์ หลายเรื่องอาจจะซ้ำกัน **เรื่องแรก** ความจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิรูปหรือเปลี่ยนแปลง **ยุทธศาสตร์ในการระดมเงินทุนเพื่อการศึกษา** **เรื่องที่ 2** ความจำเป็นในการขยายหรือเพิ่มแหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำกันมาแล้วในหลายประเทศทั่วโลก ไม่ใช่ประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่กำลังจะทำ มีประสบการณ์จากประเทศต่าง ๆ มากมาย **เรื่องที่ 3** เรื่องที่คุณหมอดุ้ยเล่าให้ฟังเมื่อเช้านี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ได้อ่านงานของคุณหมอดุ้ยและไปห้องสมุดเจอหนังสืออยู่เล่มหนึ่งซึ่งเป็นงานที่ต่อยอดจากเรื่องที่คุณหมอดุ้ยพูดถึง เป็นเรื่องระบบของอังกฤษ ผมอยากแนะนำให้อ่านหนังสือของ Gareth Williams เขียนเรื่อง *Changing Patterns of Finance in Higher Education* พูดถึง **ผลกระทบของการนำงบประมาณอุดมศึกษาระบบใหม่มาใช้ในอังกฤษ** ได้ส่งผลกระทบสำคัญเรื่องหนึ่งคือ **ทำให้ต้นทุนค่าใช้จ่ายจริงทางการศึกษาของทั้งระบบของอังกฤษลดลงประมาณ 8%** แต่ขณะเดียวกันจำนวน

นักศึกษาเพิ่มขึ้น ค่อนข้างมากคือ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 5% ต่อปี **จำนวนนักศึกษาที่สอบตกลดลง จำนวนนักศึกษา part-time เพิ่มขึ้น มีการลดค่าใช้จ่ายที่สำคัญคือค่าใช้จ่ายประจำที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน** เป็นต้น นี่คือผลการศึกษาที่พบ ผมคิดว่ามีหลักฐานการวิจัยที่ชัดเจนว่าการปฏิรูปมีผลสำคัญอย่างไรต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในอังกฤษ และไม่ได้ทำเฉพาะในอังกฤษอย่างเดียว ทั่วยุโรป OECD เกือบทุกประเทศ ได้มีการปฏิรูประบบ finance เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ผมคิดว่าเป็นเรื่องใหญ่มากที่เราจะต้องเรียนรู้ และเอกสารของ World Bank มีงานเขียนเหล่านั้นเยอะ เป็นเรื่องใหญ่ที่ทำกันคือ funding mechanism จะต้องเปลี่ยนแปลงอย่างไร จุดใหญ่ใจความของ funding mechanism เป็นอย่างไร และเรื่องสุดท้ายเกี่ยวกับ **ทุนการศึกษา ทุนกู้ยืม ทุนให้เรียนฟรี**

1. **ความจำเป็นของการปฏิรูประบบการเงิน อุดมศึกษา** ผมคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ถึงแม้ว่าไม่เกิดวิกฤตก็เป็นเรื่องจำเป็น เหตุผลที่เราพูดกันคือเรื่อง **ความเท่าเทียมของโอกาส** เวลานี้เงินงบประมาณส่วนใหญ่ อุดมศึกษาคิดเป็นสัดส่วนแล้ว ได้เงินค่อนข้างเยอะเมื่อเทียบกับการศึกษาระดับอื่น ในภาวะวิกฤตที่คุณพูลทรัพย์ พูดถึงวันนี้ ใน 4-5 ปีข้างหน้า **งบประมาณรายจ่ายที่จะต้องใช้จ่ายเพื่อชำระหนี้จะเพิ่มขึ้น** ไปถึงประมาณ 15 หรือ 20% ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด นั่นหมายความว่า **รัฐจะต้องตัดงบประมาณด้านอื่น ๆ ลง ซึ่งถ้าหากไม่มีการ**

**ปฏิรูประบบรายจ่ายทางด้านการศึกษา โดยเฉพาะระดับ
อุดมศึกษาแล้ว จะเกิดวิกฤตการณ์ทางการคลังอย่างมโหฬาร**
เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องรีบทำในวันนี้ คิดดูว่าเงินงบประมาณ 100 ถ้าใช้จ่ายเพื่อชำระหนี้ 15% แล้วใช้เงินสัก 60-70% หหมดไปแล้ว 85% เหลือเงินที่จะพัฒนาเพียง 15% เด็กเหลือน้อยลง เป็นเรื่องอันตรายมาก 10 ปีนี้เราจะอยู่ในภาวะอย่างนี้จริง ๆ เพราะฉะนั้น เรื่องนี้ผมคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก ขณะนี้เรารู้ว่า**คุณภาพของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาลดถอยลงไปมาก** เรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งคือ**ระบบมหาวิทยาลัยไม่สามารถสนองความต้องการของสังคมได้** ตัวเลขง่าย ๆ จำนวน นักศึกษาที่เราผลิต จากสัดส่วนนักศึกษาสายวิทย์ต่อสายศิลป์ อยู่ที่ 30:70 มาเป็นเวลา 10 กว่าปีมาแล้วมหาวิทยาลัยทำอะไรกัน รัฐคุมสั่งไม่ได้ ถ้ารัฐควบคุมให้มีการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายไม่ได้ มหาวิทยาลัยก็ไม่ควรจะได้รับเงินของรัฐ ไม่มีสิทธิ์ที่จะรับเงินของรัฐด้วยซ้ำไป ผมคิดว่าอย่างนั้น ประเด็นที่ คุณพูลทรัพย์พูด ผมคิดว่าเป็นประเด็นที่สะท้อนปัญหาเหล่านี้ **การมีอิสระจะต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ ที่ไม่ใช่มาจากสภาพความต้องการของสังคม** ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมโหฬาร **ต้องมี funding mechanism ใหม่** ถ้าไม่มีจะไม่มีทางก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับรากฐานอย่างนี้ เราไม่ต้องไปพูดถึงคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นเรื่องทีลึกลงไปอีก และจะต้องทำกันค่อนข้างเยอะ เพราะฉะนั้นมี

ความจำเป็นมาก ปัญหานี้เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศ OECD ตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1970 ถึงต้นทศวรรษ 1980 กระแสที่เรียกว่า neo-liberalism เกิดขึ้นในช่วงนั้นเมื่อผู้นำประเทศ 2 ประเทศคืออังกฤษและอเมริกามีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผู้นำที่เป็นพวกอนุรักษนิยม (conservative) คือมาร์กาเร็ต แทชเชอร์ กับประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน ขึ้นมาครองตำแหน่งในเวลาเดียวกันได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงนี้คุณหมอได้พูดถึงซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญ การเปลี่ยนแปลงนี้ถ้าฟังจากอาจารย์มหาวิทยาลัยจะด่ามาร์กาเร็ตแทชเชอร์มาก แต่ว่าถ้าดูผลการวิจัยจะพบว่าเกิดผลกระทบในแง่สังคมในทางบวกดีมาก ผมคิดว่าต้องดูว่าในที่สุดแล้วผลงานของการปฏิรูปเกิดอะไรขึ้น และขณะนี้กระแสนี้ได้เกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ ผมคิดว่ากำลังจะต้องทำให้เกิดขึ้นในประเทศไทย นั่นเป็นประเด็นแรก

ประเด็นที่ 2 เรื่อง การระดมเงินทุน การขยายแหล่งเงินทุนใหม่ในประเทศ ผมคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะยังคงเป็นสถาบันหลักในการจัดการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ สำหรับประเทศไทย 80% ของนักเรียนอยู่ในระบบการศึกษาของรัฐ ในขณะที่มาเลเซีย 90% ออสเตรเลีย 97% อเมริกา 77% ญี่ปุ่น 30% อินโดนีเซีย 40% และฟิลิปปินส์อาจจะน้อยหน่อย เพราะภาคเอกชนมีบทบาทค่อนข้างมากถ้านับเป็นจำนวนนักเรียน แต่เรื่องจำนวนนักเรียนเข้าใหม่ทั้งระบบรัฐมีบทบาทสำคัญมาก แต่

นักศึกษาที่จะเข้าใหม่สู่ระบบทั้งปัจจุบันและในอนาคต จะต้องมีความมั่นใจมาจากสถาบันของเอกชนค่อนข้างมาก และที่สำคัญคือสถาบันของรัฐจำเป็นจะต้องมีการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงระบบ financing ให้มีประสิทธิภาพและสามารถที่จะแข่งขันในการจัดการศึกษากับเอกชนได้ เพราะต่อไปบทบาทของเอกชนจะต้องเพิ่มขึ้น สถาบันของรัฐเองจะต้องปรับตัวให้สามารถที่จะแข่งขันได้

สำหรับวิธีการระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนของมหาวิทยาลัยของรัฐ มี 3 วิธีใหญ่ ๆ 1) ค่าเล่าเรียน 2) การรับเงินบริจาคจากทั้งศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน หรือ 3) กิจกรรมหารายได้ นี่คือ 3 แหล่งใหญ่ ๆ เป็นตัวเลขซึ่งเก็บมาจากรายงานของธนาคารโลก ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละประเทศ อย่างรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีบางกรณีที่ผมได้สถาบันของเอกชนเข้าไปด้วย จากตัวเลขของอเมริกา นอร์เวย์ อังกฤษ ออสเตรเลีย โดยสรุปตัวเลขเหล่านี้บอกว่าแนวโน้มของการพึ่งงบประมาณของรัฐลดลง แต่น่าสังเกตว่าตัวเลขที่ได้มาส่วนใหญ่เป็นของยุโรปซึ่งพึ่งเงินค่าเล่าเรียนน้อย เพราะแนวคิด (concept) ไม่ค่อยเน้นการเก็บค่าเล่าเรียน แต่จะพึ่งแหล่งรายได้อื่นๆ เช่น บริการให้คำปรึกษา (consultant service) งานวิจัยให้ภาคเอกชน เป็นต้น แต่ในเอเชียพึ่งเงินค่าเล่าเรียนจากนักศึกษา มาก สะท้อนให้เห็นความแตกต่างของระดับการพัฒนา เพราะฉะนั้นแหล่งงบประมาณ (source of finance) จะแตกต่างกัน

แต่ตัวเลขเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าแหล่งงบประมาณใหม่ๆ สามารถทำได้ **การให้นักเรียนร่วมรับภาระค่าเล่าเรียนในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษา** มีมากน้อยแค่ไหน เยอรมันไม่ต้องรับภาระเลย เรียนฟรี ในขณะที่ออสเตรเลียผู้เรียนรับภาระน้อยเพียง 2 % ของรายได้ของสถาบันการศึกษา ญี่ปุ่น 9% อังกฤษ 14-16% และอเมริกา 14% ซึ่งไม่ได้แปลว่าเก็บค่าเล่าเรียนแล้วมหาวิทยาลัยจะพึ่งค่าเล่าเรียนเป็นหลัก อย่างมากพึ่งได้แค่ประมาณ 10 % สำหรับในเอเชียที่น่าสนใจ เพราะสถาบันอุดมศึกษาของรัฐพึ่งแหล่งค่าเล่าเรียนค่อนข้างเยอะ กล่าวคือ เวียดนามเก็บค่าเล่าเรียน 22% ของรายจ่ายประจำ ซิลี 36% เกาหลีใต้ สิงคโปร์ 46% และจีน 9% ส่วนไทยประมาณ 10% เป็นตัวเลขคร่าวๆ **การเก็บค่าเล่าเรียนดี เหตุผลสำคัญคือการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษามีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากจบไป เป็นผลประโยชน์ส่วนตัวซึ่งผู้เรียนควรมีส่วนร่วมรับภาระผลประโยชน์ส่วนตัวนั้น** แต่มีอาจารย์จำนวนมากในหลายคณะ เริ่มคัดค้านการเก็บค่าเล่าเรียนโดยอ้างว่า คนจนจะไม่มีโอกาสเรียน ผมคิดว่ากลับไปคิดให้ดี เรื่องนี้ไม่จริง เพราะนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างดี

วิธีการเก็บค่าธรรมเนียมมีหลายวิธี **แหล่งที่ 1 การอุดหนุนต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน** เช่น เก็บค่าธรรมเนียมห้องสมุด ค่าหอพัก ค่าบำรุงกีฬา ซึ่งเป็นแหล่งที่

สามารถเก็บได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยยังไม่ไปแตะส่วนที่เป็นค่าเล่าเรียนแท้ ๆ ไปแตะส่วนอื่นก่อน เป็นวิธีการซึ่งในต่างประเทศทำกัน **แหล่งที่ 2 การหาทุนจากศิษย์เก่าและภาคเอกชน** มีหลายรูปแบบ เช่น **เงินบริจาค** ซึ่งจะได้รับบริจาคมากน้อยเพียงใดอย่างที่คุณพูลทรัพย์พูดถึงคือ ขึ้นอยู่กับการยกเว้นภาษีเงินได้เป็นสิ่งสำคัญ แต่วัฒนธรรมความเชื่อของคนไทยถือว่าบริจาคให้วัดโรงพยาบาลได้บุญมากกว่าให้โรงเรียน ผมเคยขอให้เดอะเนชั่นถามความเห็นทาง internet และมีคนตอบเรื่องนี้มากพอสมควร ถ้าสนใจลองไปอ่านดู ผมคิดว่าถ้าหากจะให้คนไทยเริ่มมาบริจาคเพื่อการศึกษาเยอะ ๆ ผมเห็นด้วยกับคุณพูลทรัพย์ว่า **กระทรวงการคลังจะต้องยกเว้นภาษีที่สำคัญคือยกเว้นเพดานสูงสุด** เช่น บริษัทเอกชนยกเว้นให้เลย 5-10 ล้าน ไม่ใช่ максимум (maximum) หมิ่นหนึ่งแสนหนึ่ง ส่วนบุคคลยกเว้นให้เลยล้านหนึ่งได้ไหม ยกเว้นให้เยอะ ๆ แล้วจะเกิดเหตุการณ์อย่างที่คุณจะเริ่มเห็นความสำคัญ ตรงนี้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง แต่อย่างไรก็ตาม แหล่งเงินบริจาค่นั้นยังเป็นเปอร์เซ็นต์ที่น้อยมากของรายได้มหาวิทยาลัยของรัฐ ในประเทศกำลังพัฒนาไม่ถึง 1% แหล่งรายได้นี้จึงเป็นแหล่งที่เล็กน้อย ยกเว้นมหาวิทยาลัยเอกชนของบางประเทศ ที่มีทางทำได้คือ **การพิจารณาออกกฎหมายเรื่องกองทุน** จะเป็นตัวที่ช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนาสาขาวิชา พัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย หรือบางคนบริจาคเพื่อจ้างอาจารย์ที่เป็น shared professor จำเป็นจะต้องอาศัยความ

ร่วมมือจากกระทรวงการคลังในการที่จะออกกฎหมาย ไม่เช่นนั้น
นั้นเกิดเรื่องเหล่านี้ขึ้นมาไม่ได้ **แหล่งที่สาม คือการดำเนิน
กิจกรรมแสวงหารายได้** เป็นอีกทางหนึ่งที่จะหารายได้โดยเปิด
หลักสูตรระยะสั้นสำหรับบุคคลภายนอก ซึ่งเวลานี้มหาวิทยาลัย
เปิดเยอะแยะไปหมด รัฐสามารถสนับสนุนกิจกรรมเหล่านี้ได้ 2 วิธี
1) รัฐต้องสัญญาว่าจะไม่ไปลดเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจะให้ รัฐจะ
เพียงติดตามตรวจสอบว่าสถาบันการศึกษานั้นได้รับเงินอุดหนุน
ไปจัดกิจกรรมแล้วไม่กระทบกิจกรรมหลักที่รัฐให้การอุดหนุน หรือ
2) รัฐบาลให้เงินสมทบอุดหนุนโครงการบางโครงการ บางสาขา
วิชาที่ไม่ค่อยมีคนเรียนคือขายไม่ได้ เช่น สาขาประวัติศาสตร์
หรือบางสาขา รัฐอาจสมทบเพิ่ม

**ประโยชน์ของการกระจายแหล่งเงินทุนจากแหล่งทุน
ของรัฐ โดยระดมจากเอกชน** มีประโยชน์หลายประการ
**ประการแรก ทำให้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น
และมหาวิทยาลัยมีเสถียรภาพทางการเงิน** รวมทั้งการบริหาร
สะดวกขึ้น **ประการที่สอง** การที่**นักศึกษามีส่วนรับภาระจะเริ่ม
รู้จักกับมหาวิทยาลัย เริ่มมองว่ามหาวิทยาลัยให้บริการคุ้มค่า
หรือไม่** อย่างไรก็ตามแม้ว่ามีวิธีการที่จะกระจายแหล่งทุนโดย
รัฐบาลค่อย ๆ ยกเลิกการอุดหนุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียน
การสอน การหาเงินบริจาค การเก็บค่าเล่าเรียน การสนับสนุน
ให้หารายได้จากกิจกรรมต่าง ๆ สถาบันการศึกษาคงต้องเริ่ม
ตั้งเป้าว่าใน 5 ปีข้างหน้าจะมีแหล่งรายได้จากแหล่งอื่น ๆ

นอกเหนือจากเงินงบประมาณหลักก็เปอร์เซ็นต์ เป็นเรื่องของแต่ละสถาบัน แต่ละภาควิชาจะต้องศึกษากันเอง

2. กลไกการจัดสรรงบประมาณ (funding mechanism) ผมอยากจะเรียนว่ามีทั้งหมด 4 ระบบใหญ่ ๆ คือ **ระบบที่ 1 ระบบเจรจาต่อรองกับสำนักงบประมาณ** เป็นระบบปัจจุบันซึ่งประเทศส่วนใหญ่ใช้ระบบนี้ **ระบบที่ 2 quality-based mechanism** เป็นระบบที่ใช้บ่อยมากมีซิติประเทศเดียวที่ใช้ระบบนี้ **ระบบที่ 3 input-based mechanism** เป็นระบบที่คุณหมอบพูดถึงเมื่อเช้าที่มีคนใช้กันมากโดยผูกกับจำนวนนักเรียน **และระบบที่ 4 output-based mechanism** เป็นระบบซึ่งยังมีประเทศใช้กันไม่มากแต่เริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น คือระบบที่ผูกพันกับจำนวนวิธีการอุดหนุนนั้น คือผูกพันกับจำนวนบัณฑิตจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

คำถามว่าทำไมต้องมีสูตรพวกนี้ก็เพื่อจูงใจให้มหาวิทยาลัยทำตามวัตถุประสงค์ของรัฐ แต่ขณะเดียวกันรัฐต้องการให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการบริหารดำเนินงาน แต่รัฐควบคุมเรื่องเงิน เพื่อให้แต่ละมหาวิทยาลัยมีแรงจูงใจที่จะทำตามเป้าหมายที่รัฐกำหนด เป็น performance-based budgeting ซึ่งเป็นสิ่งที่คุณพลทรัพย์ต้องการ ในระบบต่างประเทศใช้ระบบนี้ สูตรพวกนี้เป็นตัวสำคัญในการกำหนดสร้างระบบ incentive ทำให้การใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีเหตุผลมากขึ้น

หลักเกณฑ์ในระบบแรก การเจาะระบบงบประมาณ เป็นระบบที่ใช้กันมานาน ระบบนี้มีข้อเสียคือทำให้มหาวิทยาลัย ไม่มีแรงจูงใจที่จะบริหารและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้การเมืองไปข่มขู่สำนักงบประมาณให้ได้เงินมา ทำอะไรตรวจสอบไม่ได้ ซึ่งเกิดขึ้นกับทุกประเทศ ไม่เฉพาะประเทศไทย ประเทศเดียว ระบบเป็นอย่างนั้น จึงต้องปฏิรูป ระบบนี้มีปัญหา อีกอย่างหนึ่งคือเมื่อรัฐบาลมีนโยบายใหม่ ๆ แต่เงินจำกัดต้อง ไปตัดเรื่องเก่า ปวดหัวมาก เพราะกระจายเม็ดเงินให้ สอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ไม่ได้ เช่น วิกฤตคราวนี้ตัด เสนอหน้าเท่ากัน 5% ทุกภาควิชา เกิดปัญหามาก นี่คือนโยบายที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แต่ระบบนี้มี ข้อดี คือสะท้อนภาพในอดีต ประกันความเท่าเทียมทางการเมืองให้กับสถาบันการศึกษา แต่ภายใต้ความเท่าเทียมกันถ้าเส้นทางการเมืองคุณไม่เท่าเทียม กันก็ไม่เท่าเทียมกัน คุณมีเส้นมากกว่าคุณก็ได้มากกว่า นี่คือนโยบายที่คนกำลังทิ้งระบบเจาะต่อรอง

ระบบที่สอง ระบบ input-based เป็นการจัดสรร งบประมาณที่เกิดขึ้นมาจากการปฏิรูปในประเทศ OECD จะใช้ ปัจจัยที่สำคัญเป็นเกณฑ์วัด performance คือจำนวนนักเรียน แล้วก็ปรับด้วยลักษณะของโครงการ ระดับการศึกษาปริญญา โท/เอก วิชาอะไร เป็นตัวปรับถ่วงน้ำหนัก สร้างแรงจูงใจในการ จัดสรรทรัพยากร เช่น วิศวกรรมศาสตร์ ให้ 2 เท่าของ สังคมศาสตร์ ปัจจุบันระบบอุดมศึกษามีสายวิทย์ 30% และ

สายศิลป์ 70% รัฐบาลต่อไปนี้ ถ้าคุณอยากจะผลิตสายศิลป์ ก็ให้แต่จะให้ 1 เท่านั้นเอง แต่ถ้าคุณผลิตสายวิทย์ให้ 2 ผลิต ด้านวิศวกรรมศาสตร์ให้ 3 เป็นต้น เป็นแรงจูงใจให้มหาวิทยาลัย ถ้าอยากได้เงินเยอะก็ต้องเริ่มเบนเข็ม จะสร้างแรงจูงใจและ**ทำให้ รัฐบาลสามารถ implement นโยบายหลัก ๆ ได้ โดยไม่ เข้าไปแทรกแซงการบริหาร** ประเด็นสำคัญคือการโยกวิธีการ จัดสรรเพราะ**ว่ามีปัญหาในเรื่องที่มหาวิทยาลัยไม่ค่อยเพิ่ม ประสิทธิภาพ และไม่พยายามลดต้นทุน** ซึ่งจะต้องไปคิดสูตร ว่าทำอย่างไรจะให้มหาวิทยาลัยมีแรงจูงใจที่จะลดต้นทุนด้วย สามารถทำได้ด้วยสูตรต่าง ๆ ต้องตามไล่จับพฤติกรรมของคนในมหาวิทยาลัย

ระบบที่ 3 คือ output- based วิธีนี้**รัฐบาลจัดสรร ทรัพยากรตามจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จ และใช้วิธีสนับสนุน incentive** ว่า**ถ้าหากจบในเวลาให้เต็ม** นำหนักเยอะ ถ้าไม่จบ จะได้รับการจัดสรรในจำนวนที่ลดลง นี่คืออีกวิธีหนึ่งซึ่งใช้กัน เช่น เนเธอร์แลนด์มีการจ่ายเงินอุดหนุน ถ้าจบในหลักสูตร 4 ปี เงินอุดหนุนจะเท่ากับต้นทุน/หัว/ปี คุณด้วย 4.5 ปี ให้ไปอีกครึ่งปี แต่ ถ้าไม่จบเงินอุดหนุนลดลงเหลือปีครึ่ง/หัว/ปี คุณด้วยปีครึ่ง เป็นการบังคับว่าจะต้องจบ เดนมาร์กก็ใช้วิธีการที่คล้ายคลึงกัน ให้การอุดหนุนมหาวิทยาลัยตามจำนวนนักศึกษาที่สอบได้ในแต่ละปี และมีการ**ลงโทษมหาวิทยาลัยที่มีการสอบตกสูง** แต่ ขณะเดียวกันมีแรงจูงใจให้มหาวิทยาลัยนั้นคัดนักศึกษาที่เรียนไม่ได้

หรือพยายามคัดนักศึกษาที่เรียนดีตั้งแต่ต้น ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ ที่จะต้องศึกษาว่าแต่ละประเทศทำกันอย่างไร นอกจากนี้ยังมีการให้ทุนการศึกษาโดยมีการกำหนดช่วงการให้ทุนให้สั้น เพื่อให้ให้นักศึกษาจบ เป็นต้น **ข้อดี คือลดอัตรานักศึกษาตกชั้น แต่ วิธีนี้ก็ยังมีปัญหา คือจะเพิ่มคุณภาพของนักศึกษาได้อย่างไร** และในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายแผนการผลิตบัณฑิตไปผลิตบัณฑิตสาขาอื่น จะมีปัญหาตามมาเช่นเดียวกัน

ระบบที่ 4 วิธี quality-based funding มีประเทศชิลีใช้ประเทศเดียว ไม่ค่อยเป็นที่นิยมกัน วิธีนี้ตัววัดคุณภาพ คือพยายามสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยรับนักศึกษาที่เก่ง ๆ **มหาวิทยาลัยใดรับนักศึกษาที่เก่งได้ มหาวิทยาลัยนั้นก็ได้รับเงินอุดหนุนมาก** วิธีนี้ไม่เป็นที่นิยมกัน จึงขอไม่พูดถึงรายละเอียดของวิธีนี้

โดยสรุปคือ *funding mechanism* ทุกแบบ จะมี **ประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ระบบต้องโปร่งใส ยืดหยุ่น มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขของกาลเวลา และสูตรเหล่านี้จะต้องทำให้เกิดประสิทธิภาพภายใน (internal efficiency) ในการบริหาร โดยพยายามโยกการจัดสรรเงินกับระยะเวลาในการผลิตบัณฑิต และปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ**

ประเด็นสุดท้าย คือเรื่องการให้เงินช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน การช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนมี 3 วิธี คือ 1) ให้เงินกู้

โดยให้ชำระคืนในจำนวนที่แน่นอนในแต่ละปี หรือ 2) ให้เงินกู้ชำระโดยให้ชำระคืนตามรายได้ โดยชำระคืน 1-2% ของรายได้ และ 3) ให้ทุนฟรี หรือให้ทุนแลกเปลี่ยนกับการทำงาน เป็นต้น ในวิธีการให้ทุน วิธีแรก ให้ชำระเงินคืนในจำนวนเงินที่แน่นอน ถ้าจะปฏิรูประบบ financing มีความจำเป็นต้องสร้างระบบนี้ขึ้นมาให้เข้มแข็งเพื่อแก้ปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียม เพราะระบบที่มีในปัจจุบันคงยังไม่เพียงพอ อาจารย์ มหาวิทยาลัยยังกังวลในเรื่องความไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นเรื่องจริง ที่ต้องสร้างระบบที่เข้มแข็งขึ้นมาอย่างจริงจัง เพราะถ้าไม่สร้างขึ้นมาจะลำบาก ระบบที่มีการชำระคืนเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนมีปัญหา รวมทั้งระบบส่วนใหญ่ที่สร้างขึ้นมา**มีปัญหาคือดอกเบียดำ** ในหลายกรณีดอกเบียดำจนกระทั่งอัตราดอกเบียดำแท้จริงติดลบหรือเป็นศูนย์ ในกรณีอย่างนี้**กองทุนจะอยู่ไม่ได้ในระยะยาว** การมีกองทุนกู้ยืมเหล่านี้ขึ้นมา เจตนา ก็เพื่อให้กองทุนอยู่ได้ตลอดไป ไม่ใช่ให้กองทุนล้ม เรื่องดอกเบียดำจึงเป็นเรื่องสำคัญ หลายประเทศที่ใช้วิธีนี้ประสบปัญหาคือ**นักศึกษาที่จบแล้วไม่ยอมชำระเงินคืน** อัตราการชำระเงินคืนต่ำมากในบางประเทศ เช่น บราซิลมีอัตราการชำระคืนเพียง 2% จาร์ไมก้า 8% โคลัมเบีย 13% ประเทศที่มีอัตราการชำระคืนสูง ๆ รวมทั้งมีต้นทุนในการบริหารด้วยมีอังกฤษ แคนาดา หลังจากมีการปฏิรูป แต่แม้ว่าชำระคืนสูงก็อยู่ประมาณ 60-70% ซึ่งเป็นปัญหาอันหนึ่ง **ปัญหาการเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุน** เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เป็นเรื่องที่

จำเป็นจะต้องคิดกันให้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่จะทำหน้าที่ในการเรียกเงินคืน เพราะมีความสำคัญมาก ทั้งดอกเบี้ย และการเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนเป็นเรื่องต้องสร้างขึ้นมามีว่าจะสร้างระบบนี้ขึ้นมาได้อย่างไร

ระบบที่ให้คืนตามเปอร์เซ็นต์ของรายได้ ส่วนใหญ่คืน 1-3% ของรายได้ วิธีนี้มีข้อดี เพราะฝากกรมสรรพากรหรือกองทุนประกันสังคมซึ่งเป็นคนเก็บเงินอยู่แล้วทวงหนี้ วิธีนี้**ต้นทุนในการบริหารต่ำ** แต่ระบบนี้จะดีต่อเมื่อประเทศมีระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้ที่มีประสิทธิภาพ ระบบนี้ใช้ได้ดีในประเทศที่พัฒนาแล้ว สำหรับในประเทศไทยค่อนข้างมีปัญหา ข้อดีอีกอย่างก็คือ **สอดคล้องกับหลักความสามารถในการจ่ายคืน (ability to pay)** คือมีน้อยจ่ายน้อย มีมากจ่ายมาก

ระบบเงินทุนให้ฟรี ระบบนี้เป็นหลักประกันกับนักศึกษาที่ยากจนแต่เรียนดี โดยเฉพาะคนที่มาจากครอบครัวที่ยากจน เพราะคนที่มาจากครอบครัวยากจน การให้เงินกู้ยืมอย่างเดียวไม่พอ เพราะระหว่างที่มาเรียนมี income flow gone ไม่สามารถทำงานได้ และไม่มีเงินเลี้ยงครอบครัว ระบบนี้อาจจะต้องให้เงินอุดหนุนมากกว่าจำนวนค่าเล่าเรียน อุดหนุนรวมทั้งค่าใช้จ่ายด้วย อุดหนุนไปถึงขนาดทำให้ income flow gone บางส่วน เรียกว่าเป็นการซื้อลูกจากครอบครัวที่ยากจนมาเรียนหนังสือ อันนี้ให้ฟรีไปเลย ระบบนี้จะมีข้อดีในแง่ที่

อีกวิธีหนึ่งคือให้นักศึกษาทำงานแลกเงิน วิธีนี้ดีเพราะไม่ต้องให้นักศึกษาไปบอกว่าพ่อแม่มีรายได้เท่าไร เด็กที่มาจากครอบครัวที่ร่ำรวยจะไม่มาขอทุนตรงนี้ วิธีนี้เป็นวิธีที่มหาวิทยาลัยคงจะต้องเริ่มคิด

ทั้งหมดนี้จะต้องการวางหลักการของระบบเงินกู้และเงินทุนที่มีประสิทธิภาพและที่สำคัญผมอยากให้ระบบนี้เป็นระบบที่มีการบริหารจากส่วนกลาง ไม่อยากให้ใช้ระบบปัจจุบันซึ่งมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นคนคัดเลือก ใช้ระบบส่วนกลางที่มีอยู่ในที่ต่าง ๆ และนักเรียนมาสมัคร สมัครเสร็จได้ทุน คุณจะไปเรียนที่ไหนตามใจคุณ อันนี้คือ demand-based ที่อาจารย์ต้องการ ผมยังยึดหลักเกณฑ์นี้ ผมถือว่าทางเลือกของผู้เรียนเป็นตัวสำคัญและตัวนี้จะบีบให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ต้องสนองความต้องการต่าง ๆ ของนักเรียนและแก้ปัญหาทางการเมือง เพราะปัจจุบันจัดสรรไปให้ที่มหาวิทยาลัยโดยตรง มีปัญหาทางการเมืองเยอะ ผมไม่อยากให้ปัญหาทางการเมืองเข้ามายุ่ง ให้นักเรียนเป็นคนตัดสินใจ แล้วระบบถ้า centralize อยู่ที่ส่วนกลาง การบริหารงานมีต้นทุนต่อหน่วยต่ำกว่าที่ให้แต่ละมหาวิทยาลัยทำ ผมคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญ และรัฐบาลไม่ต้องมาคอยจัดสรรทุนให้กับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แต่มหาวิทยาลัยจำเป็นจะต้องแย่งนักศึกษาที่ดีกัน แข่งขัน นี่คือนโยบายที่อยากให้เห็น

ท้ายที่สุดผมคิดว่าถึงเวลาที่อาจารย์ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ต้องลดความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว และอย่าใส่หมวกผู้บริหาร มองผลประโยชน์ในระยะยาว มองว่าการสร้างระบบใหม่เป็นการลงทุนเพื่อผลประโยชน์ที่มากขึ้นในระยะยาว ทั้งของส่วนรวมและส่วนตัว อาจารย์มหาวิทยาลัยจะได้เงินเดือนสูงขึ้น ไม่ใช่วันนี้ออกทันทีทันใดคุณจะได้เอา 50% เป็นไปไม่ได้ แต่ในอีก 5-10 ปีข้างหน้า ถ้าระบบนี้มีประสิทธิภาพแล้ว คุณมั่นใจได้ว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ขอบพระคุณครับ

ผู้ดำเนินการอภิปราย : รศ.ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์

ท่านผู้ร่วมประชุมคงเห็นด้วยกับผมว่าในแนวคิดและหลักการทางด้านงบประมาณและการคลังมีเรื่องที่หลากหลายมากทีเดียว ท่านอาจารย์นิพนธ์ได้ให้แง่คิดรอบด้านมากนะครับ เป็นโชคดีที่ได้นักวิชาการมา สำหรับท่านสุดท้ายในคณะวิทยากรของเรา สิ่งสำคัญที่เราพูดคุยกันนี้ สำหรับท่านวิทยากรผู้ซึ่งจะกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนว่าจะออกมาแค่ไหนอย่างไร เพราะว่าในคณะกรรมการปฏิรูปของทั้ง 9 ท่าน จะทำหน้าที่สำคัญอันหนึ่ง คือเสนอการจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 8 ซึ่งจะเป็นรูปกฎหมายที่ชัดเจน วันนี้เราจะได้ฟังแนวคิดของท่านว่าจะเป็นอย่างไร รวมทั้งประสบการณ์ที่กว้างขวางและหลากหลายของท่าน ขอต้อนรับท่านศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ครับ

ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน ประธานกรรมการบริหาร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ท่านผู้ดำเนินการอภิปราย และสัมมนาสมาชิกที่เคารพ ก่อนอื่นผมต้องขอภัยที่มาถึงที่ประชุมช้า เนื่องจากมีภารกิจที่ไม่สามารถจะเลี่ยงได้ ทำให้ผมเสียโอกาสที่สำคัญ ประการแรกคือว่าไม่ได้มีโอกาสฟังรายงานผลการวิจัยของศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วิริยะเวชกุล ถือเป็นโอกาสว่ารับรู้รับทราบจากการอ่านรายงานทั้งฮ่องกงและอังกฤษ แต่ถ้าท่านนำเสนอต่างจากที่ท่านรายงานผมก็เสียโอกาสนั้น ไม่ได้มีโอกาสฟังผู้อภิปราย 2 ท่านแรก ต้องขอภัยอีกส่วนหนึ่งด้วย ถ้าข้ออภิปรายของผมเป็นเรื่องที่ไปซ้ำซ้อนในสิ่งที่ท่านได้อภิปรายแล้วโดยไม่จำเป็น เกิดจากการที่ผมไม่ได้ร่วมประชุมตั้งแต่แรก ขอภัยไว้ด้วยครับ

หัวข้อที่อภิปรายนั้นเป็นเรื่องการปฏิรูปการเงินและระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผมอยากจะเริ่มตรงที่ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวดที่ 8 ว่าด้วยเรื่องทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ในหมวดที่ 8 ของ พ.ร.บ. ไม่ใช่พูดเฉพาะอุดมศึกษา แต่เป็นเรื่องของทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ทั้งระบบ แต่ผมเข้าใจว่าวันนี้นำเสนอเจาะจงเฉพาะเรื่องอุดมศึกษา ผมจึงขอ

นำเอาเฉพาะประเด็นอุดมศึกษา เรื่องของอุดมศึกษาที่ได้ลำดับไว้ในหมวด 8 มีสาระสำคัญประการแรกคือในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐหรือที่เราเรียกว่านอกระบบ พ.ร.บ. ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าในส่วนที่เป็นเงินอุดหนุนหรือทรัพยากรที่จะได้จากทางรัฐบาลนั้นให้จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป และได้กำหนดไว้ชัดเจนด้วยว่าให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับหรือสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐมีอิสระในการที่จะพัฒนาระบบบริหารของตนเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องบุคคล เรื่องเงิน เรื่องวิชาการ เรื่องบริหารทั่วไป ในขณะที่เดียวกันหมวด 8 ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ก็กำหนดไว้ด้วยว่า การระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษานั้นสถาบันอุดมศึกษาจะหวังแต่เพียงการได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลไม่น่าจะเพียงพอ เพราะทราบข้อจำกัดดีว่าเมื่อมีการให้สิทธิกับประชาชนที่จะได้รับการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี และมาขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี รัฐต้องทุ่มเททรัพยากรลงไปในการศึกษาระดับพื้นฐานและภาคบังคับเพิ่มขึ้นมาก เพราะรัฐธรรมนูญบังคับรัฐด้วยว่า 12 ปีนี้ จะต้องจัดโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายที่เคยเก็บได้ไว้แล้วต้องไม่เก็บ แล้วเงินที่เคยเก็บได้ไว้แล้วเอามาใช้จ่ายได้ รัฐจะต้องจัดเงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นให้ มิฉะนั้นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็จะขาดเงิน นอกจากไม่ได้เพิ่มจะขาดลงไปด้วยเพราะไม่ได้เก็บ ในส่วนที่เก็บจะต้องเลิกเก็บ เมื่อเป็นเช่นนี้ใน พ.ร.บ. จึงได้เขียนไว้ว่า รัฐจะต้องส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษา

สามารถที่จะหารายได้โดยการเอาทรัพย์สินทั้งทรัพย์สินทางปัญญาที่พัฒนาขึ้นหรือการดำเนินกิจการใด ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถจะมีรายได้เพิ่มพูนขึ้นก็สนับสนุนให้ดำเนินการ ถ้ามองรูปนี้ก็จะมาโยงกับเรื่องระดมทรัพยากรว่าตาม พ.ร.บ. มองว่าแหล่งทรัพยากรที่จะมาสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษานั้น แหล่งที่ 1 ที่มาจากรัฐในรูปเงินอุดหนุนทั่วไป แหล่งที่ 2 จะมาจากผู้รับโอกาส พ.ร.บ. เขียนไว้ชัดว่าจะต้องกำหนดให้ผู้รับโอกาสการศึกษาระดับอุดมศึกษารับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม แหล่งที่ 3 คือแหล่งทรัพยากรที่เกิดจากการที่มหาวิทยาลัยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาหรือภารกิจบางด้านที่สามารถแสวงหารายได้เพิ่มขึ้น แหล่งที่ 4 คือช่องทางที่จะได้จากการบริจาคเงินช่วยเหลือในรูปอื่น ๆ หมายความว่า 4 แหล่งจะเป็น 4 แหล่งหลัก

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้รับโอกาส เดิมมีการจัดสรรเงินอุดหนุนสถาบัน ให้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่ทางด้าน supplier แต่ว่าใน พ.ร.บ. ฉบับนี้หันมาเน้นเรื่องการจัดสรรเงินอุดหนุนผ่านตัวผู้เรียน (demand) โดยสถาบันจะได้รับเงินอุดหนุนผ่านตัวผู้เรียน การที่เปลี่ยนจากการใช้ supply based มาเป็น demand based funding เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และกำลังศึกษากันอยู่ บางระดับไปไกลถึงจะมีคูปองการศึกษา (voucher) ที่เด็กสามารถถือคูปองไปเรียนที่ไหน สถานศึกษานั้นก็ไปเบิกเงิน เป็นการจัดสนับสนุนผ่านตัวผู้เรียน และในส่วนนี้จากรายงานการวิจัยที่ศาสตราจารย์

นายแพทย์อดุลย์ได้ทำ ไม่ว่าจะจะเป็นอังกฤษหรือฮ่องกง ผมเข้าใจว่าในบริบทของอุดมศึกษานั้น ส่วนที่มาจากรัฐจะเป็นเงินอุดหนุน **ในรูปเงินก้อน (block grant)** ซึ่งจัดโดยมีหลักสำคัญ 2-3 ประการ ผมเข้าใจว่าถ้าเราจับหลักอันนี้ไม่ได้ชัดเจน เรื่องของการที่จะให้ funding ที่มาจากรัฐ อาจจะทำให้อุดมศึกษาไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ผมเข้าใจว่าอังกฤษเน้นตลอดเลย ตั้งแต่สมัยเป็น UGC จนกระทั่งมาเป็น University Funding Council จะเป็น 1 หรือ 2, 2 รวม 1, แตก 1 เป็น 2 วิวัฒนาการ **ยึดหลักตรงกันอยู่หลักหนึ่งตลอดคือ หลักที่ว่าจะไม่ให้ funding ไปกระทบต่อความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย** โดยถือว่า funding จะต้องไม่ไปกระทบความเป็นอิสระ (autonomy) **ซึ่งต้องทำ 2 อย่าง คือ 1) ทำอย่างไรจะให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย** UGC ก็เป็นกันชน เป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างการเอาเงินของรัฐมาอุดหนุนมหาวิทยาลัยด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการที่เหมาะสม ถึงแม้จะเปลี่ยนจาก UGC มาเป็น Funding Council ในชื่ออื่นก็ตาม หลักก็คือ funding agency นี้เป็นอิสระจากรัฐบาล เป็นตัวกลางระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย โดยให้เรื่อง funding เป็นหลักประกันความอิสระไปด้วย ผมเข้าใจว่าเปลี่ยนที่ชื่อของอังกฤษก็ได้ทั้งนี้ ส่องกงไม่ต้องพูด เป็นลูกน้องอังกฤษมาก่อน เมื่ออังกฤษเป็น UGC ส่องกงก็เป็น เมื่ออังกฤษไม่เป็น ส่องกงก็ไม่มี ส่องกงผมไม่รู้สึกว่ามีความสำคัญอะไร scale ก็เล็ก ผมเข้าใจว่า

ตอนหลังเริ่มมาคิดถึงเรื่อง 2) **หลักความเสมอภาค (equity)** ในเรื่องโอกาสทางการศึกษาของคนมากขึ้น เริ่มคิดว่า **funding** ที่มาจากรัฐ **ทำอย่างไรถึงจะประกันโอกาสและความเสมอภาค** ด้วย ซึ่งตรงนี้เวลาที่คิดถึง **funding** ไปยังตัวเด็กหรือตัวผู้เรียน ตรงนี้จะเข้ามาเยอะ จะต้องมาดูเยอะว่าเด็กยากไร้ยากจนควร จะได้รับการอุดหนุนมากกว่าคนรวยหรือเปล่า เด็กที่อยู่ในบางพื้นที่ที่คุณภาพการศึกษาสู้ไม่ได้ นอกจากด้อยโอกาสเชิงโอกาส ยังด้อยเชิงคุณภาพอีก **funding** จะเข้าไปช่วยได้อย่างไร ซึ่งแนวคิด (concept) เรื่อง **equity** กลายเป็นอีกหลักหนึ่งของการที่จะดูเรื่อง **funding** มาถึงระยะนี้เป็นระยะที่โลกตื่นตัวในเรื่องของ **คุณภาพ ประสิทธิภาพ** ก็มาคิดกันอีกว่า ถ้าจะยังประกันความอิสระของมหาวิทยาลัย แนวนอนวิธีจัดต้องเป็นรูป **block grant** จะเป็น **input-based output based** จะผสมเป็น **performance - based** อะไรก็ได้แล้วแต่ จัดไปเถอะ ถ้าตราบใดการจัดนั้นไม่กระทบหลักความอิสระ การจัดเช่นนั้นทำให้ส่งเสริมความเสมอภาค ความเท่าเทียม ถ้าหากการจัดเช่นนั้นทำให้สถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพ การศึกษามีคุณภาพ ตอนนี้ก็เลยเอาเรื่อง **QA** เข้ามาพูด หลายประเทศเมื่อเอา **QA** มาผูก ก็มีรางวัลให้กับ **QA** เช่นว่าสถาบันไหน **QA** ออกมาแล้ว ปรากฏว่ามีคุณภาพดี อาจจะมีการเติม **incentive** ทางการเงินให้ หรือถ้าสถาบันไหน **QA** ออกมาแล้วแย่มาก ก็อาจจะมีเงินไปเติมให้เหมือนกันเพื่อยกระดับขึ้นมาให้ได้ ถ้าพบว่า **QA** ต่ำ เป็นปัญหาเรื่อง **resource** แต่บางที่มันไม่แน่เสมอไป

QA ต่ำ ตรงนี้คงจะต้องวิเคราะห์กัน เท่าที่ดูกันมาถึงจุดนี้ funding ที่มาจากภาครัฐที่จะให้สถาบันอุดมศึกษา มักหนีไม่พ้น 3 หลักนี้ แต่หลักที่เราไม่ทิ้งโดยเด็ดขาดคือ หลักว่า **funding อย่างไรก็ดีแล้ว แต่ ต้องให้มหาวิทยาลัยอิสระไม่เข้าไปแทรกแซงและ ทำให้มหาวิทยาลัยต้องเบี่ยงเบน อันเนื่องมาจากเงินที่ได้จากรัฐ** ผมเข้าใจประเทศไทยมาถึง พ.ร.บ. 2542 ได้ประกัน หลักการนั้นไว้เต็มที่ และไปไกลถึงขนาดที่ว่าให้มหาวิทยาลัย ออกนอกระบบได้ พ.ร.บ. การศึกษาเขียนรองรับอันนี้ และเขียน วิธีการ funding ไว้ด้วย

ผมเองมีประสบการณ์อีกด้านหนึ่ง ที่ไม่ใช่มาเกี่ยวกับปฏิรูป การศึกษา เพราะว่าจริง ๆ สำนักงานปฏิรูปการศึกษาเพิ่งตั้ง มี กรรมการได้เดือนเศษ เพิ่งครบเดือนเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ กรรมการก็ประชุมเกือบทุกวัน แต่ยังไม่เห็นผลงานอะไรที่ออกมา พูดได้ว่าเรื่องของการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษาจะเป็นอย่างไร ชั้นนี้เป็นชั้นเปิดหูเปิดตาของคณะกรรมการ คือเรามีการ hearing กับทุกกระทรวง ทบวง กรม มีการ hearing กับกลุ่มต่าง ๆ เพื่อจะ ดูว่าคิดอะไรไว้แค่นั้น รับเอาเรื่องที่มีการคิดมาใช้ประโยชน์ ซึ่ง ขณะนี้เป็นชั้น hearing มากกว่าและกรรมการหรือคณะทำงาน ของกรรมการจะใช้ข้อมูลเหล่านั้นจัดทำข้อเสนอแนะออกมาเป็น รูปธรรม ผมจึงยังพูดอะไรไม่ได้มาก อีกทางหนึ่งทบวง มหาวิทยาลัยโดยมติคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อปีที่แล้วข้อเสนอ ของทบวงมหาวิทยาลัยที่ว่าถ้ามหาวิทยาลัยยังไม่ออกนอกระบบ

ราชการ การจัดสรรงบประมาณที่จะเพิ่มความคล่องตัวจะทำอะไรได้บ้าง เช่น ในหมวดที่ยกเว้นเงินเดือน และเป็นงบดำเนินการให้คลุกกันได้ ตามระเบียบที่ทบวงมหาวิทยาลัยออกด้วยความเห็นชอบของสำนักงบประมาณและกระทรวงการคลัง หรือกรณีที่เป็นมหาวิทยาลัยนอกระบบควรจะต้องเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์อย่างไรที่จะทำให้โปร่งใส ไม่ใช่มือใครยาวสาวได้สาวเอา แต่จะต้องเป็นระบบที่มีความเป็นธรรมเท่าเทียม ไม่ลักลั่น ซึ่งในที่สุดมติกรมก็ออกมาว่าขอให้ไปคิดถึง **วิธีการจัดสรรงบอุดหนุนทั่วไปที่ให้อุดหนุนเหมาะสม เป็นธรรม โปร่งใส** ทบวงมหาวิทยาลัยก็มาตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วยทุกฝ่าย มีผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนมหาวิทยาลัย มาร่วมกันคิดมาปีกว่าแล้ว เพื่อให้ระบบการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปมียุทธศาสตร์ที่โปร่งใสและเหมาะสม เกิดความเท่าเทียม ซึ่งการทำเรื่องนี้เพิ่งได้ข้อยุติ เมื่อ 2 สัปดาห์ที่แล้ว โดยที่แรกให้ผู้เชี่ยวชาญจากออสเตรเลียซึ่งเป็นที่ปรึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยในเรื่องเกี่ยวกับเงินกู้ธนาคารโลก ศึกษาโดยอาศัยประสบการณ์ของออสเตรเลีย และของประเทศอื่น ซึ่ง **ได้ข้อเสนอแนะออกมาว่าน่าจะมี relative funding method** วิธีการค่อนข้างจะเอียงไปทาง *input-based* ที่อาจารย์ ดร.นิพนธ์พุด **ผสมกับ output-based ผสมกับ performance-based** คิดดูแล้วกันครับว่า

ใครมาสร้างสูตรที่ผสม 3 อย่างจะเป็นไปได้ได้อย่างไร อย่างไรก็ตาม
ข้อเสนอคือ input จะต้องใช้นักศึกษาเป็น full-time equivalent
student และ funding ต้องแตกต่างกันระหว่างสาขา กล่าวคือ
สาขาราคาถูกก็ให้ค่าใช้จ่ายน้อย ให้ 1 สาขาที่แพงกว่าก็ 2,3,4
จนถึง 9 อย่างแพทย์อาจเป็น 9 เท่าของสาขาราคาถูก อย่างนี้
เป็นต้น relative weighting เพื่อออกแบบ (assign) ให้กับสาขา
ในระดับเดียวกันคือปริญญาตรี สำหรับปริญญาโท เอก ก็ต้องมี
relative weighting เหมือนกัน ในสาขาเดียวกัน เช่น วิศวฯใน
ระดับปริญญาตรี ถ้าเป็นปริญญาโทจะให้ weight ก็เท่าของ
ปริญญาตรี หมายความว่า weighting โดยสาขา โดยระดับการ
ศึกษา กับ weighting ตามกลุ่มสาขาวิชา ตรงนี้มีงานวิจัยอยู่
เยอะในประเทศไทย ดร.จรัส สุวรรณมาลา ทำวิจัยล่าสุด ก็พอ
จะหาได้ weighting อันนี้คงไม่ยาก ในขณะเดียวกัน มีการเอา
output-based ด้วยเพราะจะมองแต่เรื่อง input-based โดยถือเอา
full-time equivalent student อย่างเดียวไม่ถูก น่าจะเอาเรื่องที่เป็น
output-based เพื่อจะดู frequency ด้วย จึงมีการเสนอว่าถ้า
อย่างนั้นเอาจำนวนผู้จบการศึกษาในปีที่ผ่านมา มา weight ให้
นักศึกษาปัจจุบัน 70% ให้กับรุ่นที่จบ 30% แล้วเอา QA คือ
quality assurance มา weight ผสมเข้าไปด้วย 10% การที่นำเอา
QA เข้ามา มีปัญหาเพราะเมื่อถามกลับ จำนวน cost weight พอ
หาได้ แต่ QA หาไม่ได้ ขณะนี้ยังไม่มียุทธศาสตร์ไหนที่ทำเสร็จ
แล้วเชื่อถือได้ เพราะมหาวิทยาลัยที่ตัวเองยังบอกว่าผลยังเชื่อ

ถือไม่ได้ จึงยังเอามาใช้อะไรไม่ได้ ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ บอกว่า QA ภายใน ต้องทำทุกปี เพราะฉะนั้น 20 สิงหาคม 2543 ถ้าใครทำไม่เสร็จ ผิดกฎหมาย ต้องทำทุกปี ต้องรายงาน (report) กับตัวเอง และต้นสังกัด แต่ QA ที่เป็นการประเมินภายนอกจะ ทำโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพซึ่งกำลัง ตั้งอยู่ เนื่องจากไปกำหนดไว้ว่าจะต้องถูก QA ภายนอกทุก ๆ 5 ปี ก็ให้เวลาไป 6 ปี QA ภายนอกอาจจะต้องใช้เวลา 6 ปี ตรงนี้ก็ บอกโดยตรงว่า relative funding method อย่างน้อยขาดเรื่อง QA คงยังใช้ไม่ได้ ปัญหาต่อไปอีกว่าจะรวมเรื่องวิจัยด้วยหรือไม่ เพราะว่าเรื่องวิจัยส่วนหนึ่งผูกโยงกับเรื่องคุณภาพการศึกษา แต่ อีกส่วนหนึ่งไม่แน่ว่าควรผูกโยง โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่เป็น มหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) อาจจะมีโครงสร้างวิจัย มีภารกิจวิจัย มีถึงสถาบันวิจัยมากกว่าคณะวิชา กรณีโครงสร้าง อย่างนั้นหากเอาไปผูกไว้กับ unit cost ที่เป็นเชิงการเรียนการสอน ซึ่งมีข้อเสนอว่าน่าจะได้ 10% ของค่าใช้จ่ายต่อหัว ในที่สุดคณะ ทำงานได้ทบทวนแล้วบอกว่า ให้ทำเป็น 3 ระยะ (phase) **ระยะแรก ทำเป็น input-based** แต่ทำให้ดีขึ้นจาก input-based แต่ทำให้ดีขึ้นมาอีกขั้นหนึ่ง input-based โดยเอา full-time equivalent student คำนวณง่าย ๆ จากการคำนวณรายหัว (head count) ว่าแต่ละเทอมแต่ละปีมีนักศึกษาที่คน อันที่ 2 ถ้าตั้ง benchmark ว่า full-time equivalent ต้องลงทะเบียนเรียน 18 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา ก็เอาจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียน

หารด้วย 18 ออกมาว่า full-time เท่าไร ซึ่งง่ายที่สุด ไม่ยุ่งยากต่อ การตั้งฐานข้อมูล เพราะเมืองไทยตั้งฐานข้อมูลให้ยุ่งยากแล้วไป ตายตรงฐานข้อมูลทุกวันนี้จึงทำอะไรกันไม่ค่อยได้ เสร็จแล้ว relative weighting ตามสาขา โดยระดับ **ระยะที่ 2** นำเอาเรื่อง **cost weight** เพื่อดูว่าแค่ไหนถึงจะมีน้ำหนักพอ **ระยะที่ 3** เอา **QA** เข้ามา ส่วนเรื่องวิจัยขอแยกไว้ก่อน เพราะวิจัยเป็นภารกิจที่ น่าจะมีวิธี funding แยกต่างหาก เช่น เป็น ค่าใช้จ่ายต่อหัว (per head) ของนักวิจัย หรือค่าใช้จ่ายต่อโครงการ (per project) แล้วอาจให้ค่าน้ำหนักในเรื่องความเป็นสถาบัน (institutional) กับ perceptive คือถ้ามหาวิทยาลัยไหนมีขีดความสามารถทางด้าน วิจัยมีความพร้อมด้านการวิจัยสูง ก็ควรได้รับงบประมาณสูง โดยดูจากจำนวนนักวิจัย จำนวนโครงการวิจัยขีดความสามารถ ของสถาบันหรือมหาวิทยาลัย แล้วนำมาผูกไว้กับ หน่วยทาง ด้านการเรียนการสอน (teaching and learning unit) ก็ debate กันอยู่ มีการคิดทำนองนี้กันหลายหน่วยงาน ทั้งสภาการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานปฏิรูปการศึกษาก็จะทำ แต่ที่ทำแล้ว คิดว่านำไปปฏิบัติได้ (practical) ที่สำนักงานประมาณสามารถไป ทำได้โดยไม่ซับซ้อน (complicate) และมหาวิทยาลัยสามารถที่จะ เข้าสู่ระบบได้ ในที่สุดมีความเห็นร่วมของทุกฝ่ายจากการที่ ประชุมกันเมื่อ 2 สัปดาห์ที่แล้ว ว่าน่าจะพัฒนาไปในแนวนี้นี้ แต่ ยังไม่นำมาใช้ (adopt) จนกว่าจะลองเอาวิธีการไปวิเคราะห์ ข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี ซึ่งที่แรกจะย้อนหลัง 3 ปี แต่มีคนท้วงว่า 3 ปี

เจอภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยทั้งหลายถูกปรับลดงบประมาณ 25% หากมาคำนวณตรงนี้อาจไม่ได้ภาพที่แท้จริง จึงขยายเป็น 5 ปี เอาช่วงฟองสบู่บวกกับฟองสบู่แตก แล้วดูว่าสูตรนี้ใช้ได้หรือไม่ การเตรียมฐานข้อมูลทำนองนี้ใช้ได้หรือไม่

เพราะฉะนั้น เท่าที่ผมจะนำสู่ที่ประชุมได้ ผมมีความคิดโดยสรุป **ประการที่ 1** คือเรื่อง**การระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา**ในแง่นี้คงต้องดูเรื่องแหล่งทรัพยากร แล้ว**ต้องจำแนก**ออกมาให้ได้ว่า**ส่วนใดเป็นความรับผิดชอบที่มหาวิทยาลัยกับ ผู้รับโอกาสจะต้องรับผิดชอบ ส่วนใดที่รัฐจะต้องรับผิดชอบ ซึ่ง ต้องการนโยบายที่ชัดเจน**มากกว่าเดิม เพราะยังไม่มีใครกล้าพูดจนถึงวันนี้ ว่าผู้รับโอกาสทางอุดมศึกษาควรจะรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายที่เปอร์เซ็นต์ ก็แล้วแต่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และไม่ค่อยมีใครกล้าขึ้นค่าเล่าเรียนเพราะเหตุว่ากลัวเดินขบวน ในที่สุดถ้าไม่มีนโยบายออกมาชัดและปฏิบัติได้ว่าต่อไปนี้คนเรียนอุดมศึกษาต้องรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่าย สมมติ 40% ของค่าใช้จ่าย รายหัว 60% รัฐจะให้ หรือในสหรัฐอเมริกาหลายรัฐ หนึ่งในสาม ผู้เรียนออก หนึ่งในสามรัฐให้ อีกหนึ่งในสามมหาวิทยาลัยไปหาเอง ถ้ามีอะไรทำนองนี้ออกมาการวางแผนระดมทรัพยากรและพัฒนาทรัพยากรจะเกิด แต่ทุกวันนี้ความชัดเจนตรงนี้ไม่มี ก็คงต้องให้เกิดความชัดเจนตรงนี้ **ประการที่ 2** ที่มาจากภาครัฐ คงจะต้องคิดถึงอุดมศึกษาในแง่ที่ว่าจัดอย่างไรก็จัดเถอะที่จะมาอุดหนุน **ขอให้ประกันความเสมอภาค** อุดมศึกษาคงจะเจริญก้าวหน้าได้ ดีกว่านี้ครับ ขอขอบคุณครับ

การอภิปรายทั่วไป
เรื่อง แนวทางการปฏิรูปการเงินและ
การระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ศ. ดร.เกษม สุวรรณกุล : นายกสภาสถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ

ผมอยากพูดเรื่องการออกนอกระบบสักเล็กน้อย ในส่วนที่ท่านผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณได้พูด มีความเห็นตรงกันว่า การออกนอกระบบไม่ควรจะออกพร้อม ๆ กันหมด โดยท่านผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณพูดถึงเงินเดือนที่จะต้องใช้จ่ายตัวเลขที่ท่านพูดถึง รู้สึกว่าจะเป็นภาระกับรัฐบาลมาก ซึ่งผมเห็นด้วย ผมคิดว่าความผิดพลาดอย่างยิ่งของการออกนอกระบบในปัจจุบันคือการที่จะให้อาจารย์ทุกคนออกนอกระบบด้วย ระยะเวลาที่ผมได้เสนอกฎหมายนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ 16 แห่ง ขณะที่ผมเป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย และอาจารย์ วิจิตร ศรีสอาน เป็นปลัดทบวงมหาวิทยาลัยนั้น เราได้คิดกันเรื่อง **เงินที่ต้องใช้มาก คือเหตุที่ต้องทำให้มหาวิทยาลัยออกนอกระบบ ความไม่คล่องตัวในเรื่องของการเงิน และความ เป็นข้าราชการ ซึ่งมีผลเสียคือ ระบบราชการให้การปฏิบัติ**

ต่อคนดีกับคนเลวเหมือนกัน เพราะมีระบบของวินัย ทำให้อาจารย์เลวไม่สามารถออกได้ ผมได้พูดไว้ในที่ต่างๆ ว่า **เวลานี้มหาวิทยาลัยต่างๆ หากเอาอาจารย์ออกกว่าครึ่งหนึ่งไม่ได้กระทบกระเทือนเลย** ถ้าอีกครึ่งหนึ่งที่อยู่เป็นอาจารย์ที่ดีจริงๆ แล้วครึ่งหนึ่งอาจจะไม่ต้องถึงก็ได้ ทำอย่างไรจะทำให้ไม่ต้องให้เงินกับอาจารย์ที่ไม่สมควรที่จะได้ หลักของการให้เงินเดือนสูงในระบบมหาวิทยาลัยนอกระบบคือ คนที่มีความสามารถ คนดีเท่านั้นที่จะได้รับเงินเดือนสูง คนที่ไม่ดีไม่ควรได้รับเงินเดือนสูง ด้วยเหตุนี้จึง**เป็นความผิดพลาดอย่างยิ่งที่จะเอามหาวิทยาลัยออกนอกระบบแล้วให้อาจารย์ทุกคนออกนอกระบบ ให้ได้อัตราเงินเดือนใหม่** เป็นความผิดพลาดที่รัฐบาลต้องการ เวลานี้รัฐบาลต้องการเพราะว่านายกรัฐมนตรีคุณชวน หลีกภัย ไม่ได้เห็นตรงกับผมในเรื่องนี้ ผมคิดว่าวิธีที่ผมกับอาจารย์วิจิตร ศรีสอ้านพยายามที่จะทำคือ **คนที่เข้าใหม่ ต้องสกรีนว่าได้มาตรฐานแล้วเข้ามารับเงินเดือนใหม่ คนที่อยู่เก่าจะเข้าต้องสมัครแล้วต้องสกรีนก่อนว่าได้มาตรฐานจึงจะให้เข้า ส่วนคนที่ไม่ได้ความอยากจะให้ออกให้หมด** แต่คงจะลำบาก ก็ให้เขาอยู่ไปเรื่อย ๆ ถ้าทำอย่างนี้ งบประมาณจะไม่เป็นอย่างที่ท่านผู้อำนวยการสำนักงานประมาณว่า ถ้าหากสามารถทำตรงนี้ได้ คงจะแก้ไขปัญหาที่กังวลครับ

เรื่องการให้เงินของมหาวิทยาลัยอย่างฟุ่มเฟือย ผมเห็นด้วยกับอาจารย์ไพฑูริย์ สินลารัตน์ ว่าไม่จริง เงินของมหาวิทยาลัย

ถ้าเรารู้ว่าเหลือแล้วเก็บได้ เรายังจะระมัดระวังมาก อาจจะมีบางมหาวิทยาลัยที่ใช้งบประมาณฟุ่มเฟือยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณแผ่นดิน เพราะรู้ว่าถ้าหากว่าใช้ไม่หมด แล้วเขาเอาคืนก็เลยรีบใช้ แต่เงินของเราเหลือเก็บได้ สมัยผมเป็นอธิการบดีจุฬาฯ ผมยึดหลักอันนี้ การใช้จ่ายที่ไม่ถูกต้อง ฟุ่มเฟือย มีอาจารย์คอยโวย จึงไม่กล้าที่จะใช้อะไรที่ไม่มีเหตุผล ผมได้พูดมาตลอดเกี่ยวกับหลักการจัดสรรเงินให้มหาวิทยาลัย อาจจะไม่ถูกแต่ที่ผมถือเวลานี้ คือ โดยเหตุที่มหาวิทยาลัยของรัฐเป็นของรัฐ รัฐต้องให้เงิน จึงมีความเข้าใจผิดในเวลานี้โดยทั่วไปว่าการออกนอกระบบคือการไปหากินเอง แม้กระทั่งในบางกอกโพสต์เวลาพูดถึงการออกนอกระบบเขาใช้คำว่า privatization ซึ่งผิด มันควรจะ เป็นใช้คำว่า de-bureaucratization มากกว่า รัฐบาลมีหน้าที่ต้องให้เงิน ท่านผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณพูดบอกว่า มหาวิทยาลัยมีความพยายามที่จะปิดบังรายได้ของตัวเอง ซึ่งเป็นความจริง แต่ว่าเขามีเหตุผลในการปิดบัง ผมมีความคิดเห็น ว่ารัฐบาลควรให้เงินกับมหาวิทยาลัยในระดับที่สามารถจะดำเนินงานของมหาวิทยาลัยได้ในระดับปกติเท่านั้น โดยมหาวิทยาลัยสามารถหาเงินเพิ่มขึ้นเองได้ ถ้าถืออันนี้เป็นหลัก เรามีเงินเท่าไรเราก็เปิดเผยได้ แต่เวลานี้ถ้าหากไปเปิดเผย สำนักงานประมาณหักเงิน หรือให้น้อยลง ด้วยเหตุนี้จึงต้องปิดบัง ก็อาจจะต้องปรับกันใหม่ ขอขอบคุณครับ

นายชนะ รุ่งแสง นายกสภาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

ก่อนอื่นผมขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติที่คำนึงถึงการปฏิรูประบบบริหารการเงินของสถาบัน
อุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ในเวลาเดียวกันผมก็ชื่นชม
แนวคิดของท่านผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณที่ท่านคำนึงถึง
ภูมิภาคและคำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสและมองถึงงบประมาณของ
ส่วนกลาง ซึ่งแนวคิดในเรื่องงบประมาณของชาตินั้น เป็น
งบประมาณในรูปแบบ งบประมาณทั้งหมดกระจายไปสู่กรมใน
ระบบราชการไทยทั้ง 120 กรม ซึ่งอธิบดีในระบบราชการไทย
จำนวนไม่น้อยที่เผลอลืมคิดว่าท่านเป็นเจ้าของกรม เป็นเจ้าของ
งบประมาณ ซึ่งรูปแบบและการจัดทำงบประมาณแผ่นดินของ
ชาตินั้น ผมคิดว่ามีความจำเป็นต้องปฏิรูป คงจะสอดคล้องกับ
แนวคิดของท่านผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ แม้ว่าปัจจุบันนี้
หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ คือสำนัก
งบประมาณ ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง และ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ทั้ง 4 ส่วนราชการนี้ ควรจะเป็นหน่วยงานที่จะหยิบยกขึ้นปฏิรูป
รูปแบบและวิธีการจัดทำงบประมาณ ผมได้มีโอกาสเป็น
กรรมการงบประมาณแผ่นดิน 5 ปีงบประมาณต่อเนื่อง ตั้งแต่
ปี พ.ศ. 2517-2521 ได้เห็นสิ่งที่เป็น ข้อบกพร่อง (defect) ของการ

จัดทำงบประมาณแผ่นดินเป็นอย่างมาก ขณะนี้**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็ปฏิรูปแล้ว พระราชบัญญัติการศึกษา ก็ปฏิรูปแล้ว ระบบบริหารราชการแผ่นดิน**ซึ่งทั้งล้าหลังเรื้อรัง ก็กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการปฏิรูป **คิดว่ารูปแบบและวิธีการจัดทำงบประมาณของชาติจึงควรแก่การปฏิรูปเป็น อย่างยิ่งเช่นกัน** ถ้าประเทศชาติของเราได้มีการปฏิรูปทั้ง 4 ปัจจัย สำคัญนี้ ผมคิดว่าสิ่งนี้จะ เป็นสิ่งที่พวกเราทั้ง 65 ล้านคน จะอยู่ กันได้โดยผู้มั่งมี ผู้มีโอกาสดีทั้งหลาย มีความสำนึกและ ผู้ด้อยโอกาสมีความหวัง ขอขอบคุณ

ดร.จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง : อธิการวิทยาลัยคริสเตียน

ต้องขอบคุณวิทยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านผู้อำนวยการ สำนักงบประมาณที่ได้ให้แนวคิด แนวทาง พร้อมทั้งได้ แสดงออกถึงเจตนารมณ์ของท่านในการสนับสนุนให้มีการ กระจายโอกาสทางการศึกษา ให้มีความเสมอภาคทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านได้พูดถึงสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนซึ่ง ดิฉันรับผิดชอบอยู่ส่วนหนึ่ง ในฐานะที่เป็นอุปนายกของสมาคม มหาวิทยาลัยเอกชน และอยู่ในจังหวัดนครปฐมปริมณฑล อยู่ใน ภูมิภาค ได้เห็นชัดเจนว่าโอกาสทางการศึกษาในการปฏิรูปการ บริหารระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินไปให้ สถาบันการศึกษาไม่ว่าเป็นของรัฐและเอกชนนั้น ควรจะต้องมี

การคำนึงถึงและเพิ่มในสัดส่วนเป็นจำนวนมากขึ้น ในประเด็นที่ 2 ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดสรรเงินงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษา ดิฉันเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่ารัฐให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาน้อยกว่าการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ทั้งนี้ ดิฉันไม่ได้เห็นว่าการพัฒนาปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษานั้น จำเป็นต้องพัฒนาให้เป็นระดับปริญญาตรี หรือระดับปริญญาโท ดิฉันอยากเห็นภาพว่าขณะนี้แรงงานในประเทศเราในภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ขาดแคลนมากที่สุดในระดับปฏิบัติทางด้านอาชีวศึกษา ซึ่งต้องการพัฒนาทรัพยากรคนเป็นอย่างมาก ทั้งด้านเทคนิค ทักษะเทคโนโลยี และในการจัดสรรทรัพยากร ไม่อยากเห็นภาพว่าประเทศมีประชาชนที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นจำนวนมาก แต่อยากให้มีองลึกไปถึงทักษะ เทคนิค และคุณภาพของบัณฑิตระดับปริญญาตรีนั้นด้วย และถ้าขยายการพัฒนาให้พัฒนาระดับแรงงานที่เป็นความต้องการจริงๆ ดิฉันจะชื่นชมมากกับท่านอาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษา ดิฉันเองไม่ได้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา แต่ได้รับรู้ว่าจะต้องทำอย่างไรกับยอดที่รับมาเป็นจำนวนมาก

อยากเรียนฝากท่านประธาน 9 อรหันต์ที่ดิฉันเคารพรัก เป็นอย่างสูง ท่านอาจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ในส่วนของเฟสต่าง ๆ ที่ท่านได้นำเสนอว่าเป็นแนวทางของ 9 อรหันต์ที่จะไปดำเนินการนั้น เห็นด้วยว่าจะต้องมีระบบ transition ที่

ค่อยเป็นค่อยไป และมีขั้นตอน แต่ในขั้นตอนที่ท่านจะทำจาก input-based ไป output-based และ QA based ดิฉันยังมองว่าใน ขณะเดียวกันเราน่าจะใช้ 2-3 อย่างผสมกัน โดยอาจเน้นอันใด เป็นหลัก เช่น ในเฟสแรกนี่เราจะเน้นในเรื่อง input-based เป็น หลักในการจัดสรรงบประมาณให้มหาวิทยาลัยดำเนินการ แต่ใน การทำ input-based นั้น จะต้องมีการมี performance-based ด้วย เพราะมีเช่นนั้นเราไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรบุคคลซึ่งท่าน ผู้ใหญ่หลายท่านกล่าวไว้ ณ ที่นี้ว่าถ้ามีทรัพยากรบุคคลที่ยัง ขาดคุณภาพและถดถอยอยู่เราก็มี performance-based คนทำดี จะได้รับค่าตอบแทนที่ดี มีกำลังใจในการที่จะอยู่ในระบบ ซึ่ง ผู้บริหารต้องกล้า โดยระบบการสรรหาผู้บริหารก็จะต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ในประการสุดท้ายที่จะเข้าไปในเฟส 1 ไม่อยากให้ ท่านทั้งว่าจะต้องอีก 5-6 ปี ที่องค์การภายนอกซึ่งเป็นองค์กรกลาง ของรัฐภายใต้กฎหมายการศึกษาจะเข้ามาประเมินภายนอก 6 ปีนี้ ดิฉันอยากจะทำให้คณะกรรมการชุดนั้นมีการทำงานเป็น ระยะ ๆ เช่นเดียวกัน ในประสบการณ์ทำงานการศึกษาในต่าง ประเทศ พบว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจะไม่ค่อยไปที่เดียว เขาจะ ควบไป ดิฉันเห็นด้วยพันเปอร์เซ็นต์ว่า internal auditor ทางด้าน QA การประกันต้องมี และวันนี้สถาบันไหนที่ไม่มีระบบนี้ตกขอบ ไปแล้ว หมายความว่าต้องทำอย่างจริงจัง โดยมีรายงานนำ เสนอต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องและต่อสาธารณะเป็นประจำทุกปี อันนั้นเป็นตัวตั้งเชิงรุกไม่ใช่เขียนแต่ภาพ แต่ว่าปฏิบัติอีกอย่าง

อย่างที่หลายสถาบันทำอยู่ขณะนี้ ขณะเดียวกัน external auditor คงจะต้องมีเป็นระยะ ๆ สำหรับในรูปแบบใดเป็นเรื่องยาวที่ต้องคุยกัน ต้องคุยกันไปว่า internal กับ external จะไปอย่างไร แต่ internal ต้องเข้มแข็งแล้วต้องรู้วิธีการ พัฒนาของตนเองไป ส่วน external ก็พัฒนาระบบของตนควบคู่กันไป ดิฉันไม่อยากจะเห็นว่าคอยไปอีก 6 ปี external auditor จึงจะเข้ามาดูเรื่อง QA ของสถาบันทั้งของรัฐและเอกชน ดิฉันฝากประเด็นไว้แค่นี้ขอขอบคุณค่ะ

ผศ. ดร. สุขุม เฉลยทรัพย์ :

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

กราบเรียนท่านวิทยากร ผมสุขุม เฉลยทรัพย์ จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เรื่องของการปฏิรูประบบบริหารการเงินและการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา จริงอยู่ที่เราพูดมาทั้งหมดขึ้นกับปัจจัยเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เรื่องของความเป็นอุดมศึกษา เรื่องของสภาพความเป็นจริงในแง่เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองซึ่งแทรกเข้ามา กระผมอยากขอความมั่นใจในแนวทางการปฏิรูปครั้งนี้ โดยเฉพาะจากท่าน ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ในเรื่องฐานข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางการปฏิรูประบบบริหารการเงินและการระดมทรัพยากรซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ความมั่นใจตรงนี้อาจจะทราบว่าฐานข้อมูลหรือ data base

ที่ท่านจะใช้นั้นอยู่บนพื้นฐานที่เป็นสิ่งที่เคยปฏิบัติมาหรือเปล่า อยู่บนพื้นฐานแห่งความถูกต้อง เป็นธรรม เทียบธรรม กระจายสู่สถาบัน หน่วยงานต่าง ๆ อย่างยุติธรรมหรือไม่ อยู่บนพื้นฐานที่เป็นระดับสากล หรือว่าอยู่บนพื้นฐานที่เป็นทฤษฎีจนไม่สามารถปฏิบัติได้ และที่สำคัญอยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นจริงหรือไม่ ซึ่งจะเป็นอานิสงฆ์ **ถ้าอยู่บนพื้นฐานความจริงและปฏิบัติได้เรื่องของการปฏิรูปที่เป็นแนวทางก็สามารถที่จะไปสู่ความสำเร็จได้** ผมจึงอยากฝากไว้ในเรื่องของฐานข้อมูล ขอขอบคุณครับ

ประเด็นคำถามจากผู้เข้าร่วมการสัมมนา

ประเด็นคำถามและข้อเสนอแนะถึงผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

1. สำนักงานงบประมาณจะต้องมีความจริงจังในการจัดเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษา ไม่ควรหวงอำนาจที่มีอยู่ และไม่ควรทำตัวเป็นเต่าล้านปี
2. ที่ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณกล่าวถึงอธิการบดีว่าน่าสงสารเพราะต้องตามใจประชาคมมหาวิทยาลัยนั้น คิดว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เกือบ 90% มีคุณภาพะ มีเหตุผล ที่ขัดข้องน่าจะเป็นสำนักงบประมาณเอง
3. ขอให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปกับสถาบันอุดมศึกษาเท่าเทียมกันทั้งของรัฐและเอกชน

4. การอภิปรายเรื่องการเงินอุดมศึกษาที่อยู่ในสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐทั้งสิ้น ไม่ค่อยมีประเด็นอุดมศึกษาเอกชน

นายพลทรัพย์ ปิยะอนันต์ : ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

ความเป็นอิสระคงจะต้องมีความรับผิดชอบ (autonomy with accountability) ซึ่งสำคัญที่สุดในโลก ต้องยอมรับอย่างหนึ่งคือ การออกนอกระบบเกิดขึ้นรวดเร็วเหลือเกินพอมี IMF ก็บอกเลยว่าให้ออกนอกระบบหมด ให้ออกอย่างนั้น ปีนั้น โดยไม่ได้เตรียมระบบ อาจารย์วิจิตร ศรีสอานก็พูด อย่างที่คิดเรื่อง funding system ยังมีปัญหาพอสมควร และไม่ง่าย ถ้าจะทำให้ได้ ต้องให้ความอิสระก่อนซึ่งจะต้องมีการเตรียมการ และสำนักงบประมาณเอง ต้องยอมรับว่าในอดีตที่ผ่านมาอาจมีบางประเด็นที่ควบคุม และไม่ได้เตรียมตัวอย่างมากในเชิงที่จะผ่อนคลายการควบคุม เรื่อง accountability แต่ต่อไปจะมา cross กันทุกอย่างเพื่อแก้ปัญหา ก็คงรวดเร็วขึ้น ผมกล้าทำว่าถ้าออกนอกระบบวันนี้ โดยให้เงินอุดหนุนเพิ่มอีก 50% ประเทศไทย collapse เพราะมหาวิทยาลัยไม่สามารถเอาคนออกได้ ถ้าสมมติว่ามี 100 คน เพิ่มเงินเดือนอีก 50% ในขณะที่งบลงทุนลดลงอย่างมาก เพราะงบประจำเพิ่มขึ้นมากจากสถิติตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะก็ตามคงต้องออกนอกระบบแน่นอน

แต่ต้องมีความพร้อมในระดับหนึ่ง อย่างที่คนจีนพูดว่า ข้าวต้มร้อนกินกับมาก ต้องระวังนะครับ ไม่ใช่ว่าเต่าล้านปีอะไร ผมเรียนให้ทราบว่า เราเปิดเสรีให้เงินเข้ามาจนกระทั่งเราแย เราจะต้องมีอะไรที่เป็นภูมิคุ้มกัน มี warning system เราถึงมาพูดกันวันนี้ เป็นต้น เพราะเหตุนี้เอง ไม่ง่ายเลย

อยากจะเรียนว่า มีคำถามมาตอนแรกว่า เมื่อมีเงินอุดหนุนแล้ว เงินรายได้ภาษีอากร ยังต้องมีการติดตามตรวจสอบและเบิกจ่ายผ่านสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และกรมบัญชีกลางหรือไม่ ตอบว่ายังต้องมีอยู่ดีไม่ว่าจะอิสระอย่างไร แต่บที่อิสระจะไม่มี การควบคุมเป็นรายการ (line item) โอกาสที่จะมีเงินผันก็เยอะ ในอดีตเงินเดือนจะต้องให้ตามอัตราที่กำหนด (rate) แต่เมื่อออกนอกระบบแล้ว เงินเดือนจะให้เท่าไรเป็นเรื่องของท่าน แต่ performance และ output ต้องได้ อย่างที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัยคริสเตียนพูดว่าต้องมี accountability เป็นเรื่องสำคัญ หัวใจของการออกนอกระบบคือต้องมีความรับผิดชอบ

อยากจะกราบเรียนท่านชนะ รุ่งแสง ด้วยว่าเราจะต้องปฏิรูประบบงบประมาณอย่างแน่นอนและต้องทำครับ ส่วนในเรื่องที่ท่านอาจารย์เกษมพูดถูกครับว่า งบประมาณอาจจะฟุ่มเฟือยเพราะว่าใช้ไม่หมดต้องคืน เผอญผมมาในช่วงปฏิรูปมาเข้าไปนิดหนึ่ง จริง ๆ แล้วระบบที่เหมาะสม ถ้าใครมีเงินเหลือให้เอาไปใช้ปีหน้าได้ อย่างที่ออสเตรเลียทำ ควรทำอย่างยิ่งเลย เขาจะมี efficiency โดยตั้งเกณฑ์ 2% ถ้าคุณทำได้เกินกว่านั้น

คุณเอาไปใช้ได้ปีหน้า แต่ว่าใช้เกิน 10% ไม่ได้ เช่น สมมติว่าสามารถประหยัดเงินได้เกิน 12% ท่านสามารถเอาไปใช้ได้ 10% เท่านั้น เป็นต้น ซึ่งถูกต้อง ควรต้องเป็นอย่างนั้น ในอดีตไม่เคยมีอย่างนี้ คนก็พยายามจะเร่งให้เกิด spending speed ในปลายปี ซึ่งไม่ถูกต้องครับ

อยากจะกราบเรียนท่านอธิการวิทยาลัยคริสเตียนด้วยว่า ท่านพูดเรื่องอาชีพจะไม่ควรจะไปสู่ระดับปริญญา ผิดหลักการในเรื่องมหาวิทยาลัยที่สุด แต่เมืองไทยอะไรๆ ก็เป็นไปได้หมด อันนี้คือสิ่งที่ปัญหาครับ ขอขอบคุณ

ศ. ดร. วิจิตร ศรีสอาน :

ประธานกรรมการบริหาร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา

มีพาดพิง 3 ประเด็น

ประเด็นแรก ขอไม่รับตำแหน่งออร์หันด์ทองคำ เพราะถ้าเป็นออร์หันด์ทำอะไรไม่ได้เลย หลุดพ้นจริง ๆ ตอนที่เข้ารอบ 18 คน เขาเรียกว่า 18 มงกุฏ แต่พอรัฐบาลตั้งกลายเป็นออร์หันด์ทองคำ

ประเด็นที่ 2 เกี่ยวกับระยะเวลา (phasing) ของการคิดระบบ และวิธีการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ จริง ๆ แล้วผมใจร้อนกว่านั้น อยากจะบูรณาการทั้งหมดให้สั้นลงมา แต่เมื่อดูฐานข้อมูลที่ท่านผู้อภิปรายท่านหนึ่งพูดแล้ว เราจะทดสอบสูตรทำไม่ได้เลย ถ้าไม่เอาทั้ง 3 ตัวเข้ามา เพราะฐานข้อมูลไม่มี

ถึงต้องบอกว่าทำตัวแรกให้ดีกว่าก่อน แล้วรีบสร้างระบบรองรับตัวที่ 2 ที่ 3 ให้เร็ว มันจะย่นเวลาเอง แต่ถ้าเอา 3 ตัว หรือ 2 ตัว ใส่เข้ามาทันที จะไม่มีฐานข้อมูลที่จะพิสูจน์ก่อน ตรงนี้คือปัญหา เห็นด้วยที่ว่าในที่สุดระบบที่ดีควรจะมาเร็ว แล้วในยุคปฏิรูปซ้ำเกินไปคงไม่ได้

ประเด็นที่ 3 คือเรื่องฐานข้อมูลเชื่อถือได้หรือไม่ ผมว่าอภิปรายกันมาเยอะแล้ว เรื่องฐานข้อมูลบ้านเราเนื่องจากที่ผ่านมาจากคนต่างจัดเพื่อใช้ประโยชน์ตามความมุ่งหมายของตน พอไปจุดมาใช้รวม มีปัญหาทั้งนั้น เหมือนตอนนี้นำรายงานเรื่องคนว่างงาน 3 หน่วยก็ไม่เท่ากัน ในที่สุดรัฐบาลก็ใช้เลขชั้นประถมมาบวกกันแล้วหารด้วยสาม แล้วบอกนี่คือตัวเลข แต่ว่าในข้อเท็จจริงต้องยอมรับว่าฐานข้อมูลยังไม่มีการจัดระบบ เมื่อจะเอาฐานข้อมูลมาใช้ โดยการเตรียมฐานข้อมูลย้อนหลังไป ในลักษณะต่างคนต่างเตรียมตามความเห็นความสำคัญ โดยไม่มีระบบที่เรียกว่า MIS กลาง จึงต้องใช้เท่าที่มีอยู่และหาได้ ดังนั้น สิ่งที่ทำควบคู่กันไปคือเสนอการจัดฐานข้อมูลประกอบระบบด้วย เพื่อว่าวันหนึ่งข้างหน้าถ้าจะทำเรื่อง relative funding ในรูปที่เป็นสูตร อาจเอา input ก่อน จะได้บอกกับหน่วยงานว่าที่แล้วก็แล้วไปว่าไม่สมบูรณ์ แต่ถ้ายังมีการกระมัดกระเมี้ยนเรื่องเงินรายได้ต่อไปฐานข้อมูลต้องเป็นอย่างนี้ และถ้าไม่สร้างฐานข้อมูลอย่างนี้แล้วทำไม่ได้ เหมือนกับที่ผมทำเรื่องประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเสร็จเรียบร้อยรายงานไปนานแล้ว

ผมพบว่าสิ่งที่มากับระบบประกันคุณภาพภายในและทำให้ปีแรกลำบากมาก คือเราไม่ได้เตรียมฐานข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรตามเกณฑ์ ตามตัวบ่งชี้ หลายเรื่องต้องทำวิจัยสถาบัน ไม่สามารถที่จะใช้กระบวนการสร้างฐานข้อมูลปกติ เพราะฉะนั้นมีบางตัวที่ยังไม่สมบูรณ์ บางตัวต้องทำอะไรเพิ่มเติมถึงจะมีฐานข้อมูลมาพุดกัน โดยเฉพาะถ้าทำระบบประกันคุณภาพถึงขั้นที่มี benchmarking ที่บอกได้เลยว่าได้ตาม benchmark ใหม่ สูงหรือต่ำกว่า benchmark **ความแม่นยำ ความเพียงพอของฐานข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญ** คำตอบคือในขณะที่คณะปฏิรูปทำเรื่องทรัพยากรและการลงทุนโดยอาศัยฐานข้อมูลเดิมซึ่งกระท่อนกระแท่นเราจะทำคู่กันไปเลยว่าถ้าจะก้าวเข้าสู่ระบบใหม่ ต้องมีฐานข้อมูลต่อไปนี้พัฒนาควบคู่กันไปด้วย มิฉะนั้นระบบล้มครืน เหมือนตอนนี้เราจะลองคิด cost ด้วยสูตรง่าย ๆ ก็ปรากฏว่าเราต้องทำบัญชีต้นทุน (cost accounting) พอทำบัญชีต้นทุนเสร็จถามว่าไปลองใช้ที่ไหน ถ้าฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยนั้นเขาไม่ได้เตรียมก็รายงานค่าใช้จ่าย (report cost) ของบางกิจกรรมไม่ได้

ที่ทราบมาว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำบัญชีต้นทุน ก็ทำให้เฉพาะเงินรายได้ ไม่ได้ใช้ทั้งหมด มีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ใช้ทั้งหมด เพราะไม่มีคำว่าเงินรายได้ เงินนอกงบประมาณหรือในงบประมาณ มีเงินอยู่ประเภทเดียวคือเงินรายได้ ได้จากใครก็เป็นรายได้เอามารวมกัน จึงสามารถ

รายงานได้หมด ในเดือนเมษายนนี้จะเอาบัญชี ซึ่งเป็น cost accounting ไปลองวิเคราะห์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้วรายงานออกมาดู นี่เป็นตัวอย่างว่าถ้าเมื่อไรในอดีตเราไม่เคยคิดอะไรเป็นระบบ ไม่เคยบอกว่าต้องมีข้อมูลเหล่านี้ไว้ตั้งฐานข้อมูลไว้ แล้วอยู่ๆไปจัดฐานข้อมูลขึ้นมา แล้วบอกให้ใช้ได้ไม่มีทาง คำตอบของผมคือต้องทำคู่ครับ ในขณะที่ยกยอข้อมูลเดิมซึ่งเชื่อถือไม่ค่อยได้ ก็จะต้อง record ให้มีการสร้างฐานข้อมูลประกอบระบบควบคู่กันไปด้วยครับ

ผศ. ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร :

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผมเห็นด้วยกับอาจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอานว่าจะต้อง funding mechanism จะต้องเริ่มต้นที่ง่ายที่สุด ถ้าต้องการสร้างระบบที่สลับซับซ้อน ชาติหน้าก็ไม่ได้ทำ และต้องมี transition period เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด แต่เรื่องสำคัญคือเรื่องอิสระของมหาวิทยาลัย **อาจารย์มหาวิทยาลัยทุกท่านต้องเข้าใจว่าเงินทุกบาททุกสตางค์มาจากผู้เสียภาษี เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยต้องมี accountability ต่อผู้เสียภาษี** อันนี้ปฏิเสธไม่ได้ คุณเอาเงินไปแล้วคุณไม่มีความรับผิดชอบ (accountable) ต่อผู้เสียภาษีถือว่าผิดหลัก เรื่อง funding mechanism จะออกหรือไม่ออกนอกระบบ ต้องสร้างเรื่องนี้ แต่**เรื่องใหญ่คือ**

**จะทำอย่างอังกฤษ คือการมีตัวกลางแทนที่จะเจรจ
บประมาณกับสำนักงบประมาณ หรือจะมีหน่วยงานใหม่ที่เป็น
องค์กรกลางซึ่งทำหน้าที่ในการเจรจากับรัฐบาลโดยตรง**
ซึ่งอาจจะมีประโยชน์กว่า เพราะข้อเท็จจริงขอประทานโทษ
นักการเมืองที่ดูแลด้านการศึกษาไม่รู้เรื่อง การมีระบบใหม่จะมี
ข้อดีตรงที่ไม่ต้องไปเจรจากับนักการเมือง แต่เจรจากับรัฐบาล
ว่าวิสัยทัศน์ (vision) ของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างนี้ และถ้าหาก
ต้องไปเจรจากับสำนักงบประมาณเป็นรายมหาวิทยาลัยยุ่งมาก
แล้วสำนักงบประมาณก็ไม่มีขีดความสามารถในการที่จะบริหาร
ระบบใหม่นี้ นอกจากนี้ **หน่วยงานนี้ต้องเป็นหน่วยงานที่จะต้อง
สร้างขีดความสามารถในการจัดสรรเงินให้กับสถาบันต่าง ๆ**
อันนี้เป็นเรื่องที่ผมคิดว่ายังไม่มีข้อสรุป เป็นเรื่องที่ต้องวิพากษ์
วิจารณ์อีกค่อนข้างยาว ขอบพระคุณครับ

ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน :

ประธานกรรมการบริหาร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา

ผมเองเป็นคนที่เป็นปฏิปตินอกระบบมา 10 ปี มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารีจะครบ 10 ปีในเดือนกรกฎาคม และรับเงิน
อุดหนุนทั่วไปมาตลอด ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีสูตรว่าจะจัดกันอย่างไร ก็
จัดได้ จัดแบบเดิม ได้ไปแล้วก็เป็น block grant ก็ไปจัดเอง ตอน
ที่ให้ก็เหมือนกับให้มหาวิทยาลัยอื่น แต่ถ้ามีวิธีการที่มีหลักการ

มีฐานข้อมูลที่ดี แล้วมีองค์ประกอบของการพิจารณาที่ดี จะดีขึ้น
accountability ต้องมี ที่ผมไม่พูดถึงเลย ผมนึกว่าไม่ต้องพูด ถ้า
เมื่อไรเป็นหน่วยงานภาครัฐเอาเงินภาษีอากรของผมด้วยไปใช้
ผมเสียภาษี แล้วบอกว่าอิสระ จะใช้อย่างไรก็ได้ ใครมาตรวจ
สอบไม่ได้ แต่ต้องไม่ได้ ไม่มีหรือครับ ใครจะให้เงินภาษีอากร
มาใช้ เพราะฉะนั้น *accountability* เพียงแต่*ในรูปของ block
grant เป็น post audit แต่ถ้าเป็นรูปปกติเป็น pre-audit*
มีการ audit มาก่อน และบางเรื่องมีการควบคุมต่ออีกว่าถ้าจะทำ
ต้องไปขออนุมัติ อันนี้ไม่ต้อง ให้เงินก่อนมาแล้ว จะเอาไปทำ
อะไรตามอำนาจของสภามหาวิทยาลัยทำได้เลย การตรวจสอบ
ภายหลังก็ตรวจสอบตามระบบ และตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
เพื่อจะดูว่าการใช้นั้นเกิดประโยชน์ โปร่งใส ซึ่งตรงนี้ผมคิดว่า
ต้องมีโดยเด็ดขาดไม่ว่าจะเป็นในระบบหรือนอกระบบ ไม่มี
accountability ไม่ได้ ทำยที่สุดที่เป็นเรื่องที่เราจะสร้าง mechanism
เพื่อ funding จากรัฐบาล ยังประกันเรื่องความอิสระ คุณภาพ
ความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม รูปแบบการจัดองค์กร ที่จริง
ใน **พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ**ชัดเจนครับ **ที่ให้มีคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา** แล้วให้กรรมการการอุดมศึกษา **ทำหน้าที่ 4 อย่าง
คือ** เป็นหน่วยงานนโยบาย **ดูแลเรื่อง** 1) **นโยบายและแผน** เพื่อให้
มหาวิทยาลัยตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและ
ประเทศชาติ 2) **เรื่องมาตรฐาน**ว่าใครจะจัดก็แล้วแต่ต้องร่วม
นโยบายร่วมมาตรฐานแต่หลากหลายในทางปฏิบัติ 3) เรื่องการ

จัดสรรเงินอุดหนุน และ 4) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล นั้นครับ exactly คือสิ่งที่ UGC หรือ University Funding Council ของอังกฤษทำ คนที่จะจัดสรรเงินอุดหนุนโดยไม่มีแผนเป็นไปไม่ได้ เขาต้องมีหลักเกณฑ์ ต้องสะท้อนความต้องการ ต้องอธิบายกับรัฐบาลได้ว่ามหาวิทยาลัยนี้จะทำอะไรถึงต้องให้เงินขนาดนี้ เพราะฉะนั้นจริง ๆ ชื่ออาจจะไม่ใช่ชื่อว่าการจัดสรรเงินอุดหนุนมหาวิทยาลัย ชื่อเป็นชื่อ **คณะกรรมการการอุดมศึกษาในกระทรวงใหม่** สังเกตดูให้ดิ้นะครับว่า เราเขียนยกเว้นว่าถ้าเป็นสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รัฐมนตรีศึกษาเป็นประธานโดยตำแหน่ง แต่อุดมศึกษามีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธาน **เพื่อจะให้คณะกรรมการอุดมศึกษามีอิสระ** ไม่ใช่ข้าราชการเมืองมานั่งเป็นประธาน อันนี้ก็คล้าย ๆ กรรมการทบวงมหาวิทยาลัยปัจจุบันนี้ ซึ่งถึงแม้กรรมการทบวงมหาวิทยาลัยปัจจุบัน โดยพระราชบัญญัติ ระเบียบปฏิบัติราชการทบวงมหาวิทยาลัยมีฐานะเป็นเหมือนกรมการที่ปรึกษา แต่ในข้อเท็จจริงเรื่องทุกอย่างที่เป็นอำนาจรัฐมนตรีจะต้องผ่านการแนะนำจากกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเกือบทั้งหมด อย่างเก่งก็มีปลัดทบวงมหาวิทยาลัยมาเป็นเลขานุการ แต่คนเป็นประธานและคนที่นั่งอยู่ในนั้นยกเว้นโดยตำแหน่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยเป็นตัวอย่างของความ เป็นอิสระที่เกิดขึ้นแล้ว แต่อันใหม่ต้องอิสระกว่านั้น อันใหม่ที

ตั้งใจเขียนกันเรื่องอุดมศึกษา คือ UGC นั่นเอง แต่ไม่เรียกชื่อ UGC แล้วเขียนอำนาจชัดเลยว่าให้มี 3 เรื่อง 1) นโยบาย แผน มาตรฐาน 2) หาเงินอุดหนุน และ 3) ติดตามตรวจสอบประเมินผล เพราะฉะนั้นตรงนี้ขอทำความเข้าใจว่า **ตาม พ.ร.บ. จะมีองค์กรเป็นตัวกลางระหว่างมหาวิทยาลัยกับรัฐบาล** และองค์กรนี้เมื่อสร้างกฎหมายซึ่งคณะปฏิรูปกำลังทำต้อง**ให้อิสระที่สุดกับคณะกรรมการอุดมศึกษา ไม่ให้ทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงได้** มาก ยกเว้นเรื่องที่ต้องผ่านเข้าคณะรัฐมนตรี เขามี veto power หรือมีอะไรก็ต้องสู้กันด้วยเหตุผล แต่ไม่ใช่มานั่งเป็นประธานและบงการคณะกรรมการ ตรงนี้ผมขอเรียนยืนยันว่าแนวความคิดที่ยอมให้เป็นกระทรวงเดียว ก็ต้องรักษาความอิสระของอุดมศึกษา ต้องให้องค์กรนี้เป็นองค์กรกลางที่จะประกันความอิสระและเป็นตัวกลางระหว่างมหาวิทยาลัยกับรัฐบาลครับ

รศ.ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์ :
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผมคิดว่าผู้เข้าร่วมประชุมคงจะได้รับแนวคิด ทิศทางต่าง ๆ ชัดเจน ผมคิดว่า**ภาพการปฏิรูป** อย่างน้อย **3 เรื่องใหญ่ ๆ ชัดเจน คือ 1. ปฏิรูปแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษา 2. ปฏิรูปการใช้งบประมาณในสถาบันอุดมศึกษา และสุดท้ายคือการปฏิรูปการหารายได้** เพราะว่า

เราจะหาอย่างเดิมจากรัฐ ปลายทาง ๆ คงจะไม่ได้แล้ว **ไม่ว่าจะออกนอกระบบหรือไม่ออกนอกระบบ แนวทางการให้ การใช้ และการหาในเชิงงบประมาณคงต้องมีการเปลี่ยนแปลง** ผมคิดว่าวันนี้เราได้รับความรู้อย่างมาก โดยเรามีวิทยากรที่มีคุณค่าอย่างที่ผมเรียนแล้ว โอกาสนี้ในนามของผู้เข้าร่วมประชุมและผู้จัดขอให้เราได้ปรบมือขอบพระคุณท่านวิทยากรอีกสักครั้งครับ ผมขอยุติช่วงนี้ไว้แค่นี้ครับ ขอบพระคุณครับ

การปิดการสัมมนา
โดย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
(ดร.รุ่ง แก้วแดง)

ท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาที่เคารพทุกท่าน สิ่งที่ผมจะนำมาก
กราบเรียนในตอนนี้อย่างสั้น ๆ ว่า อุดมศึกษาเป็นเรื่องที่มีความ
สำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของประเทศเรา การปฏิรูปอุดมศึกษา
เป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง การที่จะให้สถาบันอุดมศึกษาทำงาน
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพตามที่พวกเราคาดหวังนั้น เรา
ต้องสนับสนุนด้านงบประมาณและการเงินให้กับสถาบัน
อุดมศึกษานั้นแน่นอน แต่ในขณะนี้มีความเข้าใจเรื่องของการ
อุดมศึกษาแตกต่างกันในสังคมไทยค่อนข้างมาก และหลากหลาย
ผมคิดว่าสิ่งที่จำเป็นต้องทำคือ ต้องพบปะ และคุยกันบ่อย ๆ
เพื่อสร้างความเข้าใจในทิศทางที่ตรงกัน และในเรื่องเดียวกัน
และคิดว่าจากที่ท่านอาจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน ได้เล่าให้พวก
เราฟังนั้น คงชัดเจน คงจะต้องช่วยกันทำการวิจัยและพัฒนา
หลาย ๆ เรื่อง เพื่อที่จะสร้างระบบด้านงบประมาณ และการ
สนับสนุนทรัพยากรที่ดีที่สุดสำหรับสังคมไทยของเรา ซึ่งคิดว่าถึง
แม้เราจะศึกษาของต่างประเทศ เราได้ผู้เชี่ยวชาญจากต่าง
ประเทศมา แต่ท้ายที่สุดแล้วจะต้องช่วยกันสร้างระบบนี้และ
ทำให้เป็นระบบที่ดีที่สุดสำหรับประเทศไทยครับ ในนามของ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ขอกราบพระคุณ
คุณหมอดุรงค์ วิริยเวชกุล และท่านผู้ดำเนินการอภิปรายทุกท่าน
รวมทั้งท่านที่ร่วมอภิปรายกับพวกเราในวันนี้ และขอขอบคุณทุก
ท่านที่กรุณามาร่วมสัมมนาในวันนี้ ขอกราบขอบพระคุณอีก
ครั้งหนึ่ง ผมขอปิดการสัมมนาครับ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	โครงการและกำหนดการสัมมนา
ภาคผนวก ข	รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา

โครงการสัมมนาทางวิชาการ
เรื่อง
แนวทางการปฏิรูประบบบริหารการเงิน
และการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา
ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
วันพุธที่ 16 กุมภาพันธ์ 2543
ณ ห้องปรีณัฒบอลงุม 1 ชั้น 11 โรงแรมปรีณัฒพาเลซ
กรุงเทพมหานคร

หลักการและเหตุผล

ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ (globalization) ได้ส่งผลให้เกิดการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจการค้าอย่างรุนแรง หลายฝ่ายต่างคาดหวังบทบาทของอุดมศึกษาในการพัฒนากำลังคน เพื่อพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะในการแข่งขัน อุดมศึกษาไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนโดยมุ่งเน้นการเตรียมคนเข้าสู่ภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต บทบาทการจัด อุดมศึกษามีใช้หน้าที่ของรัฐแต่ฝ่ายเดียว แต่เป็นหน้าที่ของภาค เอกชน องค์กรประชาชน ท้องถิ่นและชุมชน ที่จะต้องเข้ามามี ส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการอุดมศึกษาให้มากขึ้น ขณะเดียวกัน ผู้เรียนเองก็ต้องมีส่วนร่วมนำทรัพยากรมาสู่สถาบันอุดมศึกษา อย่างเป็นธรรมด้วย

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 8 มาตรา 58 ได้กำหนดให้มีการระดมทรัพยากร และการลงทุน ทั้งจากรัฐและเอกชน ชุมชน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศมาใช้ในการศึกษา และให้มีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น และมาตรา 60 กำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้การศึกษานี้ในฐานที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่าย ดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบาย แผน พัฒนาการศึกษาระดับชาติและภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากร จัดสรร งบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับ อุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับ ของรัฐหรือองค์กรมหาชน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้มีความ จำเป็นต้องแสวงหารูปแบบการบริหารจัดการงบประมาณและ การระดมทรัพยากรอุดมศึกษาที่จะทำให้สามารถดำเนินงาน ได้อย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเสมอภาค บรรลุตาม เจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในฐานะ หน่วยงานจัดทำนโยบายและวางแผนการศึกษาของประเทศ ได้ ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเตรียมการสร้างและพัฒนาองค์ ความรู้ เพื่อการปฏิรูประบบบริหารการเงินและการระดม

ทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษาของประเทศ จึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการเงินของต่างประเทศ ได้แก่ อังกฤษ และฮ่องกง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิรูประบบบริหารการเงินของอุดมศึกษาไทยต่อไป

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปการเงินและการระดมทรัพยากรอุดมศึกษาไทย สำนักงานฯ จึงได้จัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการในครั้งนี้นี้ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงินอุดมศึกษาของอังกฤษ และประเทศฮ่องกง
2. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับทิศทางการปฏิรูปการเงินและการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษาไทย ระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกคน

วัน เวลา และสถานที่

วันพุธที่ 16 กุมภาพันธ์ 2543 ณ ห้องปรีณิษฐ์บอลรูม 1 ชั้น 11 โรงแรมปรีณิษฐ์พาเลซ กรุงเทพมหานคร

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ผู้บริหารระดับสูง คณาจารย์ สื่อมวลชน และประชาชนที่สนใจ รวมทั้งที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวนประมาณ 200 คน

งบประมาณ

จากงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานโครงการปฏิรูปอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากการสัมมนาในครั้งนี้ จะนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิรูประบบบริหารการเงินและการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษาของไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปการบริหารการเงินและการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษาให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป

กำหนดการสัมมนาทางวิชาการ
เรื่อง
แนวทางการปฏิรูประบบบริหารการเงิน
และการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา
ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
วันพุธที่ 16 กุมภาพันธ์ 2543
ณ ห้องปรีณซ์บอลรูม 1 ชั้น 11 โรงแรมปรีณซ์พาเลซ
กรุงเทพมหานคร

08.30 - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 - 09.15 น.	พิธีเปิดการสัมมนาโดย
ดร.รุ่ง แก้วแดง
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
09.15 - 10.00 น.	นำเสนอผลการวิจัย การบริหารจัดการ
การเงินอุดมศึกษาของอังกฤษและฮ่องกง
โดย
10.00 - 11.30 น.	● ศาสตราจารย์ นพ. อุดุทธ์ วิริยะเวชกุล
การอภิปราย เรื่อง การปฏิรูปการเงินและ
การระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา ตาม
พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดย

- ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน
ประธานกรรมการบริหาร
สำนักงานปฏิรูปการศึกษา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ พัวพงศกร
คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นายพลทรัพย์ ปิยะอนันต์
ผู้อำนวยการสำนักงานประเมิน

ผู้ดำเนินการอภิปราย :

รศ.ดร. ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์

คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 11.30 - 12.15 น. อภิปรายทั่วไป
- 12.15 - 12.30 น. สรุปผล และปิดการสัมมนา โดย
ดร. รุ่ง แก้วแดง
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- 12.30 - 13.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ
เรื่อง
แนวทางการการปฏิรูประบบบริหารการเงิน
และการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา
ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
วันพุธที่ 16 กุมภาพันธ์ 2543 เวลา 08.30-13.30 น.
ณ ห้องปรีดิบัลลังก์ 1 ชั้น 11 โรงแรมปรีดิพาเลส
กรุงเทพมหานคร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ศ. ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน
ประธานกรรมการบริหารสำนักงานปฏิรูปการศึกษา
และอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
2. ศ.นพ. อุดุลย์ วิริยเวชกุล
ราชบัณฑิต
3. นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
4. ผศ. ดร. นิพนธ์ พัวพงศกร
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

5. รศ.ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ศ. ดร. เกษม สุวรรณกุล
นายกสภาสถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเจ้าพระนครเหนือ
7. พลโท จารุภัทร เรืองสุวรรณ
ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

ทบวงมหาวิทยาลัย

8. รศ. สงคราม เหลืองทองคำ
รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
9. นายสุชาติ เมืองแก้ว
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน
10. นางสาวจิรณี ตันติวิริยวงศ์
ที่ปรึกษาด้านกิจการอุดมศึกษาเอกชน
11. นายสุเมธ แย้มนุ่น
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา
12. นายโอภาส เขียววิชัย
ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์งบประมาณ
สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา

13. นางสาวพรสวรรค์ วงษ์ไกร
ผู้อำนวยการส่วนวางแผนมหภาค
สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา
14. นายอาณัติ พงศ์สุวรรณ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา
15. นายพิเชษฐ์ อุไรรงค์
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา
16. นางสาววิริยา วรวิทย์สัตถญาณ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา
17. นายสมศักดิ์ ตันติแพทยางกูร
นักวิชาการศึกษา 7
สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา
18. นางสาววิภารัตน์ วรธัญญะกิจ
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์
19. นายกมล ศรีประสาธน์
นักประชาสัมพันธ์
20. นางสาวปิยาณี วิริยานนท์
นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ฝ่ายประชาสัมพันธ์

21. นางสาวสุวรรณา สังสิทธิยากร
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล
22. นางสาวสุนทรี สุกาญจนเศรษฐ์
นักวิชาการศึกษา สำนักกิจการอุดมศึกษาเอกชน

มหาวิทยาลัยของรัฐ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

23. ผศ.ดร. พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
คณบดีคณะครุศาสตร์
24. รศ.ดร. วราภรณ์ บวรศิริ
คณะครุศาสตร์
25. ผศ.ดร. สุชาติ ตันธนะเดชา
คณะครุศาสตร์
26. ผศ.ดร. สุกัญญา โขวิไลกุล
คณะครุศาสตร์
27. ผศ.ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี
คณะครุศาสตร์
28. นางสาวปนัดดา นิลพังงา
ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและโครงการ
29. นางสาวสนธยาพร พรจินดา
หัวหน้าสายงานวิเคราะห์โครงการ
สำนักบริหารแผนและการคลัง

30. ดร. พิษณุเดช เจษฎาจันทร์
คณะเศรษฐศาสตร์
31. ผศ. ดร. ประวิตร นิลสุวรรณากุล
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

32. นางสาวน้ำผึ้ง มีศิลป์
คณะเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

33. นางนภามาศ นวพันธุ์พิพัฒน์
ผู้อำนวยการกองแผนงาน
34. นางกมลรัตน์ สุพรรณชาติ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
35. นางสาวนฤมล วงษ์พยัคฆ์
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

36. รศ. รุ่งเจริญ กาญจนไรมย์
รองอธิการบดีฝ่ายการเงิน
37. นางปัทมวดี วีรกิตติ
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประสานแผน
38. นางวราภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร
กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

39. นายธนิต อังควินิจวงศ์
รักษาการผู้อำนวยการกองแผนงาน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

40. รศ. พูลนิจ ปิยะอนันต์
41. นางชุลจิตร วิสุทธิศิริ
ผู้อำนวยการกองคลัง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

42. ผศ. วิไลวรรณ วอนยอดพันธุ์
รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
43. นางทรงศิริ พันธุเสวี
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (เลขานุการผู้บริหาร)
44. นางวันดี บุญยิ่ง
ผู้อำนวยการกองแผนงาน
45. นางณัฐราปณีย์ สายรัตนอินทร์
หัวหน้างานงบประมาณ
46. นางวรรณี ตั้งวัฒนากร
หัวหน้าสำนักงานอธิการบดี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

47. นางประนอม อุตกฤษฏ์
รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

48. รศ. จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
49. นางสาวพรรณทิพา ทิพย์โสสถิ
หัวหน้าฝ่ายการคลัง
50. นางอภิญญา วนเศรษฐ์
ผู้ช่วยนักวิจัย
51. นางสาวรวงทอง พุทธิกุล
ผู้ช่วยนักวิจัย
52. นางสาวกนกกาญจน์ อนุแก่นทราย
ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม
53. นางสาวรติกร เจษฎาภัทรกุล
นักวิชาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

54. ผศ. ดร. ชวณี ทองโรจน์
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
55. ผศ. พิณิติ รตะนานุกูล
รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและบุคลากร

56. นางคัชณีย์ โปคาวัฒน์นะ
ผู้อำนวยการกองแผนงาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

57. นางสุนิตย์ เทพไพบูลย์
ผู้อำนวยการกองแผนงาน
58. นางสาวอัมพิกา เกตุกราย
นักวิเคราะห์แผนและงบประมาณ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

59. รศ.ดร. ประหยัด จีระวรพงศ์
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

60. นายวิรัช คารวะพิทยากุล
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
61. นางสาวเนาวรัตน์ ดรุณศรี
กองแผนงาน

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

62. นายไพฑูรย์ อิงคสุวรรณ
อธิการบดี
63. ดร. นงนิตย์ วีระวัฒนสุข
รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะเภสัชศาสตร์

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

64. นายสรญาณ เพิ่มพูล
อธิการบดี
65. นายดำรง ลีนานุรักษ์
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

66. นายวีระกุล ชายผา
ผู้อำนวยการกองแผนงาน
67. นายอารมย์ ตัตตะวะศาสตร์
เลขานุการฝ่ายวางแผนและสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

68. นายสกล คงบุญ
รองอธิการบดี
69. นายสงครามชัย สีทองดี
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายแผนและงบประมาณ
70. นายวิทยา จันทร์ศิริ
ผู้อำนวยการกองแผนงาน
71. นายจีระศักดิ์ เจริญพันธ์
กองแผนงาน

มหาวิทยาลัยทักษิณ

72. ผศ. ดร. วิชัย ชำนิ
รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

73. นางแจ่มจำรัส อาทรรุระสุข
หัวหน้าหน่วยประสานงาน
74. นางสาวสมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกร
คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยเอกชน

มหาวิทยาลัยเกริก

75. นายรัชทอง วิริยเวชกุล
อธิการบดี
76. นายสมบัติ ถาวรโรฤทธิ์
ผู้อำนวยการสำนักอธิการบดี

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

77. นางเปรมจิต เสาวคนธ์
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

78. นายสุชน เหมันต์
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

79. รศ. ดร. ประसार มาลากุล ณ อยุธยา
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
80. ดร. เสนีย์ สุวรรณดี
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

มหาวิทยาลัยรังสิต

81. ดร. พรสิริ ปุณเกษม
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
82. ดร. มานิต บุญประเสริฐ
รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนา

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

83. นายเสงี่ยม รัตนภูพันธ์
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายการคลัง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

84. นางสาวชนกนารถ ชื่นชัย
ผู้ช่วยรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

85. ศ.ดร. บุญเสริม วิสกุล
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยนวัตกรรม

86. นางสาวกุสุมา พลาพรหม
รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

87. นางสาวดารณี พุดระกูด
หัวหน้าสำนักบัญชีและการเงิน

มหาวิทยาลัยสยาม

88. ดร. สัมฤทธิ์ เทียนคำ
ผู้ช่วยอธิการบดี

สถาบันเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์

89. นางสาวฐิติรัตน์ จันทร์แสง
หัวหน้าแผนกบัญชี - การเงิน

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

90. รศ.ดร. เมธี ปิณฑนันทน์
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วิทยาลัยเทคโนโลยีราชธานี

91. รศ.ดร. เตชะพันธ์ แรงขำ
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

วิทยาลัยทองสุข

92. ดร. พรชัย อรัญยกานนท์
อธิการบดี

วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

93. นายทิวา พงศ์ธนไพบูลย์
รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจกรรมพิเศษ
94. นายสมศักดิ์ รุ่งเรือง
รองอธิการฝ่ายบริหาร
95. นายชนะ รุ่งแสง
นายกสภาวิทยาลัย

วิทยาลัยศรีโสภณ

96. นางภัทราวดี พันธุ์แจ่ม
เลขานุการคณะบริหารธุรกิจ
97. นางเสาวณีย์ โสภณ
รักษาการคณบดีคณะบริหารธุรกิจ

วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง

98. นายวินัย เจริญสุข
รองอธิการฝ่ายวิชาการ
99. นายบรรยงค์ ไตจินดา
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

100. นางสาวสุดารัตน์ สุวารี
คณบดี
101. นางนัยนา จันจิระสกุล
หัวหน้าสำนักอธิการ
102. ดร. สุวรรณภา อนุสันติ
อาจารย์

วิทยาลัยรัชต์ภาคย์

103. ศ.ดร. ประดิษฐ์ เชี่ยวสกุล
นายกสภามหาวิทยาลัย
104. นางสาวพรทิพย์ รังสฤษฏ์วุฒิกุล
คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

วิทยาลัยคริสเตียน

105. ดร. จันทรีจิรา วงษ์ขมทอง
อธิการบดี

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

106. นายพิทักษ์ วลัยเสถียร
หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี
107. นางสุวีพร เบ็ญจหงษ์
หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี

วิทยาลัยภาคกลาง

108. ร.ต. ทวี พรหมนารถ
นายกสภามหาวิทยาลัย

วิทยาลัยสันตพล

109. นางสาวกรรณิการ์ ฤกษ์นิมิตร
รองอธิการบดี

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

110. นางสาวอมิตา สรวงท่าไม้
เจ้าหน้าที่บริหารการเงินและบัญชี
111. นางสาวสุธาทิพย์ วงศ์โสรัจ
เจ้าหน้าที่บริหารการเงินและบัญชี
112. นางสาววาสนา รัตนศรีทอง
นักวิชาการพัสดุ กองคลัง
113. นางสิริสมศรี มีอยู่
นักวิชาการพัสดุ กองคลัง
114. นางสุภาพร วงศ์สุทธาวาส
นักวิชาการพัสดุ กองคลัง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

115. ดร. อารมณี จินดาพันธ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานการศึกษา

กรมพลศึกษา

116. นางจรรยา ชวนานนท์
ผู้อำนวยการกองคลัง

กรมอาชีวศึกษา

117. นางจริยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

118. นายประภัทร พุทธสุวรรณ
ที่ปรึกษาฝ่ายการเงินและบัญชี

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

119. นางสาวกนิษฐา วิไลรัตน์
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
120. นางวนิดา ปอน้อย
ผู้อำนวยการกองคลัง
121. นายอนันต์ เตียวต้อย
กองแผนงาน

สถาบันราชภัฏ

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

122. นายสว่าง ภูพัฒน์วิบูลย์
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและพัฒนาสถาบัน
123. นายทัศนัย กীরติรัตนะ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักนโยบายและพัฒนาสถาบัน

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

124. ผศ. สุชุม เฉลยทรัพย์
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน
125. นางนิภา นาคสวัสดิ์
หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน
126. นางทิพย์วิมล กิตติวรภาพล
อาจารย์ 3 ระดับ 7
127. นางสาววิไล ศรีธนางกุล
อาจารย์ 2 ระดับ 7 สำนักวางแผนและพัฒนา
128. นายเกียรติศักดิ์ กิตติสัญญาวงศ์
-
129. นางวรานี เวสสุนทรเทพ
อาจารย์ 2 ระดับ 7

130. อ. พันพัชร์ ปิ่นจินดา
 อาจารย์ 1 ระดับ 5
131. นายเฉลียว เพ็ชกรัง
 อาจารย์ 2
132. อ. กฤษณา ประกอบชีพ
 -

สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

133. ผศ. ชวลิต นูรพาศิริวัฒน์
 ผู้อำนวยการสำนักวางแผนและพัฒนา

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

134. นายนิพนธ์ เฮงสมบุญ
 รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

สถาบันราชภัฏธนบุรี

135. รศ. วันเพ็ญ วรรณโกมล
 รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

136. รศ. ดร. ดิลก บุญเรืองรอด
 อธิการบดี
137. นายช่วงโชติ พันธุเวช
 รองอธิการบดี

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

138. รศ. วรณวดี ม้าลำพอง
อธิการบดี

สถาบันราชภัฏเชียงราย

139. ผศ. สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์
ที่ปรึกษาอธิการบดี

สถาบันราชภัฏสกลนคร

140. นายนิพนธ์ อินสิน
อธิการบดี

สถาบันราชภัฏสุรินทร์

141. นายธวัช ประดิษฐ์ศิลป์โชติ
รองอธิการบดี

สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

142. ผศ. เกษม บุญรัมย์
รองอธิการบดี

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม

143. ผศ. วิโรจน์ ภูวิวัฒน์
รองอธิการบดี

สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี

144. ผศ. สิริชัย ประทีปฉาย
อธิการบดี

สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

145. ผศ. สายชล พงศ์กระจี
แทนอธิการบดี

สถาบันราชภัฏนครปฐม

146. นายนิวัต กลินงาม
อธิการบดี

สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

147. ผศ. นคร ทักสนประสิทธิ์ผล
ผู้อำนวยการสำนักแผน

สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี

148. ผศ. ดิเรก ตั้งสายัณห์
อธิการบดี

สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

149. รศ. ประวิตร ชูศิลป์
อธิการบดี

สถาบันราชภัฏเทพสตรี

150. ผศ. สมศักดิ์ มากบุญ
อธิการบดี
151. นางอุทัยวรรณ ตันหยง
ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี

สถาบันราชภัฏเพชรบุรี

152. ผศ. ศรชัย เย็นเปรม
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
153. ผศ. สุรินทร์ สายกฤษณะ
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

สถาบันราชภัฏนครราชสีมา

154. นายวัชรินทร์ แก้วลา
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
155. นายประมวล ตันยะ
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

สถาบันราชภัฏสงขลา

156. นายไพโรจน์ ดั่งวิเศษ
รองอธิการบดี
157. นางสาวสมสวาท เจริญฤทธิ์
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

สถาบันราชภัฏภูเก็ต

158. รศ.ดร. ชีรวัดมน์ นิจนตร
อธิการบดี

สำนักงบประมาณ

159. นางสาวสิรินธร พวงกนก
รักษาการตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 9
160. นายอำพล ทิมาสาร
ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านการศึกษา
161. นายเดชา ดีผดุง
ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณด้านการศึกษา 5
สำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านการศึกษา
162. นางมานวี จัตตารีส
ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณด้านการศึกษา 4
สำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านการศึกษา
163. นางสาวพจมาน เครือสินธุ์
ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณด้านการศึกษา 1
สำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านการศึกษา
164. นางกรรณิกา ดวงมณี
ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณด้านการศึกษา 2
สำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านการศึกษา
165. นายธนา จานุสรณ์
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ

166. นางสาวนิลุบล เครือณพรัตน์
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ
167. นางสาวนวลจันทร์ ปัตตพงษ์
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ
168. นายธีราพร ศิวพร
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ

กระทรวงสาธารณสุข

169. นางปาริชาติ ตามไท
พยาบาลวิชาชีพ 8
รองผู้อำนวยการส่วนพัฒนาการศึกษา

หน่วยงานเอกชน

170. นายวุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์
กรรมการผู้อำนวยการสถาบันสหัสวรรษ
171. นายสมัย เพื่อนปฐม
นักวิจัยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
172. นางสาวปัทมา สิ้นธุ์จำปาศักดิ์
ผู้ช่วยหัวหน้างานวิชาการ มูลนิธิความหวังของชาวไทย
173. นายพันธ์พงษ์ พอสม
หัวหน้าฝ่ายบริหาร มูลนิธิความหวังของชาวไทย
174. นางสาวปรีชญัตร์ รังสิธนานนท์
เจ้าหน้าที่งานวิชาการ มูลนิธิความหวังของชาวไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

175. ดร. รุ่ง แก้วแดง
เลขาธิการฯ
176. ดร. นงราม เศรษฐสุพานิช
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน
177. นางสาวมยุรี จารุปาน
ผู้อำนวยการสำนักงานปฏิรูปวิชาชีพอครู
178. นางนิรมล กิตติวิบูลย์
ผู้อำนวยการศูนย์ความสัมพันธ์
และความร่วมมือระหว่างประเทศ
179. นางสาวนงลักษณ์ พหลเวชช์
นักวิชาการศึกษา
180. นางสุทนต์ศรี วงษ์สมาน
ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการปฏิรูปอุดมศึกษา
181. นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์
ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายการศึกษาไทย
182. นางสาวสุภาพร โกเฮงกุล
นักวิชาการศึกษา
183. นางสาวประภาพรพรรณ วงศาโรจน์
นักวิชาการศึกษา
184. นางสาวสายรุ้ง แสงแจ้ง
นักวิชาการศึกษา

185. นางประดับ ศุภกิจ
นักวิชาการศึกษา
186. นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์
นักวิชาการศึกษา
187. นางพรพิมล เมธิรานันท์
นักวิชาการศึกษา
188. นายอรรถพงษ์ สุขสมนิตย์
นักวิชาการศึกษา
189. นายอุดมพร สังฆะทรัพย์
เจ้าพนักงานธุรการ

รายงานชุดการปฏิรูประบบการบริหารการเงิน และการ ระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา มี 4 เล่ม ประกอบด้วย

1. การอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษาของอังกฤษ
2. การบริหารงบประมาณแบบเน้นผลงานในระดับ
อุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประเทศฟินแลนด์
3. การเงินอุดมศึกษา
4. รายงานการสัมมนา เรื่อง แนวทางการปฏิรูประบบ
บริหารการเงิน และการระดมทรัพยากรเพื่ออุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ที่ปรึกษา

ดร. รุ่ง แก้วแดง

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผู้พิจารณารายงาน

นางสุทธศรี วงษ์สมาน

ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการปฏิรูปอุดมศึกษา

ผู้สรุป เรียบเรียงรายงาน

นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์

คณะผู้จัดสัมมนา

นางสุทธศรี วงษ์สมาน

นางประดับ ศุภกิจ

นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์

นางพรพิมล เมธีรานันท์

นายอรรถพงษ์ สุขสมนิตย์

นายอุดมพร สังข์ทรัพย์

หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักงานโครงการปฏิรูปอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

E-mail Address : highered@onec.go.th